T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE BİR MATERYAL ÇALIŞMASI: TEMALARA UYGUN ŞARKILAR OLUŞTURMA

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Hazırlayan
Nurdan GÜREL

Danışman
Doç. Dr. Deniz MELANLIOĞLU

Temmuz - 2017

KIRIKKALE

T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE BİR MATERYAL ÇALIŞMASI: TEMALARA UYGUN ŞARKILAR OLUŞTURMA

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Hazırlayan
Nurdan GÜREL

Danışman
Doç. Dr. Deniz MELANLIOĞLU

Temmuz -2017

KIRIKKALE

KABUL-ONAY

Doç. Dr. Deniz MELANLIOĞLU danışmanlığında Nurdan GÜREL tarafından hazırlanan "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Bir Materyal Çalışması: Temalara Uygun Şarkılar Oluşturma" adlı bu çalışma jürimiz tarafından Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

21../.7./2017

Doç. Dr. Mustafa BALCI (Başkan)

Doç. Dr. İbrahim GÜLTEKİN

Doç. Dr. Deniz MELANLIOĞLU (Danışman)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../2017

Prof. Dr. İsmail AYDOĞAN

KİŞİSEL KABUL

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Bir Materyal Çalışması: Temalara Uygun Şarkılar Oluşturma" adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve faydalandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak faydalanılmış olduğunu beyan ederim.

21/07/2017
Nurdan GÜREL

ÖNSÖZ

Ders materyalleri derslerde kullanılan oldukça önemli yardımcı araçlardandır. Öğrencilerin derse olan ilgisine, ihtiyaçlarına, tutumlarına, yeteneklerine ve dersin konusuna göre öğretmen tarafından seçilir ve derslerde kullanılır. Derslerde farklı türlerde materyaller kullanmak öğrencilerin ilgilerini canlı tutabilmesinde ve konunun daha kolay anlaşılmasında yardımcı olabilmektedir.

Dil öğretiminde de eğiticiler dersleri farklı türlerde materyallerle zenginleştirerek öğrenimin daha kolay olmasına yardımcı olabilmektedirler. Kullanılan materyaller, öğrencilerin dört temel dil becerilerine yönelik, hedef kitlenin daha çok duyu ile öğrenme sürecine katılmasını sağlayıcı nitelikte olmalıdır. Ayrıca materyaller dersin amacına uygun ve dersin içeriği ile örtüşmelidir. Kullanışlılığı yüksek, öğrencilerin ilgisini çeken ve onların aktif katılımlarını sağlayan özellikleri barındıran materyaller dil öğrenme sürecinde oldukça önemlidir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de materyallerin yeri oldukça önemli ve etkilidir. Amacına uygun olarak seçilen etkili bir materyalde bulunması gereken özellikleri barındırması dersin verimini artırabilir ve öğretilmesi amaçlanan konularda kalıcılığı sağlayabilir. Bu çalışmada ise yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla temalara uygun olarak bestelenen özgün sekiz adet şarkı ile çeşitli dil bilgisi konularını, kelimeleri ve kelime kalıplarını A1 ve A2 dil seviyelerini ve dört temel dil becerisini dikkate alarak öğretmek ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılabilecek bir öğretim materyali oluşturmak amaçlanmıştır.

Bu çalışmanın ilk bölümü olan *Giriş* bölümünde, *Problem Cümlesi*, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin tanımı, ülkemizde nasıl yapıldığı, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi yapılırken nelere dikkat edilmesi gerektiği, *Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (AOÖÇ)'nin ne* olduğu ve içinde barındırdığı dil seviyeleri ile ilgili bilgiler verilecektir. *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Yazılı Ve Görsel Materyaller*in ne olduğu açıklanacaktır. Daha sonra bu teze konu olarak kullanılan ve kendi bestelerimiz olan şarkılarla Türkçe öğretiminde yan alanımız olan *Şarkı'*nın ne olduğu tanımlanacak ve müziğin beyin – dil – müzik ilişkisi incelenecektir. Müziğin

beyin ve dil üzerindeki etkileri anlatılacak ve *Müziğin Yabancı Dil Öğretimine Etkisi* incelenecektir. *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Materyal Olarak Şarkıların Kullanımı'*ndan bahsedilecektir. Araştırmamızın *Amacı, Önemi,* ve *İlgili Araştırmalar*dan bahsedilecektir.

Çalışmanın ikinci bölümde, yöntem başlığı altında *Araştırmanın Modeli, Çalışma Grubu, Verilerin Toplanması, Şarkıların Bestelenme Süreci'* ne yer verilmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümü *Bulgular ve Yorum* başlığında değerlendirilmiştir. Özgün materyal olarak bu çalışma için bestelenen: *Hobilerimi Çok Seviyorum, Bulutlar Hepimize Merhaba Diyor, Spor Yap, Zinde Kal, Merhaba, Alışveriş, Sosyal Hayatımı Hep Çok Severim, Herkesin Bir Kişiliği Var, İletişim Araçları* adlı şarkılarda öğretilmesi amaçlanan dil bilgisi konuları, kelimeler ve kelime kalıpları tek tek açıklanmış ve incelenmiştir. Şarkı sözlerine ve şarkıların notaya alınmış şekillerine de yer verilmiştir.

Çalışmanın dördüncü bölümünde ise *Sonuç ve Öneriler* yer almaktadır. Araştırmada elde edilen sonuçlar bu bölümde değerlendirilmiş ve ulaşılan sonuçlar doğrultusunda konuyla ilgili birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Yüksek lisans eğitimime başladığımdan beri verdiği eğitim ve birikim ile önümü aydınlatan, tez danışmanım olduğundan beri de her türlü desteği, yardımı ve bilgisi ile yanımda olan fikirlerine ihtiyaç duyduğumda eksikliğini hissetmediğim saygıdeğer danışmanım Doç. Dr. Deniz MELANLIOĞLU'na teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans eğitimimde çok şey öğrendiğim bölümümüzün kıymetli hocalarından Doç. Dr. Mustafa BALCI, Doç. Dr. İbrahim GÜLTEKİN, Yrd. Doç. Dr. Salim PİLAV' a ve alandaki çalışmaları ile bana yol gösteren hocalarımdan Yrd. Doç. Dr. Erol BARIN' a çok teşekkür ederim.

Çalışmaya başladığımdan beri fikirleri, tecrübesi, bilgisi, manevi desteği ve çalışmama müzik boyutunda -bestelediğim şarkıların bestelenme sürecinde, stüdyo kayıtlarının yapılmasında, şarkıları satır satır notaya alınmasında- çok büyük emeği olan eşim Dr. Murat GÜREL'e, hayatım boyunca yanımda olan kendileri için söylenecek bütün

güzel sözlerin eksik kaldığı canım annelerim Saadet FİLİZ ve Aysel GÜREL, babalarım Abdullah FİLİZ ve Kenan GÜREL'e kardeşlerim Yasin FİLİZ, Furkan FİLİZ ve Elif GÜREL'e minnetlerimi sunarım.

ÖZET

Gürel, Nurdan, "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Temalara Uygun Şarkıların Kullanılmasına Yönelik Bir Materyal Geliştirme Çalışması", Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale, 2017

Bu çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılmak üzere bir materyal geliştirme çalışması yapılmıştır. Bu amaçla hazırlanan materyal, temalara uygun olarak bestelenen sekiz adet özgün şarkıdır. Bu şarkılarda A1 ve A2 dil seviyelerine göre belirlenen çeşitli dil bilgisi konuları, dil becerileri ve temel söz varlığına (gündelik dilde kullanılan kalıp ifadeler gibi) yer verilmiştir. Ayrıca her şarkıda belirli temalar işlenmiştir. Tüm bu temalar belirlenirken AOÖÇ'deki yeterliklerden yararlanılmıştır. Bestelenen şarkılarda tekrar eden ifadeler öğrencilerin öğrenmeleri için amaçlanan kelimeler ve kelime kalıplarından oluşmaktadır. Geliştirilen materyallerde kullanılan cümleler ve kelimeler öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirmesi, konuların daha anlaşılır ve akılda kalıcı olması için etkinliklerle zenginleştirilerek şarkıların anlaşılma durumu yapılan uygulamalarla sorgulanmıştır. Bu nedenle çalışmada karma yöntem kullanılmıştır. İlgili doküman incelemesinin yapılmış olmasından dolayı nitel araştırma, araştırmanın Bilkent Üniversitesi'ndeki yabancı öğrenciler üzerinde uygulanmış olmasından dolayı da deneysel yöntem olarak belirlenmiştir.

Çalışma uygulanırken öğrenciler üzerinde yapılan gözlemler ve öğrencilerin yaptıkları etkinliklerden elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde yabancı öğrencilere Türkçe öğretmek amacıyla bestelenen şarkıların ders materyali olarak kullanılmasının öğrencilerin ders motivasyonunu yüksek tuttuğu, tekrar eden kelimelerin akılda kalıcılığı olumlu olarak etkilediği, şarkılarda amaçlı olarak kullanılan dil bilgisi konularını öğrenmelerini kolaylaştırdığı, öğrencilerin derse aktif olarak katılabildiği ve dersi daha eğlenceli bulduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, şarkı, materyal çalışması, dil öğretim düzeyleri.

ABSTRACT

Gürel, Nurdan, "A Study on the Development of a Material for the Use of Suitable Songs in Turkish Language Teaching as a Foreign Language", Master Thesis, Kırıkkale, 2017

In this study, a material development study was carried out for teaching Turkish as a foreign language. The material prepared for this purpose is eight original songs composed according to the theme. In these songs, various linguistic knowledge, language skills, and basic vocabulary (such as expressions used on everyday occasions), which are determined according to the language levels A1 and A2, are included. In addition, certain themes are processed in each song. All of these themes were used while the qualifications in the European Language Common Framework Program were utilized. Repetitive expressions in composing songs consist of words and word patterns intended for students' learning. Cues and words used in the developed materials were enriched by activities in order to reinforce the learning of the students and to make the subjects more understandable and memorable, and the understanding of the songs was questioned with the applications. For this reason, mixed method is used in study. Qualitative research has also been determined as an experimental method because the research was applied to foreign students at Bilkent University because the related document was examined.

The use of the songs that are designed to teach Turkish to foreign students as lesson materials when the study is conducted and the results obtained from the activities performed by the students are assessed when the study is conducted, the students are more motivated, the repetitive words positively affect the reminiscence, the learning of the language information subjects used for the songs is facilitated, Students are able to actively participate in the lesson and find the lesson more enjoyable.

Key words: Teaching Turkish as a foreign language, song, material study, language teaching levels.

SİMGELER VE KISATLMALAR DİZİNİ

Akt.	Aktaran
AOÖÇ	Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi
Çev.	Çeviren
Ed.	Editör
M.E.B.	Milli Eğitim Bakanlığı
TDK	Türk Dil Kurumu
TÖMER	Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi
vb.	ve benzeri
vd.	ve diğerleri

TABLOLAR

Tablo 1. Ortak Yetenek Düzeyleri – Bütüncül Basamak 15

Tablo 2. Ortak Yetenek Düzeyleri – Bütüncül Basamak 16

ŞEKİLLER

Şekil 1. Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı 11
Şekil 2. Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı 11
Şekil 3. Zamanların Kavratılmasına Yönelik Etkinlik Örneği 13
Şekil 4. Yeni Hitit Yabancılara Türkçe Ders Kitabı 1 24
Şekil 5. Yedi İklim Türkçe A2 Ders Kitabı 25
Şekil 6. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti 27
Şekil 7. Yeni Hitit Yabancılara İçin Türkçe Ders Kitabı 1 27
Şekil 8. Yunus Emre Enstitüsü Afiş Seti, 2012 29
Şekil 9. Gerçek Nesnelerin Kavratılmasına Yönelik Örnek Meyve - Sebze Modelleri 31
Şekil 10. Normal yazı tahtası 32
Şekil 11. Akıllı Tahta 32
Şekil 12. Babam ve Oğlum Adlı Türk Film Afişi 34
Şekil 13. Selvi Boylum Al Yazmalım Adlı Türk Filmi Afişi 35
Şekil 14. İki Boyutlu Ses Bölgesi Grafiği - Müzik ve Konuşma Sesleri 45
Şekil 15. Şarkı ile Yapılan Dersin Etki Döngüsü 53

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ iii
ÖZET vi
ABSTRACT vii
SİMGELER VE KISATLMALAR DİZİNİ viii
TABLOLAR ix
ŞEKİLLER x
İÇİNDEKİLER xi

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. PROBLEM CÜMLESİ 2
1.2. TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİ NEDİR VE NASIL OLMALIDIR? 2
1.2.1. TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE ÖĞRETİM ELEMANLARININ SAHİP OLMASI GEREKEN VASIFLAR 3
1.2.2. DERS İŞLEME TEKNİĞİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER . 4
1.2.3. SINIF İÇİNDEKİ UYGULAMALAR 5
1.2.4. ALFABE ÖĞRETİMİNDE HARFLER VE ÖRNEKLERİ 6
1.2.5. YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE SÖZCÜK ÖĞRETİMİ 8
1.2.6. KELİMELERDEN CÜMLEYE GEÇİŞ ÖRNEKLERİ 10
1.2.7. ZAMANLARIN KAVRATILMASI VE DİĞER DİL BİLGİSİ YAPILARI 12
1.3. DİLLER İÇİN AVRUPA ORTAK ÖNERİLER ÇERÇEVESİ (AOÖÇ) NEDİR? 14
1.4. ORTAK DİLLER İÇİN AVRUPA ORTAK ÖNERİLER ÇERÇEVESİ (AOÖÇ) YER ALAN YABANCI DİL SEVİYELERİ 15
1.5. YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE METİN SEÇİMİ 17
1.6. TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN MATERYALLER 18
1.6.1. YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN BASILI (YAZILI) VE GÖRSEL MATERYALLER 21
1.6.1.1. Ders Kitapları 22
1.6.1.2. Broşürler 24

1.6.1.3. Resimler, Flaş Kartlar ve Grafikler 25
1.6.1.4. Posterler 27
1.6.1.5. Gerçek nesneler 30
1.6.1.6 Yazı tahtası 31
1.6.2. YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN GÖRSEL- İŞİTSEL ARAÇLAR 32
1.6.2.1. Video Filmi ve Türk Filmleri 33
1.6.2.2. Televizyon 35
1.6.2.3.Bilgisayar 37
1.6.2.4. DVD-VCD Oynatıcısı 38
1.6.2.5. Projeksiyon Cihazı 39
1.6.2.6. Şarkılar 40
1.7. MÜZİĞİN YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE ETKİLERİ 48
1.8. YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE MATERYAL OLARAK ŞARKILARIN KULLANIMI 51
1.9. ARAŞTIRMANIN AMACI 53
1.10. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ 54
1.11. TANIMLAR 54
1.12. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR 56

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ 63
2.2. ÇALIŞMA GRUBU 64
2.3. VERİLERİN TOPLANMASI 64
2.4. ŞARKILARIN BESTELENME SÜRECİ 65
2.5. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ 65

BÖLÜM III

BULGULAR ve YORUM

3.1. ŞARKI 1: HOBİLERİMİ ÇOK SEVİYORUM 67
3.2. ŞARKI 2: BULUTLAR HEPİMİZE MERHABA DİYOR 70
3.3. ŞARKI 3: SPOR YAP, ZİNDE KAL 73

3.4. ŞARKI 4: MERHABA 76
3.5. ŞARKI 5: ALIŞVERİŞ 80
3.6. ŞARKI 6: SOSYAL HAYATIMI HEP ÇOK SEVERİM 84
3.7. ŞARKI 7: HERKESİN BİR KİŞİLİĞİ VAR 86
3.8. ŞARKI 8: İLETİŞİM ARAÇLARI 89
İLETİŞİM ARAÇLARI (A1) 90

BÖLÜM IV

SONUÇ ve ÖNERİLER

4.1. SONUÇLAR 93
4.2. ÖNERİLER 95
KAYNAKLAR 97
EKLER 105
EK-1. Şarkı 1: Hobilerimi Çok Seviyorum Etkinlik Örneği 105
Ek-2. Şarkı 2: Bulutlar Hepimize Merhaba Diyor Etkinlik Örneği 109
Ek-3. Şarkı 3: Spor Yap, Zinde Kal Etkinlik Örneği 114
Ek-4. Şarkı 4: Merhaba Etkinlik Örneği 117
Ek-5. Şarkı 5: Alışveriş Etkinlik Örneği 119
Ek-6. Şarkı 6: Sosyal Hayatımı Hep Çok Severim Etkinlik Örneği 124
Ek-7. Şarkı 7: Herkesin Bir Kişiliği Var Etkinlik Örneği 126
Ek-8. Şarkı 8: İletişim Araçları Etkinlik Örneği 131

BÖLÜM I

GİRİŞ

Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabiî bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir (Ergin, 2008:3). Elle, başla, gözle, kaşla işaretler yaparak da bazı duygular, düşünce ve dilekler anlatılır. Fakat en mükemmel anlatma vasıtası dildir (Banguoğlu,1986). Dil yetisi insanlara özgü bir yetidir. Tüm insanlarda var olan benzersiz, basit girdilerle zengin ve karmaşık dilleri ortaya çıkarabilen bir yetidir. Bu şekilde gelişen dil, düşünce ve kavrayışa derin bir biçimde nüfuz ederek insan doğasının temel bir bölümünü oluşturur (Chomsky, 2009: 53).

İnsanın ana dili haricinde öğrenmeyi hedeflediği dil hedef dil veya ikinci dil olarak adlandırılmaktadır (Barın ve Güzel, 2013:228). İnsanların yabancı dili öğrenme sebepleri, göç, eğitim, evlilik, akademik başarı, ticari, kültürel, sosyal etmenler, diğer insanlarla iletişim kurma olarak çeşitlenmektedir. Bu sebepler içerisinde yer alan en önemli unsurlardan birisi siyaset ya da dünya üzerindeki siyasi reformlardır. Örneğin pek çok Avrupa ülkesi için üst bir kuruluş olan ve oldukça geniş çapta çalışmalar yürüten Avrupa Konseyi belirli dil politikalarına sahip olduğu ve bu politikalar doğrultusunda üye ülkelerde de dil öğretimi yapılması gerektiği 2001 yılında uygulamaya koyduğu ‘Common European Framework Of Referance For Language, Teaching, Assesment (Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Öğrenme-Öğretme-Değerlendirme)’ ile belirtmiştir (CEFR, 2001; MEB,2009). Çerçeve içerisinde konseyin dil politikası amaç ve hedefleri şunlardır:

- Avrupa’daki dil ve kültür çeşitliliğinin, zengin mirasının korunması ve geliştirilmesi gerekir. Ortak bir kaynaktır ve bu çeşitliliği iletişim yolunda bir engel olmaktan çıkarıp karşılıklı bir zenginleşme ve anlayış hâline getirmek için eğitim alanında büyük çabaya ihtiyaç vardır.
- Avrupa hareketliliğini artırmak, ortak anlayış ve iş birliğini güçlendirmek, ön yargı ve ayrımcılığın üstesinden gelmek için farklı ana diline sahip Avrupalılar

arasında iletişim ve etkileşimin kolaylaştırılması gerekmektedir. Bu ancak modern Avrupa dillerini daha iyi bilmekle mümkün olacaktır.

- Üye ülkeler, modern dil öğretim ve öğreniminde ulusal ilkeleri kabul ettiği ya da geliştirdiği takdirde mevcut ilkelerindeki iş birliği eşgüdümde uygun düzenlemeleri yaparak Avrupa düzeyinde daha büyük bir yakınlaşma elde edebileceklerdir (MEB, 2009: 2).

Buna göre çok dilli ve çok kültürlü bir Avrupa toplumu oluşturmanın ana hedefi çatışmaları ve iletişim engellerini ortadan kaldırmaktır. Türkiye'nin de Avrupa konseyine üye bir ülke olması, Türkçenin Avrupa'da yaşanan dil hareketliliği içerisinde yer almasını sağlamıştır. Bunun yanı sıra Türkiye'nin Orta Asya, Kafkaslar ve diğer bölgelerle tarihî ve coğrafi yakınlığı dikkate alındığında Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin önem kazanması kaçınılmaz olmuştur (Barın ve Güzel 2013: 16).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi son yıllarda giderek gelişmekte, Türkçe öğrenmek isteyenlerin sayısı günden güne artmaktadır. Bu durum Türkçenin yabancılara öğretimi konusunda çalışmaların daha sistemli, özenli olmasını; yöntem, teknik ve materyallerin ciddi çalışmalar gerektirerek yapılması gerektiğini göstermektedir. Bu yüzden yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan strateji, materyal, yöntem ve teknikler daha da işlevsel hâle getirilmeli, zenginleştirilmeli ve öğrenci merkezli olmalıdır.

1.1. PROBLEM CÜMLESİ

Araştırmanın problem cümlesi;

"Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde temalara uygun bestelenmiş şarkılardan nasıl yararlanılır?" şeklinde düzenlenmiştir.

1.2. TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİ NEDİR VE NASIL OLMALIDIR?

Yabancı dil öğretimi, kültür öğretimidir. İnsanlar ait oldukları toplumun ve o topluma ait kültürün kelime ve kavramlarıyla kendilerini ifade etmesidir (Avcı, 2002:317). O hâlde

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi; iletişim kurmak, sosyal hayatı paylaşmak, eğitim hizmetlerinden yararlanmak, siyasi-ticari ilişkilerde bulunmak isteyen yabancılara Türk dilinin ve Türk kültürünün tanıtılması ve öğretilmesi demektir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenin önemi ve gerekliliği son otuz yıl içinde büyük ivme kazanmıştır. Devlet politikalarının da yönlendirici etkisiyle birçok kurum ve üniversite çeşitli çalışmalar başlatmıştır. Bu kurum ve kuruluşlar, sürekli gelişen dil öğretim stratejileri, yöntemleri ışığında yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında belli bir mesafe almışlardır. Ancak materyal hazırlama alanındaki çalışmalarda daha çok İngilizce, Fransızca, Almanca gibi dillerin öğretim yöntemleri benimsenmiş; Türk dilinin yapı ve özelliklerine uygun yöntemlerin neler olabileceğine ilişkin çalışmalar yeterince yapılmamıştır (Demir ve Açık, 2011: 52).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin nasıl olması konusu çeşitli başlıklar altında incelenmektedir. Bunlar öğretim elemanlarının sahip olması gereken vasıflar, ders işleme tekniğinde dikkat edilmesi gerekenler, sınıf içinde uygulamalar, alfabe öğretiminde harfler ve örnekleri, sözcük öğretimi, kelimelerden cümleye geçiş örnekleri, zamanların kavratılması ve diğer dil bilgisi kalıplarıdır, Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'nde yer alan yabancı dil seviyeleri ve metin seçimidir. Bu başlıkların içeriği şu şekilde özetlenebilir:

1.2.1 TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE ÖĞRETİM ELEMANLARININ SAHİP OLMASI GEREKEN VASIFLAR

Yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretim elamanı, alan bilgisindeki hâkimiyetinin yanı sıra sınıf yönetiminde de özgüvenli ve genel kültür birikimine sahip olmalıdır. Hedef kitle profiline uygun materyal seçme veya seçilmiş materyali uyarlama konusunda yeterli donanıma sahip olmalıdır. Ayrıca öğretim elemanları olumlu ve etkili bir model olabilmesi için üst düzeyde Türkçe kullanım becerilerine sahip, Türkçenin yapısal özelliklerini iyi bilen, Türkçeyi doğru ve etkili kullanan, dil - kültür ilişkisini uygulamalarına yansıtabilen ve kültür elçiliği görevinin farkında olan kişiler olarak yetiştirilmeli ve bunu öğrencilerine aktarabilmelidir. Öğrenciyle olan iletişimde öğretim elemanının kültürel farklılıkları dikkate almaması bazı yanlış anlaşılmalara sebep olacağından, kendi kültürel değerlerinin yanında hedef kitlenin kültürel değerlerinden de haberdar olmalıdır. Dört temel beceriyi kapsayacak uygulamalar

gerçekleştirebilmek için mevcut olan tüm yöntem ve tekniklerin süreç ve ortama göre uyarlanarak kullanılması bu nedenle de öğretmenlerin dil öğretim yöntem ve tekniklerinin tümü ile ilgili bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. Derslerinde teknolojiyi en iyi şekilde kullanabilmeli, öğrencileri güdülemeli ve zamanı iyi kullanmalıdır. Alanda yapılan çalışmaları takip etmeli ve bunları sınıfta uygulamalıdır (Mete, 2012: 226-228).

Öğretim elemanları araç dil olarak en az bir yabancı dil bilmeli, yabancı dil olarak Türkçe öğretim metotlarını aktif olarak kullanmalı, dil bilgisi öğretiminde aşırıya kaçmamalı ve uygulama düzeyinde başarılı ve deneyimli olmaları gerekmektedir. Ayrıca çağdaş ölçme değerlendirme yöntemlerini bilme ve uygulama yeterliliğinin yanında, değerlendirme süreci sonunda öğrenme-öğretme sürecini sonuçlar ışığında gerekli şekilde yeniden yapılandırması yetisine sahip olmalıdır. Yabancı öğrencilerin konuşma, yazma, dinleme, okuma gibi dil becerilerini yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sınıflarında etkili şekilde öğretmeli, küçük ve büyük grup çalışmaları etkinliklerini sınıf ortamında etkili şekilde uygulamalı, görsel ve işitsel materyalleri etkin kullanmalı ve sınıf yönetiminin gerektirdiği becerilere sahip biri olmalıdır (Yıldız ve Tepeli, 2014: 576-577).

1.2.2. DERS İŞLEME TEKNİĞİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin birbirinden farklı gereksinimleri vardır. Bu yüzden ders anlatırken bu gereksinimler dikkate alınmalıdır. Öğrencilerin dilek, istek ve gereksinimleri ders malzemesi seçiminde önemli olmalıdır (Bayyurt, 2011: 39).

Öğretmenin sınıf ortamına girdiğinde jest ve mimiklerini etkili kullanabilme becerisi önemlidir. Bu beceriyle sınıf içi iletişimin temel ve en gerekli kalıplarını oluşturan kelime, eylem ve yapılar öğrenciye öğretilmelidir. Bu bağlamda dil öğretim tekniklerinden fiziksel tepki yönteminden ilk aşamada faydalanmak öğrencilerin anlamlı dil girdilerine maruz kalmasını kolaylaştıracaktır. Ayrıca, sınıf ortamı doğal öğrencilerin kaygı seviyesinin en düşük olduğu rahat bir ortam olmalıdır (Temur, 2016: 36).

Öğrenciler öğrendiklerini daha anlamlı hale getirmesinin kolaylaşması açısından gerçek nesneler, renkli resimler, çizimler ve fotoğraflardan yararlanılmalı ve yazılı, görsel haberler zaman zaman sınıf ortamına getirilmeli ve dil gerçek yaşamdaki biçimiyle öğretilmelidir. Kelimeler eş ve zıt anlamları düşünülerek çağrışım tekniği kullanılmalıdır (Barın ve Güzel, 2013: 65).

1.2.3. SINIF İÇİNDEKİ UYGULAMALAR

Genel olarak öğretmen derse hazırlıklı gelmelidir. Öğretim etkinliklerini ve ders planını önceden planlamalıdır. Öğretilecek konular basitten karmaşığa, somuttan soyuta doğru olmalıdır. Görsel ve işitsel araçlar öğretimin daha etkili olmasını sağlamaktadır. Görsel araçlar, öğretilen sözcüklerin, kavramların ve cümle yapılarının daha kolay anlaşılmasına yardımcı olmaktadır. Bir resim bin sözcük değerinde olduğu gerçeği görsel araçların öğrenmedeki etkisini göstermektedir. İşitsel araçlar ise doğru dil alışkanlıklarının kazanılmasında ve tekrar alıştırmalarının yapılmasında etkili olmaktadır. Sınıf içi uygulamalarda her seferinde bir tek sözcüğü, sorunu, ya da cümle yapısını öğretmek ilke olmalıdır. Sınıf- içi öğrenmelerin kalıcı olması için örneklerin günlük yaşamdan ve öğrencilere öğrendiklerini kullanma olanağının verilmesi gerekmektedir. Tüm öğrencilerin etkinliklere katılımı sağlanmalı, bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır. Sınıf içinde iyi bir ortamın sağlanması için öğrenciler güdülenmeli ve cesaretlendirilmeli, öğretmenin ise ipuçlarını, pekiştireçleri, dönüt ve düzeltmeleri çok iyi kullanması gerekmektedir (Demirel, 2014: 30-32).

Sınıfta oturma düzeni “U” şeklinde olmalı 8- 16 arasında öğrenci bulunmalıdır. İlk olarak tanışma diyaloğundan başlamak gerekmektedir. Öğrenciler tek tek bunu uyguladıktan sonra ikişer ikişer tekrarlamaları sağlanmalıdır. Daha sonra alfabe öğretimine geçilmelidir. Sesleri öğretmek ve öğrencilerin Türkçeyi doğru telaffuz etmelerini sağlamak ilk ve en önemli çalışmadır. Amaç sesleri öğretirken mümkün olduğu kadar çok ve temel söz varlığı içinde yer alan, aynı zamanda temel yaşam alanlarına ilişkin kelimeleri öğretmek olmalıdır. Bu ilk derslerdeki uygulamalar sonucunda öğretilecek kelimeler kullanılarak daha sonra yapılacak çalışmaların alt yapısı hazırlanmalıdır (Barın ve Güzel, 2013: 66-68).

1.2.4. ALFABE ÖĞRETİMİNDE HARFLER VE ÖRNEKLERİ

Alfabe öğretimi yapılırken hedef kitlenin özelliklerine ve kelimelerin sık kullanımına göre kelimelerden yararlanılmalıdır. Yani alfabe ile başlayan kelime listeleri öğrencilere sunulmalıdır. Böylece öğrencilerin günlük hayatta kullanabilecekleri cümleleri kurmalarına yardımcı olunabilmektedir. Öğrenmenin daha kolay ve kalıcı olması için kelimelerin tablo halinde görsel araçlarla öğrencilere öğretilmelidir. Daha sonra resimler, çizimler yardımıyla diğer kelimeler öğretilmelidir. (Barın ve Güzel, 2013: 73-94).

Bireylere çeşitli görsellerle ve sembollerle alfabe öğretimi gerçekleştirilebileceği gibi alfabe öğretimi için kullanılabilecek diğer bir yöntem de eğiticinin hedef kitlenin ana dilinin alfabesini bilmesidir. Çünkü ana dilinin alfabesiyle benzerlikler ve karşılaştırmalar yaparak harflerin yazımını ve seslendirilmesini sağlayabilir. Bu yöntem özellikle, kaynak dil ve hedef dilin alfabelerinin birbirinden farklı olduğu durumlarda daha kolay kullanılabilmektedir. Arapça / Türkçe, Türkçe / Çince vb. durumlar örnek olarak verilebilir (Tiryaki, 2013: 40). Yabancılara harf öğretimi ile ilgili aşağıda örnekler verilmiştir.

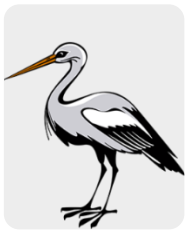
A-a harfinin öğretimi;

A-a (a)			
			

• **Araba**	• **Anne**	• **Askı**
• **Ayakkabı**	• **Armut**	• **Ağız**
• **Arı**	• **Anahtar**	• **Ankara**
• **Ağaç**	• **Ahtapot**	• **Aşçı**

(Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı (2014:13)

L-l harfinin öğretimi:

L- l (le)			
			

• **Lokum**	• **Limon**	• **Lastik**
• **Lahmacun**	• **Lahana**	• **Limonata**
• **Lokanta**	• **Lira**	
• **Leylek**		

[(Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı (2014: 13)]

Dil öğretim sürecinde, öğrencilerin öğrendiği dile ait unsurlar öğrencilerin duyu organlarına ne kadar çok ve çeşitli hitap ederse öğrenme de o kadar kalıcı ve etkili olur. Bu yüzden alfabe öğretiminde öğrenciler öğrendikleri harfe ait görseller öğrendikleri takdirde kalıcılık ve hatırlama artacağından görsellerle öğretim daha etkili bir yöntem olarak kabul edilebilir.

Bunun gibi kelimelerin öğretimini ve öğrenimini çeşitli yöntemlerle yapmak mümkündür. Bunlar öğrencilerin seviyelerine, beklentilerine, ilgilerine göre değişmektedir.

1.2.5. YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE SÖZCÜK ÖĞRETİMİ

Kelime öğretiminde öğrencilerin dil düzeylerini, ilgilerini ve beklentilerini, gereksinimlerini dikkate almak çok önemlidir. Bu yüzden sözcük öğretimi yapılırken:

- Öğrencilere gerçek nesneler ya da örnekler gösterilmelidir.
- Öğretilecek sözcüğün anlamı jest ve mimiklerle açıklanmalı, görsel araçlar kullanılmalıdır (dergi, mecmua, gazete resimleri, duvar resimleri, flaş kart, poster, afiş, tahtaya şekil, kroki, resim ya da çizgi resimler (çöp adam gibi), film şeritleri, figürinler, dialar (slaytlar) ya da tepegöz saydamları gibi).
- Amaç dilde açıklama yapılır (Örneğin;Daha önce öğretilen sözcüklerden yararlanarak yeni sözcüklerin anlamı açıklanır, öğretilen sözcüklerin eş ya da zıt anlamları verilir, İlk ve son ekler yardımıyla yeni sözcüğün anlamıyla daha önce öğrenilenler arasında ilişki kurulur, yabancı dilden anadiline geçen sözcükler verilir. Örneğin, radio - radyo gibi…).
- Yabancı dildeki sözcükler ile ana dilindeki sözcükler arasında akustik bağ kurulmalıdır (İngilizce “tie” ile Türkçe “tay” örneğinde olduğu gibi…) (Ün, 1984).
- Sözcüklerin anlamını okudukları ya da duydukları bir metinden çıkarmaları, tahmin etmeleri istenmelidir.
- Yukarıda sıralanan seçeneklerden hiçbiri uygun olmuyorsa gerekli durumlarda anadilindeki karşılıkları verilebilir (Demirel,2014: 115-116).

Bunların yanında, ulamsal kelime öğretim yöntemi de kullanılabilir. Ulam sözcüğü aralarında herhangi bir şekilde ilgi ve benzerlik bulunan nesne, kavram ya da olguların tümü olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2011). Ulam temelli öğrenmede öğrenilen her yeni kavram öğrenilecek diğer kavramları da içine alan bir üst kavramı tetiklemekte ve üst kavram altındaki yakın kavramlar birbirleriyle etkileşmektedir. Ulamsal öğrenmede sözcükler öğrencilere, kavramsal ya da çağrışımsal basamaklar dizileri biçiminde sunulmaktadır. Beyinde her kavramın ve o kavramı içeren kavram alanlarının bir izdüşümünün olması gerekir. Bu durumda etkin hâle gelen kavramsal ağların ulamsal öğrenmede birbirleriyle kesişim gösterir ve kavramların yakınlığı, benzerliği, ortaklığı, farklılığı gibi özellikleri bu kesişim alanlarının genişliğini de belirleyebilir. Böylece aynı kavram alanına giren kelimeler etkileşim haline girerek öğrenmede kalıcılık sağlanabilir (Apaydın, 2007: 81-83).

Kelime öğretiminde bir diğer yöntem olarak görsel ve işitsel materyallerle yabancılara Türkçe öğretim yöntemleri bulunmaktadır. Bunlardan biri; tahtaya şekil, kroki ve resim çizerek kelime öğretim yöntemidir. Burada öğretmen, tahtayı etkin bir şekilde kullanarak öğrenilmesi zor olan bir kelimeyi görseller yardımıyla öğrencilere kavratabilir. Diğeri, Adres tarifi krokisidir. Soru cevap yöntemiyle öğretmen kroki hakkında öğrencilere sorular yönelterek öğrendikleri kelimeleri aktif hale getirmelidir. Hem görsel hem de işitsel unsurlar bu aktivitede birlikte kullanılarak kelime öğretimi pekiştirilmiş olur. Flaş Kartlar ve Posterlerle Kelime Öğretimi ise kullanılan bir başka yöntemlerdendir. Bu yöntemlerde de görsellik ön planda tutulmuştur. Etkileşimli CD'lerle kelime öğretimi ise uygulanan diğer yöntemlerdendir. Bunlar, dinleme etkinliğine yönelik CD'ler ve kelime öğretimine yönelik oyun CD'lerinden oluşmaktadır. Bunlar gibi benzeri yöntemlerle kelime öğretiminin kalıcı hâle getirilmesi mümkündür (Arslan, Gürdal, 2012: 257-262).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yabancı öğrencilere kelime öğretimi ile ilgili çeşitli yöntemler sunulabilmektedir. Bu yöntemlerin seçimi öğrencilerin ilgi, istek, tutum, davranış özelliklerine göre değişkenlik gösterebilir. Burada en büyük iş dersi anlatan öğretim üyelerine düşmektedir. Öğrencilerin özelliklerine göre uygun olan öğretim yöntemini veya yöntemleri derslerinde kullanarak öğretimin daha kalıcı olması için elinden geleni yapmalıdır. Çünkü yöntem öğrencilerin ne kadar çok duyu

organına hitap eder ve öğrencileri derse aktif katılımını ne kadar çok sağlarsa öğrenmede kalıcılık da o kadar artar.

Sözcüklerden cümleye geçişte ve metin oluşturmada dikkat edilmesi gereken bazı noktalar vardır. Bunlar şu şekilde açıklanabilir.

1.2.6. KELİMELERDEN CÜMLEYE GEÇİŞ ÖRNEKLERİ

Kelimelerden cümleye geçerken basit cümlelere geçiş yapılmalıdır. Örneğin: 'Bu ne? – Bu kalem. (O bir kalemdir şeklinde gösterilirse olumsuz halinde 'O bir kalemdir değil.' gibi yanlış cümleler kurabilirler. Bu yüzden daha cümle kurmaya yeni başlayan yabancılara öğretilen cümleler ' –dir , -dır.' ile bitirilmemelidir. Sorulara verilen cevaplarda ünlü, ünsüz farkını belirterek öğretim yapılması gerekmektedir. Örneğin : -da, -de hâl eklerini öğretirken 'a,ı,o,u: da, e,i,ö,ü: de olduğunu öğretirken bir köşeye yazmak gerekmektedir (Barın ve Güzel, 2013: 95).

Cümle örnekleri basit cümle kalıplarından başlayarak bileşik ve karmaşık cümle kalıplarının öğretimine doğru olmalıdır. Aynı şekilde gösterilmesi ve açıklanması kolay olan sözcüklerden ve somut kavramlardan, sınıf içindeki ve yakın çevredeki nesnelerden başlayıp soyut kavram ve düşüncelere daha sonra geçilmelidir. Bilinen bir cümle kalıbı ile bilinmeyen sözcükleri, bilinen sözcüklerle de bilinmeyen bir cümle kalıbını öğretmek esas olmalıdır aynı anda birden çok cümle kalıbını öğretmek etkili olmamaktır. Bir cümle kalıbı öğrenilmeden diğerine geçilmemelidir (Demirel, 2014: 30-31).

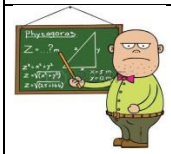
Öğrencilere sayıları, günleri, mevsimleri, var – yok, mı?/değil, gibi basit ifadeleri öğretirken basit dil bilgisi kurallarının da benimsetilmesi gerekmektedir. Tüm bunlar görsel-işitsel materyallerle zenginleştirilmeli, öğrenciler derste aktif katılmalıdır. Somuttan soyuta, basitten karmaşığa, ilkesini göz ardı edilmemeli, öğrenciler öğrendiği her şeyi imkânlar ölçüsünde yaşamalı, hissetmeli, görmeli ve duymalıdır.

Bu ne?

	Bu bilgisayar.
	Bu televizyon.
	Bu cep telefonu.
	Bu fotoğraf makinesi değil.
	Bu çorap değil.

Şekil 1. [Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı (2014: 15)]

Bu kim?

	Bu öğrenci.
	Bu doktor değil
	Bu öğretmen.
	Bu balıkçı değil.

Şekil 2. [Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti A1 Ders Kitabı (2014: 15)]

Örneklerde de görüldüğü üzere cümleler - dır / - dir ile bittiğinde olumsuzluk durumda öğrenciler "Bu öğretmendir değil" gibi hatalara düşebileceğinden cümleler örneklerdeki gibi kurulmalıdır. Ayrıca verilen örnekler görsel imgelerle zenginleştirilebilir. Yabancılara Türkçe öğretirken, harflerin, kelimelerin, basit cümlelerin öğretiminde dikkat edilmesi gerekenlerin yanında öğrencilere zaman kavramını ve diğer dil bilgisi yapılarını öğretirken de dikkat edilmesi gereken bazı noktalar vardır.

1.2.7. ZAMANLARIN KAVRATILMASI VE DİĞER DİL BİLGİSİ YAPILARI

Yabancı dilde dil bilgisiyle ilk tanışma daha çok kalıp ifadelerin öğretilmesiyle başlar. Kurallar, başlıklar ve terimler olarak öğretilmez ancak cümleye kattığı anlam sezdirilir. Dil bilgisi açısından birçok yapı kullanılmasına rağmen bu yapıların öğretimi bu süreçte yapılmaz. Örneğin; -im eki için iyelik eki denilmez ancak aidiyet ifade ettiği belirtilir. Böylece öğrenciler yapıların nasıl kullanıldığını örnek metinler üzerinden kavrayıp dildeki kullanım şeklini sezerler. Bağlam içinde kuralları sezen öğrenci, öğretmen tarafından verilen benzer örneklerle kurallara ulaşabilir (Karakuş Tayşi, Demir Atalay, 2017: 17-19).

Zamanların kavratılmasında ise ilk olarak şimdiki zaman öğretilmelidir. Çünkü şimdiki zaman, içinde bulunan anı aktarmaya yaradığı için zaman eklerinin öğretimine bu zamandan başlamak gerekmektedir. Öğrencilere cümleler kurarken ve sorular sorarken o zamana götürecek sorular sorulmalıdır. Ayrıca öğrencilere değişik resimler göstererek resimdekilerin ne yaptığı sorulabilir. İlginç konular bularak öğrencilere konuşma fırsatı verilebilir. Öğrencilere meslek kartları verilerek sanki o mesleği yapıyormuş gibi anlatmaları istenebilir. Kurulan cümlelerde yumuşamaları, sertleşmelerin belirtilmesi ve öğrencilerin bu kurala dikkat etmesini sağlamak gerekmektedir. Soru- cevap tekniği mümkün olduğu sürece sık kullanılmalıdır. Öğretilenler oyunlarla, şarkılarla pekiştirilip ders ne kadar sıra dışı ve renkli olursa öğrenilenler hem daha akılda kalıcı hem de daha eğlenceli olur (Barın ve Güzel, 2013: 105-120).

Diğer zaman kalıplarını öğretirken de o zaman kalıbına ait kelimeler öğrencilere öğretilmelidir. Örneğin; geniş zaman öğretimi yapılırken öğrencilere ilk olarak, her zaman/hiçbir zaman, sık sık/nadiren, genellikle, arada sırada, çok seyrek, daima, asla,

her gün, her akşam, her sabah gibi kelimeler öğretilebilir. Bu kelimelerin içinde bulunduğu etkinlikler yaptırılıp cümleler kurdurulabilir. Zaman kalıplarıyla ilgili bu çalışma için hazırlanan aşağıdaki etkinlik örnek olarak verilebilir.

Şekil 3. Zamanların Kavratılmasına Yönelik Etkinlik Örneği

Bu etkinlikteki amaç öğrencilere geniş zamana ait zaman kalıplarını öğretmek ve bunları pekiştirmelerini sağlamaktır. Öğrenciler ilk örnekte kişilerin neyi hangi sıklıkla yaptığını öğrenmekte daha sonra bunları cümle olarak yazmaktadır. Tüm bu

etkinliklerde, cümlelerde ve metinlerde kullanılan her temanın, dil seviyesinin ve metin özelliklerinin Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (2009) ve tarafından belirlenen ölçütlere uygun olup olmadığına dikkat edilmelidir.

1.3. DİLLER İÇİN AVRUPA ORTAK ÖNERİLER ÇERÇEVESİ (AOÖÇ) NEDİR?

Ülkemiz, Avrupa'da ortak eğitim uygulamalarını öngören Socrates Projesine 24 Ocak 2000 tarihinde 253/2000/EC sayılı Avrupa Konseyi kararıyla katılmıştır. Bu nedenle, Avrupa ülkelerindeki yabancı dil öğretim uygulamaları ülkemizde de benimsenmiştir. Avrupa ülkelerinde yabancı dil öğretimi, Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümünce belirlenen eğitim politikalarına göre yapılmaktadır. Avrupa'da ortak bir yabancı dil öğretim programı ve yabancı dil öğretiminde ortak bir standart, ortak ölçütler ve buna dayalı bir araç geliştirmeyi amaçlayan Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (The Common European Framework of Reference for Languages)'nı oluşturmuştur. Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (AOÖÇ), yabancı dil öğretimi ve öğrenme düzeyleri için bir göstergeler tablosunu ve geçerliliği onaylanmış dil yeterliliği ölçütlerini içerir. AOÖÇ'ün temel amacı, yabancı dil öğretimini üç temel felsefeye dayandırmaktadır. Bunlar; öğrenen özerkliği, kendini değerlendirme ve kültürel çeşitliliktir (http://adp.meb.gov.tr/nedir.php).

Avrupa Dil Portfolyosu (European Language Portfolio) ise Avrupa ülkelerinde dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmaları yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Yabancı dil öğrenenlerin, bu dili iletişim kurmada kullanabilmek için neleri bilmeleri ve bu dilde etkinlik kazanmak için hangi bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı bir şekilde açıklamaktadır. Bu açıklamalar aynı zamanda dillerin kurulmuş olduğu kültür bağlamını da kapsamaktadır. Başvuru metni aynı zamanda yabancı dil öğrenenlerin gerçekleştireceği ilerlemenin, öğrenmenin her aşamasında ve yaşam boyu öğrenme temeliyle ölçülebilmesini sağlayan dil yeterlilik düzeylerini de tanımlamaktadır (MEB, 2009: 1).

1.4. ORTAK DİLLER İÇİN AVRUPA ORTAK ÖNERİLER ÇERÇEVESİ (AOÖÇ) YER ALAN YABANCI DİL SEVİYELERİ

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesine yönelik uygulamalarda, genel olarak temel, orta ve yüksek olmak üzere üç düzey belirlenmiştir. Bu seviyeler;

Tablo1. Ortak Yetenek Düzeyleri – Bütüncül Basamak (MEB,2003)

TEMEL DÜZEY KULLANICI	**A1**	Sıradan ve gündelik deyişlerle somut gereksinimleri karşılamayı hedefleyen son derece yalın ifadeleri anlayabilir ve kullanabilir. Kendini veya bir başkasını tanıtabilir ve bir kişiye, kendisiyle ilgili sorular –Örneğin oturduğu yer, ilişkileri, sahip olduğu şeyler, vb. üzerine– aynı türden sorulara yanıt verebilir. Eğer kendisiyle konuşan kişi yavaş yavaş ve tane tane kendisine yardımcı olacak biçimde konuşuyorsa, basit bir biçimde iletişim kurabilir.
	A2	Tek cümleleri ve doğrudan öncelik alanlarıyla (söz gelimi yalın ve kişisel bilgiler ve aile bilgileri, alışverişler, yakın çevre, iş) ilişkili olarak sıklıkla kullanılan deyimleri anlayabilir. Bildik ve alışılagelen konular üzerinde yalnızca yalın ve dolaysız bilgi alışverişini gerektiren basit ve bildik etkinlikler çerçevesinde iletişim kurabilir. Eğitimini, dolaysız çevresini yalın yollardan betimleyebilir ve dolaysız gereksinimlerine denk düşen konuları anlatabilir.

Tablo 2. Ortak Yetenek Düzeyleri – Bütüncül Basamak (MEB, 2003)

ARA DÜZEY KULLANICI	**B1**	Açık ve standart bir dil kullanıldığında ve iş, okul, eğlence, vd. bildik şeyler söz konusu ana konuları anlayabilir. Erek dilin konuşulduğu bir bölgeye yapılan yolculuk sırasında karşılaşılan durumların çoğunda sorunların altından kalkabilir. Bildik ve ilgi alanına giren konular üzerine yalın ve tutarlı bir söylem üretebilir. Bir olayı, bir deneyimi ya da bir düşü anlatabilir, bir beklentiyi betimleyebilir ve bir projeye veya bir düşünceye ilişkin gerekçeler ya da açıklamaları kısaca dile getirebilir.
	B2	Uzmanlık alanına ilişkin teknik bir tartışma da dahil olmak üzere karmaşık bir metin içindeki somut ya da soyut konuların özünü anlayabilir. Doğal bir konuşucuyla ne kendisi ne de karşısındaki için bir gerilim içermeyen bir konuşma türünden durumlarda belli bir doğallık ve rahatlık derecesiyle iletişim kurabilir. Geniş bir konu dizisi içinde kendini açık ve ayrıntılı bir biçimde dile getirebilir, güncel bir konuya ilişkin görüş bildirebilir ve farklı olasılıkların avantaj ve sakıncalarını sergileyebilir.
İLERİ DÜZEY KULLANICI	**C1**	Uzun ve zorlu metinlerden oluşan geniş bir basamağı anlayabilir ve örtük anlamaları kavrayabilir. Sözcüklerini uzun uzadıya aramak zorunda olmaksızın doğal ve akıcı bir biçimde kendini ifade edebilir. Toplumsal, mesleki ya da akademik yaşamı içinde dilini esnek ve etkin bir biçimde kullanabilir. Karmaşık konularda açık ve dizgeli bir biçimde kendini anlatabilir ve düzenleme, eklemleme ve söylem bağdaşıklığı gereçleri üzerindeki denetim gücünü gösterebilir
	C2	Okuduğu ve duyduğu her şeyi neredeyse bir çaba göstermeksizin anlayabilir. Farklı kaynaklardan yazılı ve sözlü olgu ve kanıtları tutarlı bir biçimde özetleyerek yeniden oluşturabilir. Doğal bir biçimde, son derece akıcı ve kesin olarak kendini ifade edebilir ve karmaşık konularla bağlantılı ince anlam farklılıklarını ayırt edebilir.

Bu tablolarda, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde yer alan üç temel yabancı dil seviyesi (Temel Düzey, Ara Düzey ve İleri Düzey) ve bu seviyelere ait dil kullanım özellikleri bulunur. Bunlar da A1-A2, B1-B2. C1-C2 olarak ayrılmaktadır. Öğrenciler her dil seviyesini geçtiği takdirde dili kullanma ve öğrenme becerisi artmaktadır. Yabancılara Türkçe öğreten öğretim elemanları, metin seçimi yaparken bu dil seviyelerini ve çeşitli unsurları göz önünde bulundurmalıdırlar.

1.5. YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE METİN SEÇİMİ

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılacak metinlerin seçiminde dikkat edilmesi gereken bazı noktalar vardır. Bunlardan biri seçilen metnin düzeye uygun olup olmamasıdır. Düzeylere uygun yapılan dil öğretimi, aynı zamanda öğrencinin farklı alanlarda (mesleki, kamu, eğitim, kişisel) uygun düzeyde olma durumunu da değerlendirme imkânı sunmaktadır. Yeterlilik düzeylerinin sıralanmasını tanımlayan aşamalı yapı, metin seçiminde de kullanılmaktadır. Her basamağın içeriğine, sunduğu dil bilgisi yapılarına ön gördüğü yeterliliğe ulaşmasını sağlayan araç metinlerdir. Bu yüzden düzeye uygun (Temel Düzey A1-A2, Ara Düzey B1-B2, İleri Düzey C1-C2) metin seçimi çok önemlidir. Diğer önemli husus seçilen metnin ilgi ve ihtiyaca uygun olmasıdır. Öğrencilerin ilgileri, ihtiyaçlarının dikkate alınması öğrencilerin derse olan ilgilerini arttırmakta kalıcılığı sağlamaktadır. Bunlarla birlikte seçilen metinler kültürel etkileşime de uygun olmalıdır. Çünkü dili kültürden ayrı düşünmek mümkün değildir. Öğrencinin hem kaynak hem de hedef kültürü içeren metinlerle karşılaşması kültürlerarası farkındalığı sağlama noktasında gereklidir. İki kültüre ait benzerlik veya farklıları aynı anda görme fırsa yakalayan öğrencinin kültürel farkındalığı artacak, kültürel iletişimin gerçekleşmesi sağlanacaktır. Son olarak seçilen metnin dil berecilerine uygun olması gerekmektedir (Melanlıoğlu, 2017: 143-163).

Ayrıca metinler diyalog şeklinde değilse akıcı olmasına dikkat edilmelidir. Temel Türkçe seviyesinde devrik cümlelere yer verilmemelidir. Diyaloglar ilk aşamada kısa ezberlenebilir olmalıdır. Kurmaca (düşünüp oluşturduğumuz) ve otantik (bir yerden alıntı yaptığımız) hikâyelerden yararlanılabilir. Metinler hikâye tarzındaysa daha iyi anlaşılır. Metinlerde telaffuzu zor kelimelerin doğru telaffuzunu ve söyleyiş şeklini öğretmen kendisi söylemelidir. Öğrenci ilk olarak öğretmenini örnek aldığı için ancak bu şekilde doğru söyleniş şeklini örnek alabilir (Barın ve Güzel, 2013: 127).

Yabancılara Türkçe öğretiminin nasıl olması gerektiğini kısaca özetlenirse verilen tüm bu seviyelerde yukarıda önerilen tavsiyeler ve ders işleme biçimlerinin uygulanmasının yanında bu sevilerin hepsinde sarmal yapının dikkate alındığı söylenebilir. Kalıp ifadeler (atasözü, deyim, kısa konuşmalar, argo, doldurma sözler vs.) farklı tekniklerle öğretilebilir. Geleneksel yaklaşıma göre deyimler kelimeler gibi aynı söz dizim özelliklerine sahiptir, bilişsel yaklaşıma göre ise gramatikal değil bağlamsal bir yapı olduğu varsayılır. Bu yüzden seçilen yönteme göre öğretim yapılır. Ancak kalıp ifadeler öğretilirken yukarıda verilen AOÖÇ dil düzeyleri göz önünde bulundurulmalıdır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği sınıflarda öğrencilerin profillerine (yaş, ilgi alanı, dil seviyeleri gibi) bağlı olarak konu- odaklı dil öğretimi gibi iletişimsel bir yaklaşım kullanılmalıdır. Sınıf içinde sözlü, yazılı iletişim sağlayarak dili bir bütün hâlinde öğrenciye sunabilecek ders materyallerinin ve kitapların hazırlanması yabancılar için hazırlanan Türkçe derslerinin niteliğini artırarak daha öğrenci merkezli sınıflar ortaya çıkaracaktır. Bunun yanında öğrenciler kitaba fazla bağlı kalmadan yaratıcı becerilerini de kullanacaklardır. Daha önce belirtildiği gibi dil bilgisi ve dil becerileri birbirinden ayrılmadan birlikte verilmelidir (Akcan, 2011:218). Çünkü dil bilgisi kuralları öğrencinin becerileri tam olarak kullanabilmesini sağlayan kuralları içerir. Dil bilgisi konularının öğretimi, dinleme - konuşma- okuma- yazma becerilerinin kazandırılması için gereklidir. Ancak hedef dilde bu kuralların verilmesi oldukça zor bir süreci içermektedir. Konuların soyut bir nitelikte olması, öğrencinin hedef dilde yani Türkçedeki kelime hazinesinin sınırlı olması gibi nedenler neticesinde öğretilen kuralların öğrencide karşılığını bulması için konuya uygun materyallerin kullanılması bir gerekliliğe dönüşmektedir.

1.6. TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN MATERYALLER

Öğretim materyalleri, öğrenme süreci içerisinde öğretmen tarafından değişik ortamlarda öğrencilere sunulan araçlardır. Bu araçlar; basılı materyaller, fotoğraflar, maketler, gibi ilk bakışta anlaşılır nesneler olabileceği gibi içeriğine erişmek için daha yüksek teknolojiye gereksinim duyan ses kasetleri, videolar, CD'ler, internet sayfaları, çeşitli yazılımlar gibi ortamlarda da sunulabilir. Öğretim materyalleri önceden

geliştirilmiş öğretim programının gereksinimleri doğrultusunda hazırlanır (Kaya, 2006: 26). Materyal hazırlamanın bazı ilkeleri vardır. Bunlar: Anlamlılık, bilinenden başlama, çok örnek, görelik, seçicilik, tamamlama, fonun anlamlılığı, kapalılık, birleştiricilik, algıda değişmezlik, derinlik, yenilik, basitlik, hedef-davranış, öğrenciye uygunluktur (Demirel, Altun vd., 2011: 59-61).

Yukarıda sıralanmış olan materyal hazırlama ilkeleri, yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanacak olan materyallerde de bulunması gereken genel ilkelerdir. Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan materyallerin niteliğini belirleyen önemli faktörler; hedef kitlenin daha çok duyu ile öğrenme sürecine katılmasını sağlayıcı nitelikte ve dersin amacına uygun olmalı; dersin içeriği ile örtüşmeli ve hedef kitlenin Türkçe bilme seviyesi göz önünde bulundurulmalıdır.

Materyallerin kaç kelimeden oluşacağı, hangi tür soruların sorulması gerektiği ve gerek sınıf içi gerekse sınav için hazırlanacak materyallerin öğrencilerin Türkçe bilgi düzeylerine göre ayarlanmalıdır. Hazırlanan materyalin hangi amaca yönelik olduğunun doğru belirlenmesi oldukça önemlidir (Barın, 2004: 28).

Türkçe öğretiminde materyal kullanma sadece sınıfta ve öğretmen tarafından kullanılabilen bir araç olmamalıdır. Öğrencilerin kendi başlarına öğrendiklerini uygulama ve pekiştirme imkânı sağlayan materyallere de ihtiyaçları vardır. Dil öğretiminde basılı materyalin, görsel/işitsel araç gereçlerle desteklenmesi, öğrencilerin gerektiğinde destek alacakları bir web sayfasına yönlendirilmesi, sınıf dışı alıştırmaların sağlanacağı interaktif internet sayfalarının oluşturulması dil öğretiminde destekleyici olacaktır. Ayrıca çeşitli video etkinlikleri, sanal sohbet ortamları, amaca uygun olarak hazırlanan ses kayıtları, sesli kitaplar, çeşitli oyunlar, şarkılar, vb. materyaller öğrencilerin istedikleri ortamda çalışmalarına yardımcı olabilecek ve öğrendiklerini pekiştirebileceği materyallerdir (Arslan, 2017:266).

Öğrencilerin kullanabileceği materyaller günümüzde teknolojinin gelişmesiyle daha kolay bir hâle gelmiştir. Örneğin; bilgisayarlar artık, hem radyo, hem televizyon, hem film makinesi, hem video kısaca aklımıza gelen bütün teknolojik cihazları üzerinde toplayabilen, bunlara ilave olarak internet teknolojisini de kullanabilen olağanüstü bir araç konumundadır. Günümüzde bilgisayarlar ve artık sadece cep telefonu olmaktan çıkıp cep bilgisayarı hâline gelen cep telefonları, yalnız başına kişisel kullanımın yanı sıra bilgileri ekrana yansıtacak bir projeksiyon cihazı, geniş ekran TV ya da akıllı tahta

vb. araçlar yardımıyla toplu eğitimde yardımcı araç olarak da rahatlıkla kullanılabilmektedir (Sülükçü, 2011: 112).

Duman (2013: 2), yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılacak materyallerde dikkat edilmesi gereken özellikleri şu şekilde sıralamaktadır:

- Hazırlanacak materyaller, anlamlılık ilkesinde belirtildiği üzere anlamlı olmalıdır. Öğrenilen şeyler hedef kitle için bir anlam ifade ediyorsa akılda kalıcı olur. Yabancı dil olarak Türkçe öğretilirken yalancı eşdeğerlere de dikkat edilmesi gerekir. Aynı sesleri taşıyan kelimeler hedef dilde başka bir anlam, ana dilde başka bir anlam taşıyabileceğinden, hedef dildeki anlamın öğrenci zihninde uyandırılması ayrı bir öneme sahiptir.
- Bilinenden başlama ilkesine göre bilinenlerden başlamak, onların üzerine yeni bilgiler inşa etmek gerekir. Özellikle temel Türkçe seviyesinde, hedef kitlenin ana dilinde ve Türkçede ortak olan kelimelerin öğretimiyle başlanması, hem öğrenci grubuna güven aşılayacak hem de belli bir sözcük hazinesi oluşana kadar anlaşmayı kolaylaştıracaktır.
- Yabancılara Türkçe öğretmek için hazırlanmış materyaller, daha önce öğrenilen konuları da içeren, tekrar imkânı veren materyaller olmalıdır. Birçok konunun birbiri ile bağlantısı vardır. Hazırlanan ders materyalleri, bilinenlerden hareketle hazırlanıp eski bilgileri de içermeli öte yandan yeni bilgiler kazandırmayı hedeflemelidir.
- Görelik ilkesine göre materyallerdeki resim ve şekiller, herkesçe aynı algılanacak şekilde net ve kolay anlaşılır olmalıdır. Herkes şekilleri birbirinden ayırt edebilmelidir.
- Seçicilik ilkesinde derste asıl anlatılmak istenen unsur en dikkat çekilen şekilde materyale yerleştirilmelidir. Dikkat çekilmek istenen unsur bir dil bilgisi kuralı olabileceği gibi, kalıp bir ifade ya da bir kavram olabilir.
- Tamamlama ilkesine göre hedef kitle öğretilen konular arasında kendisi bağlantı kurabilmeli ve yeri geldiğinde eksiklikleri tamamlayabilmelidir. Konunun bütününden hareketle eksik parçaları tamamlama yetisi öğrenciye kazandırılmalıdır.
- Fonun anlamlılığı ilkesini yabancılara Türkçe öğretimi açısından düşünülecek olursa dilin malzemesi kelimelerdir. Kelime öğretiminde, hedef kitleye

kelimenin anlamını verip geçmek yeterli olmaz. Ancak bir fon olarak düşünülebilecek bir cümle içinde kelimenin değişik anlamlarda ve durumlarda kullanımı örneklendirilebilirse öğretilmek istenen kelime daha anlamlı bir hâle gelir ve kalıcı olur. Anlatılanların görsel ya da işitsel (bir melodi, bir şarkı, küçük bir slayt vb.) bir fonla desteklenmesi, etkiyi arttıran bir unsurdur.

- Yenilik ilkesine göre her materyal eski öğrenilenleri pekiştirici olmasının yanında karşısındaki hedef kitlenin yaşantısına ya da bilgi düzeyine yeni bir şeyler eklemelidir. Dolayısıyla yabancılara Türkçe öğretmek için hazırlanmış her materyal de eski bilgiler üzerine adım adım yeni tecrübeler, yeni bir kelime, yeni bir kavram, yeni bir bilgi inşa etmelidir

Kısaca yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan veya hazırlanacak tüm materyallerde bu unsurlara dikkat edilmelidir. Materyaller yabancılara Türkçe öğretiminde dinleme-anlama, okuma-anlama, konuşma, yazma becerilerinin hepsini dengeli olarak kazandıracak şekilde hazırlanmalıdır. Öğrencilerin, ilgilerine, yaşlarına, dil seviyelerine, bilgi düzeylerine uygun olmalıdır. Materyaller kolaydan zora, basitten karmaşığa, somuttan soyuta doğru bir sıra takip etmelidir. Materyaller iletişimsel metoda göre hazırlanarak öğrenciyi aktif kılmalıdır. Öğrendiklerini uygulama imkânı sunan materyaller tercih edilmelidir. Dil öğrenmek o milletin kültürünü de öğrenmekse, hazırlanan materyaller seviyeyi göz ardı etmeyecek şekilde kültür unsurlarıyla zenginleştirilmelidir. Tüm bunları yaparken öğretmenin doğru materyali seçmesi, sınıfı, değişkenleri bilmesi, tanıması, derse, alanına hâkim olması, kültürümüzü iyi tanıması ve kendine güvenmesi gerekmektedir.

1.6.1. YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN BASILI (YAZILI) VE GÖRSEL MATERYALLER

Yabancılara Türkçe öğretiminde basılı ve görsel araçların kullanılması öğrenimin kalıcı olması açısından çok önemlidir. Basılı ve görsel araçlar öğrencilerin öğrendiklerini ve öğreneceklerini bütün olarak görme, anlama, tekrar etme ve pekiştirme olanağı sunmaktadır. Öğrenciler dış dünyada gördükleri zengin uyarıcıları bu araçlar sayesinde öğretim sürecine dâhil ederek birden çok duyu organını harekete geçirme olanağı bulurlar. Yabancılara Türkçe öğretiminde etkili olarak kullanılabilecek basılı ve görsel araçlar şu şekilde sınıflandırılmaktadır.

1.6.1.1. Ders Kitapları

Bir bilim dalının öğretilmesi ve yaygınlaştırılmasında ders kitapları yüzyıllardır temel başvuru ve öğrenim aracı olarak kullanılmaktadır. Yabancılara Türkçe öğretimi açısından da ders kitapları oldukça yaygın ve etkili olarak kullanılmaktadır. Yabancı dil ders kitaplarını eğitim ve mesleki açıdan iç ve dış olmak üzere iki işlevde kullanılır. Dış işlevde, ders kitapları işlenecek konuları belirli bir örgü içinde sunar. Bu sıralamada dil bilgisi kuralları düzeylere göre sıralanır. Bu süreçte bitirilen derslerin ardından öğretimin gerçekleşip gerçekleşmediği, hedeflere ulaşılıp ulaşılmadığını anlamak için ara değerlendirmeler yapılır. Bazı ders kitapları merdiven sistemi olarak nitelendirilen düzeylere ayrılmış bir yapıda hazırlanmıştır. Bu türden kitaplarda bir düzeye geçilmeden diğer düzeye geçilmemektedir. İlerleyebilmek için sınıfta edinilen kazanımların yeterliliği göz önünde bulundurulmalıdır. İç işlevde ise işlevin amacı farklı dil becerilerinden yapılacak etkinliklerle eğitim öğretim sürecinin verimliliğini artırmaktır. Dil etkinliklerini altı başlık altında toplayıp bunları Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (AOÖÇ) temelinde yapılandırarak dil bilgisi, anlambilim, sesbilim gibi dilbilim alanlarıyla ilişkilendirmiştir. Burada asıl kastedilen dört temel dil becerilerini (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) geliştirmeye yönelik etkinliklerin yapılmasıdır. Tematik bir yaklaşımda, kültürel içeriklerle ve dil yapılarının harmanlanması sonucunda hazırlanan üniteler birbiriyle kendi içinde tutarlı olmalıdır (Coşkun, 2017: 244-245).

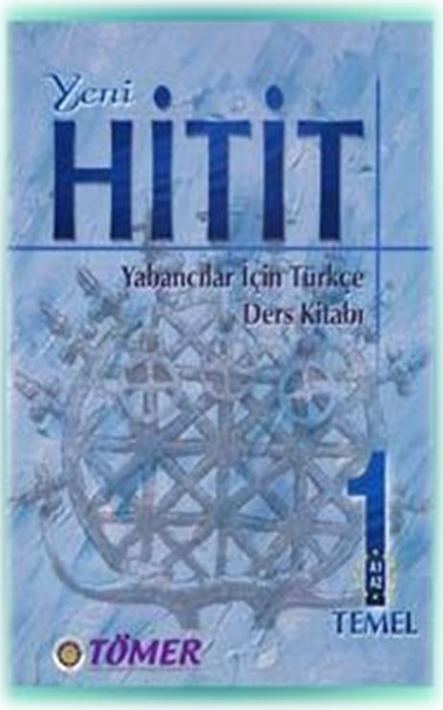
Ayrıca ders kitaplarında kullanılacak dil ile öğrencilerin dil düzeyi arasında tam bir uygunluk olmalıdır. Bunu sağlayabilmek için yazarlar, öncelikle, hazırladıkları malzemelerin hangi düzeyin hangi aşamasında kullanılacağını ve o aşamaya gelmiş olan öğrenci grubunun sözcük dağarcığı birikimini göz önünde bulundurmalıdır. Ayrıca okuma, dinleme ya da izleme uygulamalarında kullanılacak malzemelerin dili, bu malzemelerde anlatılacak olay ya da durumların bağlamlarına, kişilerin özelliklerine uygun olmalıdır (Özdemir, 2013: 2052).

Tüm bu özelliklerin yanında yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla öğretim sürecinde kullanılacak kitapları seçerken aşağıdaki özellikler da dikkate alınmalıdır. Bunlar:

- Ders kitapları AOÖÇ' ye uygun oluşturulmalıdır
- Kitap içeriği güncel olmalıdır.

- Ders kitapları oluşturulurken belli bir kültür politikası izlenmeli. Yerel ve evrensel kültürel unsurlar bu politikaya göre ders kitaplarında yer almalıdır. Başlangıç düzeyinde (A1/2) evrensel kültür ögeleri ağırlıklı olarak yer alırken ilerleyen düzeylerde yerel kültürel unsurlara ağırlık verilmesinde yarar vardır.
- Öğrenme ilkeleri göz önünde bulundurulmalıdır.
- Hedef dilin konuşulduğu ülkede ve evrensel konularda güncel bilgiler yer almalıdır.
- Dil ve anlatım açısından açık ve anlaşılır bir dil kullanılmalı, metinlerde kitabın düzeyi ile birlikte zorluk derecesi seçiminde okunabilirlik düzeyleri de dikkate alınmalıdır
- Ders kitaplarında araştırma, planlama, eğitim teknolojilerinden yararlanma ve değerlendirme kılavuzları olmalı, ders kitapları içerisinde yazı yazılabilecek, resim ve şekil çizilebilecek bir nitelik taşımalıdır
- Kitaplar görsellerle mutlaka desteklenmeli, ayrıca içerik görsel uyumuna dikkat edilmelidir (Öztürk, 2016: 336).

Örnek bir ders kitabı ve içeriğinden bir sayfa aşağıda örnek olarak verilmiştir:

Şekil 4. Yeni Hitit Yabancılara Türkçe Ders Kitabı 1 (2008:5)

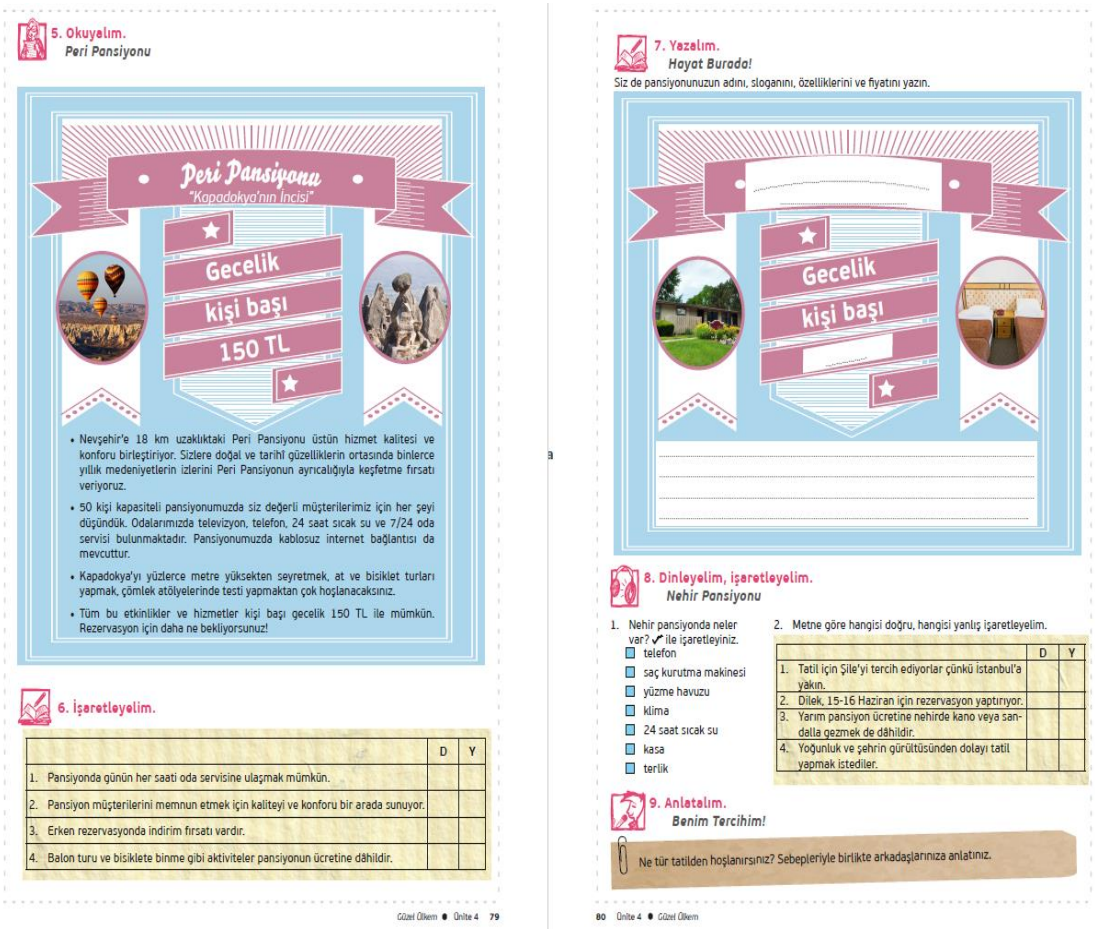
Yukarıda verilen "Yeni Hitit Yabancılara Türkçe Ders Kitabı 1" adlı ders kitabının örnek olarak verilen sayfasında anlatım görsellerle ve dinleme etkinlikleriyle zenginleştirilmiştir.

1.6.1.2. Broşürler

Yabancı dil öğretiminde hedefe uygun olarak kullanılan görsel materyaller, görsel hafızanın kullanımı ile öğrencilerin öğrenimini kolaylaştırır. Broşürler de gündelik dile yönelik olması, hem küçük hem kullanışlı yapıda olması nedeniyle sınıfta etkili olarak kullanılabilecek materyallerdendir. Örneğin; günlük hayattaki dilin içinden alınarak sınıfa getirilen ve kelime öğretiminde kullanılan market broşürleri, "gerçeklik" özellikleriyle öğrencilerin dikkatlerini çekecek bir nitelik taşır. Hayatın içinden örnekler, yapay bir dil ile oluşturulmuş örneklerden her zaman daha canlıdır ve daha çok ilgi çeker. Gerçek hayatın içinden alınmış otantik malzemelerin dil öğretiminde kullanılması son yıllardaki dil öğretimiyle ilgili çalışmalarda oldukça sınırlı bulunmaktadır. Genel olarak "dil öğretmek amacıyla üretilmemiş, günlük dilde karşımıza çıkan materyaller" şeklinde tanımlanan otantik malzemelerin; öğrencilerin motivasyonunu artırma, öğrencilere hedef dilin kültürüyle ilgili bilgiler sunma,

öğrencileri hedef dilin gerçek kullanımıyla karşı karşıya getirme, öğretme sürecinde daha yaratıcı uygulamalar sağlama gibi pek çok faydası vardır (Doğan, 2014: 93).

Ders içinde günlük hayattan alınan tanıtıcı broşürlerin yanında dersin amacına ve hedefine uygun broşürler internet ortamının da yardımıyla çeşitli bilgisayar programlarının yardımıyla oluşturulabilir. Ayrıca yapılan bu materyallerle yabancılara Türkçe öğretiminde dinleme-anlama, okuma-anlama, konuşma, yazma becerilerinin gelişmesi de sağlanabilir.

Şekil 5. (Yedi İklim Türkçe A2 Ders Kitabı, 2015: 79-80)

Yukarıdaki broşür örneğinde bir otel reklamı yapılmaktadır. Broşür üzerinden otellerde kullanılabilecek kelimelerin öğretiminin yapılması amaçlanmıştır.

1.6.1.3. Resimler, Flaş Kartlar ve Grafikler

Yabancı dilde hazırlanan kitaplarda, panolarda, etkinliklerde vs. resim kullanılmaması öğrencilerin ilgilerini yoğunlaştırmasını güçleştirebilir. Çünkü resimler yabancı

öğrencilerin görsel uyaranlarını harekete geçirerek onların dikkatlerini yoğunlaştırmasını sağlar. Yabancılara Türkçe öğretiminde materyal tasarlarken mutlaka resimlerden faydalanılmalıdır. Özellikle görsel zekâya sahip olan öğrenciler için görsel materyal olmadan yapılan dersleri yoğunlaşmakta güçlüğü çektikleri için anlamayabilirler. Öğrenciler iyi çizilerek renklendirilmiş materyallerle anlatılan dil derslerini daha ilgiyle dinlemektedirler. Sözleri veya kelimeleri düşünerek öğrenme yerine, resim aracılığıyla kavramayı tercih etmektedirler.. Genel olarak insanlar resimlere baktığında aynı şeyi görürler ve anlarlar. Bu yüzden öğrenciler resimler aracılığıyla yapılan etkinliklere, sadece yazılı bir metin aracılığıyla yapılan etkinliklere göre daha fazla katılmaktadırlar (Demircan, 2005:199).

Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılacak resimlerde ve flaş kartlarda aşağıdaki özellikler aranmalıdır:

- Alanında uzman kişilerce yapılması gerekmektedir.
- Hedef öğrenmeye uygun olmalıdır.
- Dil seviyelerine dikkat edilmelidir.
- Öğrencileri meraklandırıcı resimler ve flaş kartlar kullanılmalıdır.
- İlgili kavramı, kelimeyi, cümleyi, vb. net olarak ifade etmelidir.
- İlgili kültüre aykırı çizimler, şekiller... vb. içermemelidir (Arslan ve Adem, 2010: 81).

Grafik bir veya birden fazla kavramı veya olayı istatistiki verilerle göstermeye yarayan bir materyaldir. Çeşitli sosyal, kültürel ve sayısal verileri bir arada sunabilmeye, karşılaştırma yapmaya ve akılda kalıcılığa olanak sağladığı için etkilidir. Grafikler kullanılırken öğrencilerin dil düzeylerine uygun ve ilgi çekici olmasına içeriğin tümünü aktarmak yerine içeriği desteklemek amacıyla kullanılmasına, gerçekle örtüşmesine dikkat etmek gerekmektedir. Grafiklerin özellikle akademik Türkçe derslerinde ve en az B2 düzeyinde kullanılmasında fayda vardır (Öztürk, 2016:339).

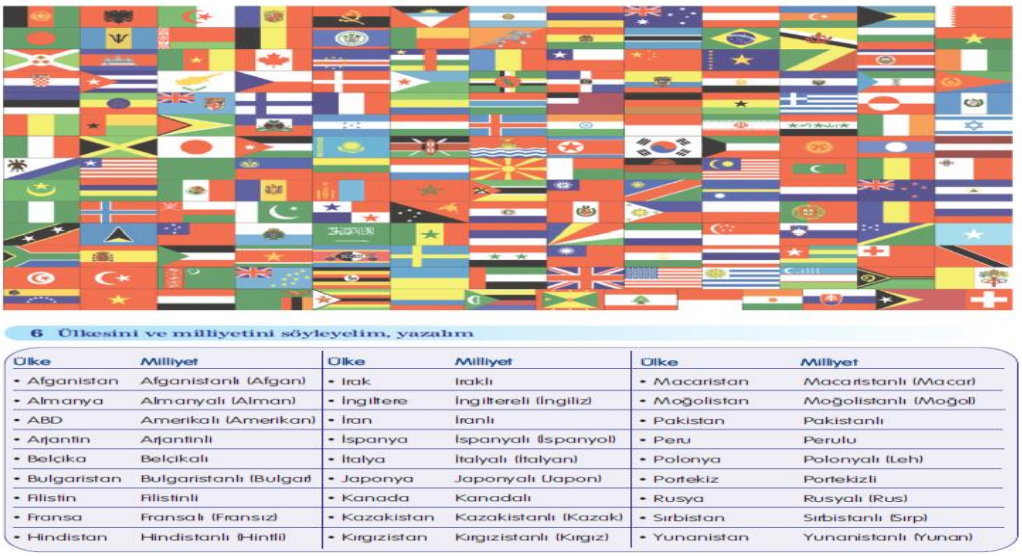
Görselliği ön planda tutan resimler, flaş kartlar ve grafikler özellikle dil öğretiminde yaygın olarak kullanılan materyallerdendir. Bunun sebebi düz anlatıma göre daha akılda kalıcı olması ve kullanışlı olmasıdır. Aşağıdaki örnek 1'de verilen etkinlik resimlerden yola çıkarak seçilen spor dalı ile ilgili öğrencilerin araştırma yapıp bunu

sunmaları istenmiştir. Konuşma etkinliği ve görsel materyal etkileşim halinde verilmiştir.

Aşağıda konu ile ilgili görseller verilmiştir.

Şekil 6. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti (2015: 25)

6 Ülkesini ve milliyetini söyleyelim, yazalım

Ülke	Milliyet	Ülke	Milliyet	Ülke	Milliyet
• Afganistan	Afganistanlı (Afgan)	• Irak	Iraklı	• Macaristan	Macaristanlı (Macar)
• Almanya	Almanyalı (Alman)	• İngiltere	İngiltereli (İngiliz)	• Moğolistan	Moğolistanlı (Moğol)
• ABD	Amerikalı (Amerikan)	• İran	İranlı	• Pakistan	Pakistanlı
• Arjantin	Arjantinli	• İspanya	İspanyalı (İspanyol)	• Peru	Perulu
• Belçika	Belçikalı	• İtalya	İtalyalı (İtalyan)	• Polonya	Polonyalı (Leh)
• Bulgaristan	Bulgaristanlı (Bulgar	• Japonya	Japonyalı (Japon)	• Portekiz	Portekizli
• Filistin	Filistinli	• Kanada	Kanadalı	• Rusya	Rusyalı (Rus)
• Fransa	Fransalı (Fransız)	• Kazakistan	Kazakistanlı (Kazak)	• Sırbistan	Sırbistanlı (Sırp)
• Hindistan	Hindistanlı (Hintli)	• Kırgızistan	Kırgızistanlı (Kırgız)	• Yunanistan	Yunanistanlı (Yunan)

Şekil 7. Yeni Hitit Yabancılara İçin Türkçe Ders Kitabı 1 (2008:9)

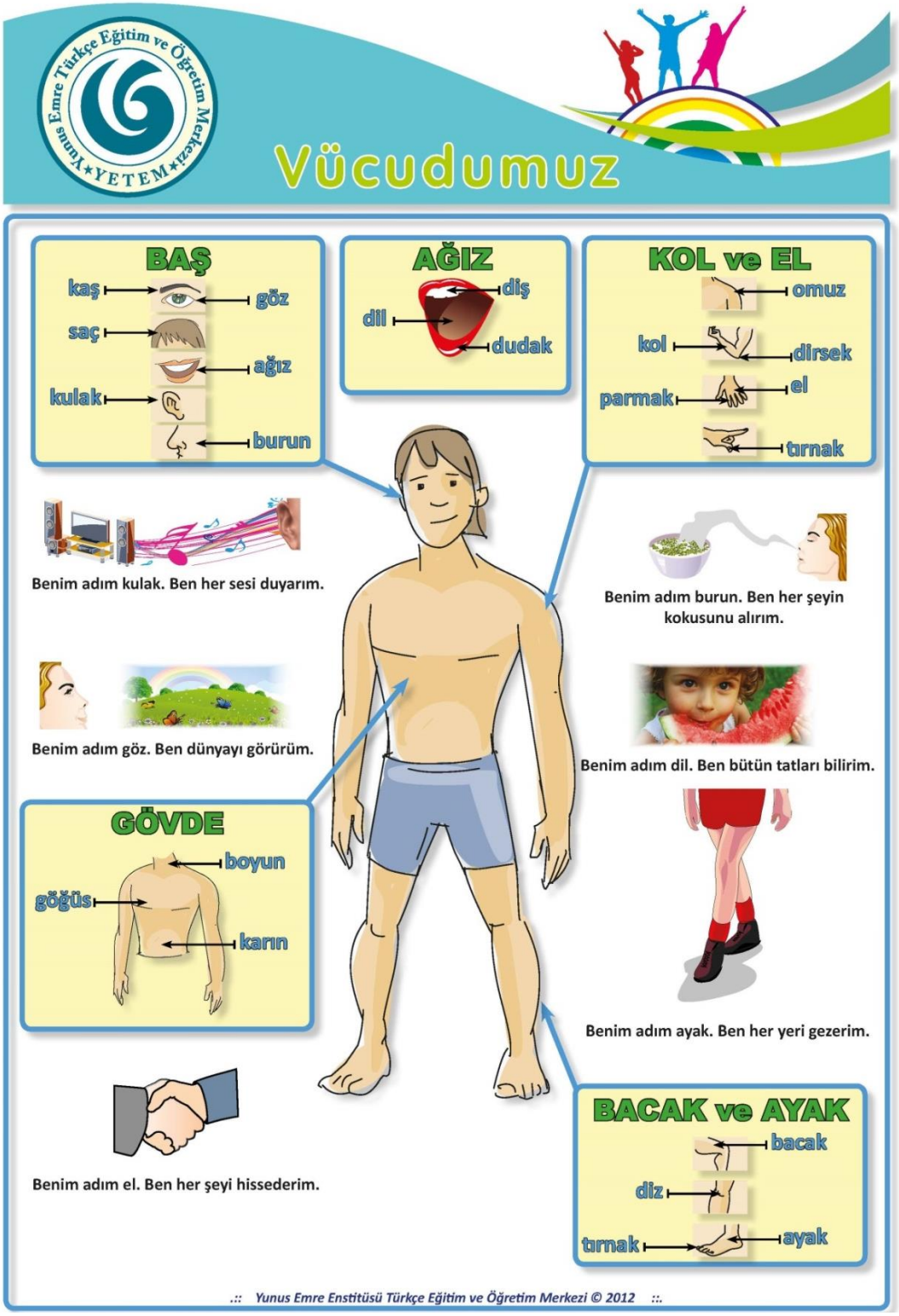
Yukarıdaki Örnek 2'de görselleri verilen ülke bayrakları ile ülkelerin adı ve milliyetleri verilmiştir. Buradaki amaç öğrencilerin kendi milletleri ve ülkeleri ile ilgili konuşma etkinliğine aktif olarak katılmasını sağlamaktır.

1.6.1.4. Posterler

Yabancı dil öğretiminde posterler, genellikle bir konu hakkında önemli kelimelerin veya olayların resimler yardımıyla ifade edilmesi şeklinde kullanılan görsel araçlardır.

Sınıf veya koridor duvarlarına asılan posterler öğrencilerin dikkatini çekerek pasif olarak hedef dili öğrenmelerini sağlamaktadır. Posterler ders sonrasında verilen aralarda sınıfta kalan veya koridorda gezen öğrencilerin görsel duyularını uyarır. Yabancılara Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanan posterler dikkat çekici ve anlaşılır bir şekilde hazırlanmalıdır. Çok küçük resimler kullanılmamalıdır. Kullanılacak resimler veya karikatürler uzaktan (4-5 metre) fark edilebilir büyüklükte olmalıdır. Posterde kullanılacak resimler vb. materyaller dikkat çekici, merak uyandırıcı olmalıdır. Posterlerdeki yazılar ideal puntoda olmalıdır. Posterde sadece öğretilmesi hedeflenen kelimeler ya da cümleler olmalıdır. Gereksiz kelimelerin ya da cümlelerin kullanımından kaçınılmalıdır. Posterler öğrencilerin sürekli görebilecekleri yerlere asılmalıdır (Arslan ve Adem, 2010: 81).

Aşağıdaki örnekte hazırladığı mesleklerin ve bu mesleklerle ilgili görsellerin bulunduğu poster örneği bulunmaktadır.

Şekil 8. Yunus Emre Enstitüsü Afiş Seti, 2012

1.6.1.5. Gerçek nesneler

Gerçek nesneler; para, araç, bitki, hayvan gibi kolay ulaşılan materyallerden bazılarıdır. Gerçek nesnelerin öğrenme ve öğretmede birçok yararı yardır. Bu yararlar şunlardır:

- Yaparak ve yaşayarak öğrenme söz konusu olduğundan somut, izli ve daha kalıcı öğrenme sağlar.
- Öğrenilenleri genelleme olanağı sağlar.
- Her öğrencinin kendi hızına göre öğrenmesini sağlar.
- Yaratıcılığı özendirir ve geliştirir.
- Problem çözme yeteneğinin geliştirilmesinde somut alıştırma yapma olanağı sağlar (Kaya, 2006: 57).

Her ders için bu çeşit yaşantıları oluşturacak gerçek nesne sağlanmaya çalışılması, zaman, çaba ve bazen de yüksek miktarda para harcamayı gerektirmesi gerçek nesnelerin sınırlılığıdır. Modeller gerçek bir nesnenin üç boyutlu gösterimidir. Bunlar; gerçek eşyaların aynı hammaddesinden ya da bir başka hammaddeden yapılmış örnekleridir. Modeller bazen gerçek olmayan, ancak insanlar tarafından tasarlanan cisim, yapı ya da düşünceleri temsil edebilir. Eş deyişle tümüyle imgesel ve kuramsal olabilir (Kaya,2006: 58).

Yabancılara Türkçe öğretiminde gerçek nesnelerin ve modellerin kullanılması dersteki dikkat düzeyini yüksek tutup öğrenimin daha kolay olmasını sağlayabilir. Bu tür materyallerin ulaşılması ve her ders için kullanılması zordur. Fakat temel seviye Türkçe öğretiminde meyveler, sınıf, elbiseler, kahvaltılıklar, ev vb. konuları hakkında gerçek nesneler veya maketleri bulmak ve bu konuları kavratmak kolaydır. Bunların sınıfa getirimi ile öğrenimin daha işlevsel olmasını sağlanabilir. Özellikle temel seviyede sınıf ortamında ihtiyaç duyulan gerçek nesne ve maketleri eğiticiler öğrencilerle veya kendileri yaparak uygun bir ders materyali olarak kullanılabilir.

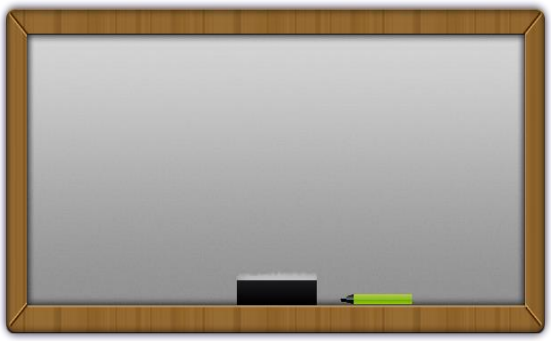
Şekil 9. Gerçek Nesnelerin Kavratılmasına Yönelik Örnek Meyve - Sebze Modelleri

Görselde verilen gerçek ve gerçek olmayan sebze ve meyvelerden uygun olanlar sınıf ortamına getirilerek öğrencilere öğrenimin yapılması sağlanabilir.

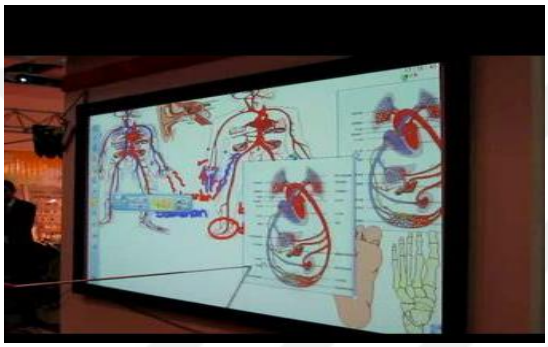
1.6.1.6 Yazı tahtası

Yazı tahtaları ders kitapları ile beraber öğretimde en çok kullanılan görsel araçlardan bir diğeridir. Öğretmen bir şey anlatacağı zaman yazı tahtasını kullanmakta öğrenciler ise öğretmenin anlattıklarını yazı tahtasında görmek istemektedirler. Sözlü olarak anlatılanların yazı tahtalarının kullanılmasıyla öz olarak görsel bir hale gelmesi öğretimin kalıcılığını artırmaktadır. Yabancılara Türkçe öğretenler de yazı tahtasını öğrencilerin dikkatini çekebilecek bir şekilde kullanmalıdırlar. Örneğin yeni öğrenilen kelimeler tahtanın sağ tarafına yazılmalı ve ders boyunca orda kalmalıdır(Arslan, Adem, 2010: 82).

Yabancılara Türkçe öğretiminde yazı tahtası öğrencilerin aktif olarak kullanacağı bir alan olmalıdır. Günümüzde eğitim teknolojilerin gelişmesiyle yazı tahtaları akıllı tahta olmuştur. Bu da akıllı tahtada ders; sunumlarla, görsellerle, internet ortamına bağlantı ile daha da zenginleştirilip, görseller arttırılabilir. Aşağıda normal yazı tahtası ve akıllı tahta örneği gösterilmektedir.

Şekil 10. Normal yazı tahtası

Şekil 11. Akıllı Tahta

Yukarıdaki örneklerden birinde normal yazı tahtası, diğerinde ise hemen hemen bütün eğitim kurumlarında yaygın olarak kullanılan akıllı tahta bulunmaktadır.

Yabancılara Türkçe öğretmen amacıyla kullanılan materyallerden basılı ve görsel materyallerin yanında görsel ve işitsel materyaller de oldukça yaygın olarak kullanılmaktadır.

1.6.2. YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN GÖRSEL-İŞİTSEL ARAÇLAR

Yabancılara Türkçe öğretiminde, sınıflarda kullanılacak nitelikte, özgün, dersin amacına uygun, gerekli kalite ve uzunlukta işitsel-görsel malzemelerin kullanılması oldukça önemlidir. Çünkü bu tür malzemelerin öğrencilerin derse olan ilgi ve katılımını arttırıp öğretim ve öğrenim sürecini hızlandırabilir.

İşitsel-görsel nitelikli ders malzemeleri, özgün ve dil bakımından doğal olma niteliklerini taşımalarının yanı sıra, sınıf içindeki uygulamalara ve etkileşime de imkân

verebilmelidir. Aynı zamanda, bu ders malzemelerindeki sunumlar, ders saati uzunluğu ve öğrencilerin odaklanma süresinin sınırları açısından, elverişli olmalıdır. Sınıfta, uzun süreli görsel ve işitsel malzemelerin kullanılması öğrencilerin odaklanmasını zayıflatabilmekte ve öğretilmesi amaçlanan bilgi miktarında bir düşüşe sebep olabilmektedir. Bu yüzden, yabancılara Türkçe öğretiminde, sınıf içinde kullanılması amacıyla hazırlanacak görsel ve işitsel malzemelerin söz konusu pedagojik ölçütlere uygun olmasına dikkat edilmelidir (Özdemir, 2013: 2053).

Yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla sınıflarda kullanılan görsel- işitsel araçları ayrıntılarıyla şu şekilde verilebilir.

1.6.2.1. Video Filmi ve Türk Filmleri

Yabancı dil öğretiminde videonun etkisi yadsınamaz. Görsel ve işitsel içeriği ile dil öğretiminde kullanılan önemli bir yardımcı ders aracıdır. Yabancı dil öğretimini kolaylaştırmak için ders kitaplarının paralelinde videolar filmler hazırlanmaktadır. Bu materyaller yabancı dil öğretimini tekdüzelikten kurtarmaktadır (Arslan ve Gürdal, 2012:264).

Video filmler, yabancı dil derslerinde öğretilen bilgilerin gerçek hayatta nasıl olduğunu görmeleri açısından önemlidir. Ancak videolar hazırlanırken veya seçilirken özgün ve dil bakımından doğal olma niteliklerini taşımalarının yanı sıra, sınıf içindeki uygulamalara ve etkileşime de imkân verebilmelidir. Aynı zamanda, bu ders malzemelerindeki sunumlar, ders saati uzunluğu ve öğrencilerin odaklanma süresinin sınırları açısından, elverişli olmalıdır. Sınıfta, uzun süreli filmlerin izlenmesi sırasında, öğrencilerin odaklanması zayıflayacak, almaları ve saklamaları beklenen bilgi miktarında bir düşüş gözlenecektir. Bu yüzden, yabancılara Türkçe öğretiminde, sınıf içinde kullanılması amacıyla hazırlanacak video filmlerinin söz konusu pedagojik ölçütlere uygun olması beklenmektedir. Bu özellikler dikkat edilerek seçilen veya hazırlanan videoların öğrencilerin dil düzeylerine uygun sınıflarda kullanımı, eğitim-öğretim açısından, arzu edilen sınıf içi ortamın oluşmasına imkân verecektir. Bu tür malzemeler, Türkçe derslerinde, dilsel ve kültürel bilgi açısından, zengin bir öğrenme ortamı oluşmasına yardımcı olacaktır (Özdemir,2013: 2053).

Öğrencilere hazırlanan video etkinlikleri, ders öncesinde öğretici tarafından iyi planlanmalıdır. Videolarda standart Türkçenin kullanılmalı, dinleme anlama hızı tane

tane olmalı, öğrencilerin dil seviyeleri (temel, orta, ileri) göz önünde bulundurulmalıdır. Dil öğretmek aynı zamanda hedef kültüre yönelik bir farkındalık kazandırmayı da kapsadığı için videolar kültürel unsurları da barındırmalıdır. Kullanılacak videolar ders saatinin en fazla yarısını almalıdır çünkü dinleme/izlemeye yönelik etkinlikleri de yapmaya zaman kalabilmelidir.

Filmler de dil öğretim aracı olarak önemli materyallerdendir. Özellikle, Türk filmlerinin yabancılara Türkçe öğretiminde önemli bir yeri bulunmaktadır. Öğrenciler, Türk filmleri sayesinde sadece Türkçe öğrenmezler, ayrıca Türk tarihi ve coğrafyası ile ilgili kimi bilgileri öğrenmenin yanı sıra toplumsal sorunlar hakkında da fikir sahibi olurlar. Bu da öğrencilerin Türk gelenek ve göreneklerini anlamalarına ve kültürel niteliklerini geliştirmelerine yardımcı olur. Filmler, öğrencilerin öğrenme güdüsünü ve isteğini artırır. Türkçe film izleyen öğrencilerin Türkçeye olan ilgileri bir kat daha artar. Estetik yönüyle mükemmel bir sahne, çekici ve güzel imajlar, saf ve derin duygular, aktör ya da aktrislerin üstün sanat performansı, izleyicide derin etkiler bırakır. Böylece öğrencilerin Türkçenin dil evrenine girmeleri daha kolay olur (İşcan, 2011: 945).

Şekil 12. Babam ve Oğlum Adlı Türk Film Afişi

(https://tr.wikipedia.org/wiki)

Şekil 13. Selvi Boylum Al Yazmalım Adlı Türk Filmi Afişi

(http://www.beyazperde.com/filmler)

Örnek olarak verilen Babam ve Oğlum 1980 Türkiye'sinin aile ilişkilerini anlatan yalın ve samimi bir dili olan Türk kültüründen izler barındıran bir filmdir. Selvi Boylum Al Yazmalım adlı Türk filmi ise Cengiz Aytmatov'un 1970 yılında yayımlanan aynı adlı romanından uyarlanmıştır. Bu yüzden özgün bir senaryoya sahiptir. Yabancılara Türkçe öğretiminde derste video etkinliği olarak iki film de kullanılabilir.

1.6.2.2. Televizyon

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde, Türkçe öğrenenlerin Türk televizyonlarını izlemeleri öğrencilerin kelime haznelerinin gelişmesini sağlar. Öğretici hedef dili, Türkçeyi ana dili olarak konuşanların nasıl kullandığını görme ve eksiklerini (telaffuz hatalarını) giderme imkânı bulur. Dinleme becerisini geliştirir. Güncel haberlerden haberdar olur ve bunu sınıf ortamında arkadaşlarıyla, öğretmeniyle tartışma imkânı elde eder. Bu da öğrencilerin konuşma becerisini geliştirir.

Televizyonla yabancılara Türkçe öğretiminde, Mac Gregor (1999), filmler dil ve kültür öğretiminde popüler olsa da, uzunlukları her zaman sınıf içi kullanıma elverişli

olmamaktadır. TV reklâmları ise tekrar tekrar seyredilmeye uygun kısa, güncel ve bütün mesajlar olmaları ve temsil ettikleri kültür hakkında güçlü mesajlar içermelerinden dolayı, daha iyi çözümler sunabilmektedir. Smith ve Rawley (1997), Ayrıca TV reklâmları ile ilgili öğrenilen dili öğrenenler için çok daha kullanılabilir bir yapıya indirgemekte ve verimli bir ortam sağlamada etkili olmaktadır. Bu sayede öğrenilen dilin kültürünü yansıttığı için öğrenciler, o dilin kültürel altyapısını da öğrenebilirler. Stempleski (1997), TV reklâmları sayesinde öğrencileri çoğu zaman fazla resmi olan sınıf dilinden uzaklaşmalarına ve dışarıda konuşulan doğal dile alışmaları daha kolay olmaktadır. . Böylece, öğrenciler çoğunlukla ders kitaplarında olmayan, akılda kalır bir şekilde sunulmuş, yeni kelimelerle dolu, değişik konuşanların seslerini, aksanlarını ve ağızlarını duyma şansını elde etmiş olurlar. (Akt: Akpınar ve Aydın, 2009: 102).

Türkçe öğrenen yabancılara TV reklamlarının filmlerden daha çok katkısı olduğu görüşü hâkimdir. Ancak Türkçe öğretim materyali olarak TV reklamları ve filmleri kullanırken gösterim aracı olarak televizyonun seçiminde dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardır. Bunları Arslan ve Adem (2010:71-72) şu şekilde sıralamaktadır:

Yabancılara Türkçe öğretiminde televizyonun kullanımıyla ilgili şu özelliklere dikkat edilmelidir:

- Televizyon öğrencilerin görüntüyü tam olarak görebilecekleri bir yerde ve uzaklıkta olmalıdır.
- Televizyonun görüntü ve ses kalitesi iyi olmalıdır.
- İstenildiğinde başka bir programa geçebilmek için uzaktan kumanda edilebilmelidir.
- Televizyonun ekran büyüklüğü sınıfın ve öğrencilerin sayısına göre belirlenmelidir.
- Hedef bölgelerdeki ulusal kanallarda yayınlatılması düşünülen Türkçe televizyon programları, iyi seslendirmeli ve ilgili bölgede konuşulan dilde alt yazılı olarak izletilmelidir.
- Alt yazılı olması izleyicinin konuyu anlamasını ve diğer serileri de takip etmesini sağlayacaktır.

- Yayınlatılması düşünülen ilgili Türkçe filmler, belgeseller, vb. programların özenle seçilmesi gerekmektedir. Gösterilen programların hedef bölgede yaşayan insanların kültürlerine ve diğer yaşam değerlerine aykırı olmamalıdır.
- Türkçe yayınların, televizyonun en çok izlendiği saatlerde yayınlatılmasına özen gösterilmesi daha verimli sonuçların alınmasını sağlayacaktır.
- Türkçe yayınların, Türkçe öğrenen öğrenciler tarafından izlenilmesinin önemi Türkçe öğretenler tarafından öğrencilere kavratılmalıdır.
- 24 saat yayın yapan Discovery Channel, Euro Sport, Animal Planet, vb. gibi birçok izleyicinin beğenisini kazanan kanalların kalitesinde Türkçe yayınlar hazırlanmalıdır.
- Yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla yurt dışında gösterilecek Türkçe yayınlarda tüm bu hususlara dikkat edilmesi bu yayınların sürekliliği bakımından önemlidir.

Türkçe öğretmek amacıyla materyal olarak seçilen televizyon içeriği kültür aktarımı açısından önemli araçlardır. Bunun amacına ulaşılması için de hedef içeriğe uygun yayınların yukarıdaki özellikler dikkate alınarak seçilmesi gerekmektedir.

1.6.2.3.Bilgisayar

Bilgisayar çağımızda herkesin kolayca ulaşabileceği, internet ortamı sayesinde dünyaya açılabilmeyi, bilgi edinmeyi sağlayan bir iletişim aracıdır. O hâlde yabancılara Türkçe öğretiminde bilgisayarın önemi büyüktür. Çeşitli ses dosyaları, çeşitli videolar, power point sunumları vb. derste öğrencilerin becerilerini geliştirmek için kullanılır. Bu da öğrenimin çeşitliliğini, kalitesini artırarak öğrencilerin motivasyonunu yükseltir.

Bilgisayar, bireylerle hızla etkileşime girmeyi, çeşitli biçimlerdeki çok sayıda bilgiyi saklayıp işlemeyi ve geniş bir dizi görsel-işitsel girdiyi göstermek için diğer medya araçlarıyla birlikte kullanmayı sağlayabilmektedir. Bilgisayar bu özellikleriyle öğretimde potansiyelini de ortaya koymaktadır. Çeşitli öğretim etkinliklerinde bilgisayarın kullanılması giderek yaygınlaşmaktadır (Kaya, 2006: 209).

Bilgisayarlar artık, hem radyo, hem televizyon, hem film makinesi, hem video kısaca aklımıza gelen bütün teknolojik cihazları üzerinde toplayabilen, bunlara ilave olarak

internet teknolojisini de kullanabilen olağanüstü bir araç hâline gelmiştir. Bu hâliyle yabancı dil eğitimi için en uygun araç konumundadır. Günümüzde USB bellek, DVD, Blu-ray gibi kapasitesi çok daha yüksek depolama araçları geliştirilmiştir ve hâlen geliştirilmeye de devam edilmektedir. Gelişen bilgisayar ve depolama teknolojileri, çok farklı uygulamalarda kullanılmakta ve yeni teknolojik araçları da beraberinde getirmektedir. 1980'lerde ancak masa üstüne indirebilen bilgisayarlar, bugün birçok uygulamayı üzerinde taşıyabilen bütünleşik araçlar hâline gelmiş cepte taşınabilir boyutlara küçülmüştür. Gelişen teknolojiye paralel olarak yabancı dil öğretim teknolojileri de bu araçları kendi ürünlerinde kullanmak için MP3, PodCast vb. materyal geliştirmektedirler. (Sülükçü, 2011:111). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de geliştirilen bu programlar ve yazılımlarla bilgisayarların yeri oldukça önemli konuma gelmiştir. Yabancı öğrencilerin alanda geliştirilen çeşitli yazılımlarla kullanılacakları etkinlikler, oyunlar, şarkılar vb. öğrencilerin Türkçe öğrenmek için sadece sınıf ortamına ihtiyaç duymasına gerek kalmadan evde pratik yapma ve istedikleri kadar tekrar yapabilme olanağını sağlayabilir. Her öğrenci kendi çalışma kapasitesine göre ve rahat bir ortamda öğrenmelerini gerçekleştirebilir.

Şarkılar da Türkçe öğretmek üzere öğrencilerin kendi başına istedikleri yerde çalışabilecekleri bir öğretim aracı olarak kullanılabilir. Öğrenciler şarkıları dinleyerek tekrar etme olanağı bulur ve şarkı sözlerinde geçen amaçlı olarak hazırlanan dil bilgisi kalıplarını, hedefe uygun seçilen kelimeleri eğlenerek öğrenebilirler.

1.6.2.4. DVD-VCD Oynatıcısı

Günümüzde VCD ve DVD'ler öğretim sürecinde çok kullanılan araçlar olmuştur. Ses ve görüntünün eş zamanlı olarak yer aldığı DVD ve VCD' ler bilgisayar ile birlikte kullanılır. Yabancılara Türkçe öğretiminde Ankara TÖMER, Gazi TÖMER ve Yunus Emre Yayınları'nın bu amaçla etkileşimli CD'ler hazırlamışlarıdır. Bu araç okul dışında da ilgi çekici ve bireysel öğrenmeye yardımcı olmasının yanında öğrencinin istediği zaman kullanması ve tekrar etmek istediği yere dönebilmesi açısından cazip hale gelmiştir. DVD'ler ise ses ve görsellik açısından daha etkili olmasına rağmen VCD'ler kullanım açısından daha pratik ve ekonomik olduğu için tercih edilmektedir. Öğreticiler özellikle dil öğretim sürecinde bu araçları dikkatli kullanmalı, izletecekleri konu ile ilgili sorular hazırlamalı, dinleme/izleme sırasında ve sonrasında bu becerileri

geliştirmeye yönelik etkinlikler düzenlemelidir. Bu materyallerin güncel olmasına dikkat etmeli öğrencilerin dil seviyelerini göz ardı etmemelidir (Öztürk, 2016: 340).

Bu çoklu uyaranlar sayesinde öğrencilerin dikkatleri, ilgileri derse çekilmiş olur. Öğretici gerekli yerlerde DVD ve VCD' leri durdurup tekrar oynatabilir. Bu sırada öğrencileri ile konuşabilir. Video ile ilgili sorular sorabilir. Bu sayede öğrenciler öğretim sürecine de aktif olarak katılmış olur. Tam tersi olarak düşünülürse de derse aktif olarak katılmaktan çekinen öğrenciler için bu tür video etkinlikleri öğrencilerin pratik yapmasına imkân sağlayabilmekte ve öğrenciler ders dışında istediği ortamda kendi başına çalışabilmektedir. VCD ve DVD görsel ve işitsel uyaranları harekete geçiren etkili materyallerden biridir.

1.6.2.5. Projeksiyon Cihazı

Eğitimde önemli bir yeri olan ve hemen hemen tüm eğitim kurumlarınızda aktif olarak kullanılan projeksiyon cihazları, yabancılara Türkçe öğretiminde de oldukça yaygın olarak kullanılmaktadır.

Projeksiyon cihazları bilgisayar aracılığıyla gösterilmek istenen görüntüyü büyütüp büyük bir perdeye aktaran, ses sitemi yardımıyla ses ve efektlerin dersliklerde duyulmasını sağlayan araçlardır. Bilgisayardan görüntünün kontrol edilmesini, gerektiğinde durdurulabilmesi, eğitici CD'lerin veya öğretim içerikli sunuların seyredilmesinde, özellikle kalabalık sınıflarda her öğrencinin dersi kolaylıkla izlemesinde yardımcı olmaktadır (Öztürk, 2016: 334). Öğretmen bu cihazların yardımıyla bilgisayar ortamında hazırladığı tüm materyalleri bütün öğrencilerin rahat görebileceği şekilde sınıf ortamına aktarabilir. Öğrenilen konu ile ilgili öğrencilere hazırladığı soruları yöneltebilir. Bilgisayar ortamında hazırlanan her türlü öğretim materyalinin sunumu öğrencilere yapılabilir.

Yabancılara Türkçe öğretiminde tüm bu materyallerin yanında dinleme becerisini içinde barındıran materyallerin ayrı bir yeri vardır. Çünkü dil bir bütündür. Dili öğrenen kişinin onu bütün boyutlarıyla öğrenmesi gerekmektedir. Dil öğretim çalışmalarında iletişimsel yaklaşımın benimsendiği günümüzde iyi iletişim kurmanın yolu temel olarak dinleme ve konuşma becerilerinin ediniminden geçmektedir (Yılmaz ve Babacan, 2015: 906).

Ayrıca dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerisinin gelişimine de kaynaklık etmektedir (Oxford, 1993). Bu nedenle ikinci veya yabancı dil öğretimi üzerine yapılan çalışmalarda hedef dilin öğretiminin gerçekleşmesi dinleme becerisinin gelişimiyle ilişkilendirilmektedir (Young, 1997). Yabancılara Türkçe öğretiminde yapılandırmacı bir yaklaşımın benimsenmesi, Avrupa dil portfolyosundaki yeterliklerin esas alınması gibi nedenlerin sonucunda öğreticinin derse ve dinleme sürecine aktif katılımının istendiği ifade edilebilir. Dinleme, anlamlandırmayla son bulan bir süreci içerir. Öğrenicinin söyleneni anlamlandırması özellikle hedef dili yeni öğrenmeye başladıysa oldukça zordur (Richard, 1983). Dinleme, dinleyicinin işittiklerini anlamlandırması, anlamlandırdıklarını ön bilgileriyle sentezlemesi gibi karmaşık bir yapıyı içermektedir (Vandergrift, 2003). Dolayısıyla kelime bilgisi, konuşma-anlama hızı, sesleri ayırt etme vb. unsurlar dinlemenin gelişimini etkileyen faktörlerdir. Sıralanan bu ögeler, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için de geçerlidir (Melanlıoğlu, 2015: 391). Bu da bize dinleme sürecinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretimindeki temel yapı taşlarından birini oluşturduğu öğreticilerin dinleme materyallerine daha çok önem vermesi gerektiğini göstermektedir.

1.6.2.6. Şarkılar

Müzik; "duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür" biçiminde tanımlanmıştır (Uçan, 2005: 10).

Türkçe sözlükte şarkı ise; Tonlama değişiklikleriyle çeşitli duygular uyandıran uyumlu, ezgili insan sesleri dizisi, Klasik Türk müziğinde aşk üzerine söylenen, nakaratı ve ara nağmesi olan parça olarak açıklanmaktadır. (Türkçe sözlük, 2015).

Yabancı bir dili öğrenenlerin, öğrendikleri dilde iletişim kurabilmeleri için neleri yapmayı öğrenmeleri gerektiğini tanımlayan AOÖÇ, sözlü iletişim becerilerinin geliştirilmesinde kullanılabilecek materyal arasında şarkıya da yer verir (2009: 76). Çünkü müzik işitme duyusunu en hızlı harekete geçiren işitsel araçlardan biridir. Yabancılara Türkçe öğretimi derslerinde dinlediğini anlama, telaffuz ve dikte çalışmaları için en etkili yol şarkı öğretiminden geçmektedir. Şarkı ile bir dilin ezgisini de öğretmek mümkündür (Demirel, 2014: 101).

Yabancılara Türkçe öğretiminde müzik parçaları yardımıyla yapılacak etkinlikler öğrencilerin telaffuzlarını geliştirecektir. Öğrenciler beğendikleri bir müziği dinledikleri zaman o müziğin sözlerini tekrarlamaya çalışacaklardır. Bu şekilde öğrencilerin dinleme becerilerinin yanında konuşma becerileri de gelişecektir. Müzik parçalarının nakaratlarında bazı kelimeler sıklıkla söylenmektedir. Tekrar edilen bu kelimelerin telaffuzları öğrenciler tarafından kolayca söylenecek ve bu kelimelerin ezberlenmesi daha kolay olacaktır. Yabancılara Türkçe öğretiminde müzikli etkinlikler öğrencilerin motivasyonuna olumlu yönde katkı sağlamaktadır. Klasik ders anlatma yöntemleri yabancı dil derslerinde belli bir süre sonra motivasyon kaybına neden olmaktadır. Farklı etkinliklerin yapılması kaybolan motivasyonu yeniden canlandıracaktır. Müzikli etkinlikler motivasyonu canlı tutmada önemli bir işleve sahiptir. Öğrencilerin motivasyonunu sürekli açık tutabilmek için yabancılara Türkçe öğretiminde müzikli etkinlikler etkili bir biçimde kullanılmalıdır (Arslan ve Adem, 2010: 74).

Yabancılara Türkçe öğretiminde yapılacak olan müzikli etkinliklerden önce aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi, dersin daha verimli geçmesini sağlayacaktır:

- Öğrencilere dinletilecek şarkıdan/ müzik parçasından önce öğrencilere şarkının başlığını ya da adı fazla bir şey söylemeden iletilmeli, varsa resimlerle ne hakkında olduğunu belirtilmeli, öğrenci motivasyonu artırılmalıdır.
- Şarkı birkaç defa öğrencilere dinletilmelidir. Çünkü tek seferde öğrenci şarkının melodi, söyleniş tarzı vs. dikkat edebilir. Önemli olan sözlere odaklanmasıdır.
- Derste kullanılacak olan müzik parçalarındaki sözler, yabancılara Türkçe öğretiminde belirlenen seviyeler olan temel seviyeye, orta seviyeye ve ileri seviyeye uygun olmalıdır. Temel seviyedeki bir sınıfta kullanılacak olan müzik parçasının sözleri anlaşılır olmalıdır. Aksi durumda öğrenciler dinlenilen müzik parçasını anlayamazlar ve bundan dolayı hedeflenen davranışlar kazandırılamaz. Orta seviyede ve ileri seviyede de bu durumun dikkate alınması müzikli etkinliklerin hedefine ulaşmasında yardımcı olacaktır.
- Öğretmen, derste kullanacağı müzik parçası ile ilgili önceden bütün planlamaları yapmalıdır. Derste hangi müzik parçasının kullanılacağı, kullanılacak müzik parçasının seviyeye uygun olup olmadığı, müzik parçasına

yönelik hangi etkinliklerin yapılacağı gibi hususların, öğretmen tarafından önceden planlanması yapılmalıdır.

- Müzikli etkinlikler gerekli olan teknolojik araçların bulunduğu bir sınıfta yapılmalıdır. Müzikli etkinliğin yapılması düşünülen sınıfta bilgisayar, CD çalar, MP3 çalar ve iyi bir ses sistemi olmalıdır.
- Müzikli etkinliklerde kullanılacak müziğin sözlerine dikkat edilmelidir. Dinletilecek müzik parçasının sözleri ahlak kurallarına ve öğrencilerin kültürlerine aykırı olmamalıdır.
- Müzikli öğretimlerde, öğrencilerin ilgilerini çekici müzik parçalarının seçilmesi faydalı olacaktır. Popüler müzik parçalarının seçilmesi öğrencilerin derse olan ilgilerini olumlu yönde etkilemektedir (Demirel, 2014:101; Arslan ve Adem 2010: 75).

Şarkıların yabancılara Türkçe öğretiminde önemli ve etkili bir materyal olarak kullanılacağını görülmektedir. Özellikle dinlediğini anlama, konuşma becerilerini geliştirmede şarkıların işlevleri büyüktür. Tüm seviyelerde amacına uygun olarak kullanılabilir. Çeşitli dil bilgisi kalıplarını, sözcükleri, kalıplaşmış ifadeleri şarkılarla öğretmek mümkündür. Aslında tüm bunların temelinde müzik ve dilin birbirine çok yakın ilişkiye sahip olması vardır. Dilin ve müziğin beyindeki ortak bölgelerde harekete geçmektedir. Yani müziği ve dili aynı bölge kontrol etmektedir.

Beyindeki bazı yapılar; işitsel mesajları, düşünceleri seslendirmede gereksinim duyulan, bellekteki kelimelerle birleştirmeyi sağlar. Bu yapılar; ses aygıtlarıyla bağlantılı olan belirli kasların uygun sesler çıkartmak için belirli hareketler yapmalarını da mümkün kılarlar. Bugünkü araştırmaların sonuçlarına göre konuşma eylemiyle ilgili olarak beyin kabuğunda yerleri belirlenmiş bazı özel bölgeler vardır (Jolly ve Plog, 1982: 269). Dil için özelleşmiş beyin alanları, sol yarımküredeki Sylvian Fıssure'un etrafındaki bölgede yer alır. Larynx (hançere), ağız ve yüzün hareket kaslarının kontrolü, dokunma algısı ve işitsel algı için gerekli olan merkezler de bu bölgede yer alır. Hareket kaslarıyla ilgili alanın arkasında yer alan Broca ve işitmeyle ilgili bölgenin arkasında bulunan Wernicke alanı en çok dille ilgili olan bölgelerdir. Bu bölgeler çeşitli konuşma kayıplarına neden olan beyin hasarlarına sahip hastaların incelenmesiyle belirlenmiştir (Türk, 1998:530). Ancak bu durum sağ yarıkürenin konuşma eyleminde etkisiz olduğu anlamına gelmez. Çünkü bir sözün yüz

ifadesi ile birleşmesinden çıkan anlamı değerlendirmek, sesin tonunu, fısıldamak ve benzeri konuşma formlarının anlamını yorumlamak ve söylenen sözün duygusal tonunu tanımlamak gibi konuşma ile ilgili diğer işlevler tanımlanan geleneksel konuşma alanlarından çok farklı beyin alanlarında gerçekleşmektedir (Sylwester, 1995: 109). Yapılan araştırmalar dil öğreniminde her iki lobun da öğrenme faaliyetlerine katılması gerektiğini gösterir. Çünkü her iki lobun fonksiyonları birbirini tamamlamaktadır. Broca ve Wernicke alanlarının konuşmada ve anlamada önemli etkileri bulunmaktadır. Ancak beyinde konuşmanın gerçekleşmesi ve anlaşılmanın sağlanması için yalnız bu iki alanı düşünmemek gerekir. Dil yitimi konusunda pek çok araştırma yapılmıştır. Ancak dilin, beyinde hangi bilişsel beceriler ile bağlantıda olduğu henüz tam olarak bilinmemektedir. Şu andaki bilgilere göre etkin bir dil öğrenimi için beynin bütün alanlarını etkinleştirmek gerekmektedir (Köse, 2012:5).

Matematik becerisinin işlendiği beyin alanları ile müziğin işlendiği alanlar büyük oranda örtüşmektedir. Bu bağlamda, her iki yetinin birbirini etkileyebileceği sonucu ortaya çıkmaktadır. Aynı örtüşme, limbik sistemi harekete geçiren müziğin aynı sistemde ifade edilen uzun süreli bellek ile de eşgüdümlüdür. Bu nedenle bilgilerin müzik eşliğinde sunulmasının, bu bilgilerin uzun süreli belleğe kodlanma olasılığını artırdığı söylenebilir (Jensen, 2000; 29-32). Bu duruma kanıt çocukların doğumdan itibaren 5 yaşına kadar beyindeki nörofizyolojik mekanizmalarının çok faal olması sebebiyle müzikal algıya bağlı olarak dilin, otomatik olarak beyne kaydedildiği bilgisidir (Modiri, 2010:507). Bu durum insan beyninin kelimeleri işleyişinin temelinde melodik algının yattığını göstermektedir.

Müzik dinlerken müziğin gösterdiği birçok özellik; bellek, söz dizimi ve görsel imgeleme gibi birçok karmaşık beyin işlevi ile aynıdır. Müziğin ritmik özelliği, melodinin hatırlanmasını kolaylaştırdığı gibi görsel bir imgeye eşlik eden ses örüntüsü olarak da belleğe kaydedilebilir. Sonuç olarak müziğin, yaratıcılık, bilgiyi zihinde tutma ve karmaşık zihinsel süreçlerin birbirine bağlanmasında rol oynadığını söylemek mümkündür. Müziğin beyindeki dalga etkinliği sayesinde bireyde öğretilmesi amaçlanan hedef davranış müzikle meydana getirilebilir. Müziğin, bilgilerin uzun süreli belleğe aktarılmasında da önemli bir rolü vardır. Beyin, bilgileri, müziğin vuruş, melodi, armoni ve ritim gibi bileşenleri aracılığıyla daha kolay olarak

kodlar ve daha sonra hatırlanmasını sağlar. Bir şarkının sözlerinin herhangi bir konuşmadan daha kolay hatırlanmasının sebebi budur (Köse, 2012: 8).

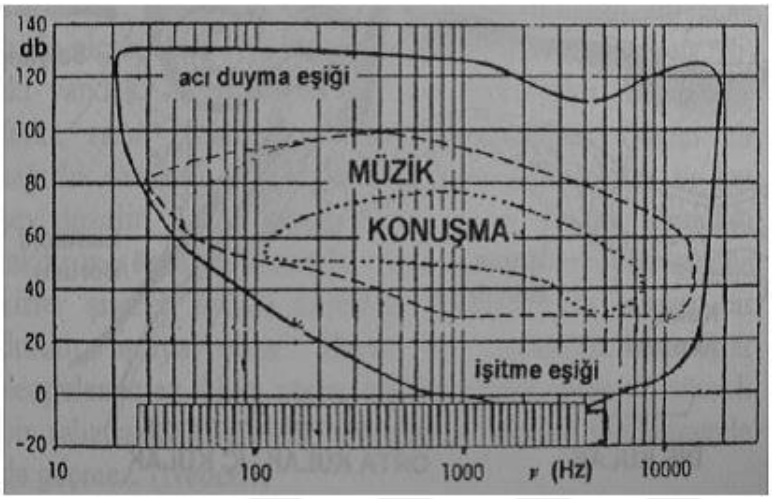
Dil ve müzik arasındaki benzerliklerin düşünürlerin ilgisini çekmesi günümüzden birkaç yüz yıl öncesine kadar gitmektedir. 18.yy'ın önemli düşünürü Rousseau, konuşma ve şarkının aynı kaynaktan geldiğini iddia etmiştir. Dil netleşip, somutlaştıkça ezgi zayıflamış ve konuşmadan ayrılmıştır. Rousseau'dan yüz yıl kadar sonra Darwin ise, müziğin dilden önce var olduğunu, kur yapma ve meydan okuma seslerinin konuşmanın ortaya çıkmasına neden olduğunu ileri sürmüştür (Patel, 1996'dan Akt: Önal, 2012: 9).

Dil ve müzik arasında ortak özelliklerden birkaçı şu şekilde sıralanabilir:

- Her ikisinin de yapıtaşı sestir.
- Her iki etkinlikte de işitme sistemi etkin durumdadır.
- Her iki etkinlikte de kısa ve uzun süreli bellekler etkin durumdadır.
- Her ikisi de kendi belirli kurallara göre işleyen birer sistemdir. Dilde dil bilgisi kuralları, müzikte ise estetik kurallar geçerlidir.
- Her ikisinde de belirli bir ritmik ve tonal yapı gözlenebilir.
- Her ikisi de toplumların kültür ve yaşayışlarından etkilenir.
- Her iki sistemin işleyiş kural ve prensipleri, toplumdan topluma farklılık gösterir.
- Hemen her toplumun kendine has ana dili olduğu gibi müzikal ana dili de vardır.
- Her ikisi de insanın iletişim ihtiyacının karşılanmasında araçtır. Dil aracılığıyla sözel iletişim, müzik aracılığıyla müziksel iletişim gerçekleşir.
- Dildeki konuşma, müzikteki doğaçlamayla benzerlik gösterir (Bingöl, 2006:215).

Dil ve müzik arasındaki ortak özelliklerin yanında müziğin dile oranla daha etkili olduğu ve frekans olarak daha çok yer tuttuğu bir gerçektir. Aşağıdaki grafikte, konuşma ve müzik seslerinin frekans ve şiddet özellikleri gösterilmektedir. Konuşma seslerinin, gerek frekans gerekse şiddet (gürlük) değerleri açısından kapladığı grafiksel alanın, müzik seslerininkinin ortalama yarısı kadar olduğu görülebilir. Bu, müzik

sisteminin sesin frekans ve gürlük olanaklarından dile oranla daha fazla yararlandığını göstermektedir.

Şekil 14. İki Boyutlu Ses Bölgesi Grafiği - Müzik ve Konuşma Sesleri (Zeren 1997, Akt: Önal, 2012: 11)

Niteliği ve gücü farklı olmakla birlikte, müzik de dil gibi bir iletişimsel sistem olarak düşünülmekte ve bu ikilinin sahip olduğu ortak özelliklerin, farklılıklarından daha fazla olduğu ileri sürülmektedir (Cross 2008'den Akt: Önal, 2012: 10). Tabloda dil ve müziğin fiziksel boyutu gösterilmiştir. Dil ve müzik arasında çok büyük bir bağ vardır ancak bu bağda müzik etkisi daha büyüktür. Bu da eğitimde müzikten faydalanmanın etkisinin daha fazla olabileceğini gösterebilmektedir.

Müzikle eğitimi yukarıdaki tanım doğrultusunda açıklayacak olursak öğretilmesi amaçlanan hedef davranışın müzikal melodiler veya şarkılar eşliğinde hedeflenen bir davranışı istenilen bir doğrultuda düzeltme, değiştirme, geliştirme ve kazandırma olarak tanımlanabilmektedir.

Müzik, eğitimin değişik alanlarında ve düzeylerinde öğrenmeyi ve öğretmeyi kolaylaştıran ya da sağlamlaştıran bir araçtır. Okullarda sağlam bir eğitim temeli, anlamlı bir eğitim boyutu, kullanışlı bir eğitim aracı, etkili bir eğitim yöntemi ve önemli bir eğitim alanıdır. Müzik temelde etkili ve verimli bir eğitim aracıdır. Müziğin, eğitimde öğrenmeyi, öğretmeyi kolaylaştırıcı ve sağlamlaştırıcı etkisi bulunmaktadır. Müzik, eğitim-öğretimde bir dersi, bir üniteyi, bir konuyu öğrenmek/öğretmek ya da işlemek için bilinçli olarak seçilen ve izlenen yol olarak kendini belli etmektedir (Uçan, 2005: 13-14).

Müzikle öğrenilen her türlü bilginin akılda kalıcılık oranı düz bir anlatım yöntemi ile yapılmasından çok daha fazladır. Bu durumu Dowling, Barbey ve Adams (1999) gestalt algısına göndermede bulunarak, ezginin algı ve bellek açısından belli unsurların birleşmesiyle oluşmuş bir gestalt yani bütün örneği teşkil ettiğini belirtir. Buradan yola çıkarak bir müzikal ifadenin aynı zamanda bir müzikal bütün olduğu söylenebilir. Müzikal bütünleri, dilsel bütünlere göre belleğe alınmaya daha yatkın hale getiren önemli bir etken günlük hayatta deneyimlenebilme sıklıklarının yüksek olmasıdır. Bundan ötürü, müzikal bütünler (şarkılar), bilişsel psikolojide entrenchment olarak adlandırılan avantajdan faydalanır. Langacker (1987;59), bir yapının her kullanılışının onun zihindeki izinin derinleşmesine olumlu bir katkı yapacağını ve bu yolla yapıların, sınırları tanımlı, paketlenmiş bütünler hâline geleceğini belirterek entrenchment kavramını açıklamaktadır (Önal, 2012: 21).

Müzikle eğitim sayesinde öğrencilerin dikkatini yoğunlaştırması daha kolay olmaktadır. Öğrenci dinlediği müzikte konu anlatıldığında (sözlü müzik) konu ile müzik arasında neden- sonuç ilişkileri kurması böylelikle bilişsel süreçlerin desteklenmesi sağlanmaktadır. Bu sayede hedef davranış daha kalıcı olabilmektedir.

Tüm bunlar müziğin temelde çok etkili ve verimli bir eğitim aracı olduğunu göstermektedir. Müziğin, eğitimde öğrenmeyi, öğretmeyi kolaylaştırıcı ve sağlamlaştırıcı etkisi bulunmaktadır. Müzik, eğitim-öğretimde bir dersi, bir üniteyi, bir konuyu öğrenmek/öğretmek ya da işlemek için bilinçli olarak seçilen ve izlenen yol olarak kendini belli eder (Uçan. 2005: 14). Verilen bilgiler de şarkılarla (sözlü müzik) etkili bir eğitim yapılabileceğini göstermektedir, denilebilir. Müzikle eğitim ortamını oluşturan temel unsurlardan biri şarkı (sözlü müzik) ile yapılan eğitimdir.

Günümüzde eğitim-öğretim alanında yapılan çalışmaların ve teknolojinin getirdiği yenilikler (öğretim yöntemleri, çeşitli ders malzemeleri, vb.) öğrencilere yeni bilgiler kazandırmada çeşitlilik sunmaktadır. Özellikle yabancı dili başlangıç düzeyinde öğrenen öğrencilere dili sevdirmek, hissettirmek ve çekici hale getirmek gerekmektedir. Bu durumda hem görsel hem de işitsel ders malzemesi olarak kullanılabilen şarkılar yabancı dil sınıfları için gerçeğe dayalı bir ders malzemesi oluşturmaktadırlar. Yabancı dil sınıflarında şarkılar, anlama (seslerin ayırt edilmesi, şarkı sözlerinin yazıya dökülmesi, metni yeniden oluşturma, şarkı sözlerinin sıraya konması, vb.) ve yazma becerileri (sözdizimini çalıştırma, nazım oluşturma, metnin

bir parçasını yeniden oluşturma, yorumlama, vb.) ile ilgili etkinlikleri bir araya getiren önemli ders malzemelerinden biridir. Tegos (2009) şarkıların ders malzemesi olarak kullanılmasının önemi olarak şunları söylemiştir:

- Şarkılar, yabancı bir dili öğrenmek için mükemmel araçlardır. Şarkı sözlerini dinlemek ve onları öğrenmek, öğrencinin kelime dağarcığını ve telaffuzunu geliştirmesine yardımcı olur. Aynı zamanda, öğrencinin yabancı dildeki dil bilgisel yapıların doğru şeklini öğrenmesini sağlar.
- Şarkılar, öğrenciye yabancı dili zevk duyarak öğrenme imkânını sağlar. Şarkılarda herkes kendinden bir şeyler bulur. Her yaşa, her cinsiyete ve her kültüre hitap ederler.
- Şarkılar, hedef dilin kültürüyle bir bağ oluşturur. Aynı zamanda şarkıların kişiyi eğlendirme özelliği de bulunmaktadır. Yabancı dil öğrenmek sadece çalışmaktan, dil ile ilgili etkinlikler yapmaktan ibaret değildir. Yabancı dil öğrenirken kişi gülebilir, dans edebilir ve eğlenebilir.
- Şarkların bellek geliştirici (fr.mnémotechnique) bir rolü de bulunmaktadır Bir şarkının melodisi veya nakaratı yabancı dile ait özel bir takım söz dizimsel (fr.syntaxique) yapıların edinilmesini sağlar (Akt: Yılmaz Güngör, 2014: 143).

Şarkıların akılda kalıcı olması birçok sebeple açıklanabilir. Bunlar; müziğin ritminin bir şekilde vücudun ritmiyle uyumlu olması, taşınan mesajın derinlerdeki hislere ve estetik anlayışına dokunması, ya tekrar eden dil bilgisel yapılarının ve sözcüklerin motivasyon kaybına neden olmayan bir yolla öğrenmeyi pekiştirmesi gibi nedenlerden dolayı olabilmektedir. Ayrıca şarkı söylemenin, Piaget (1923) tarafından tarif edilen, çocukların kimin dinlediğini umursamadan ve bazen kimseye yöneltmedikleri, sadece cümleleri tekrar etmekten hoşlandıkları için konuşmalarını, ben-merkezli dile benzediği ifade edilir. Ayrıca Krashen (1983), şarkıların istem dışı tekrarlamalara yol açmasının Chomsky‟nin ortaya attığı, beyindeki “Dil Edinim Cihazı‟ diye adlandırdığı bölgenin varlığına bir delil olduğunu belirtir. İnsanların etrafta duydukları sesleri bazen kendi beyinlerinde bazen de sesli tekrarlamaya meyilli olduğunu ve şarkıların Chomsky’nin bahsettiği “Dil Edinim Cihazında‟ yer alan tekrarlama mekanizmasını tetikleyebileceğini ortaya atmıştır. Dolayısıyla bütün bu bilgiler

yabancı dildeki şarkıların öğrenme için çok önemli olan tekrar etme gereksinimini doğal bir yolla karşıladığını kanıtlar niteliktedir (Murphey, 2010: 7).

Tüm bu olumlu etkiler de şarkıları yabancı dil öğretiminde kullanmanın yabancı dil öğretimi açısından ne kadar etkili ve önemli olduğunu göstermektedir. Şarkının ders materyali olarak kullanılması dersin verimini artıracağı söylenebilir.

1.7. MÜZİĞİN YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE ETKİLERİ

Nörologların bulguları müzik ve dil yapısının beynin aynı bölümünde işleme girdiğini gösterirken müzikal yapının ve dilsel sözdiziminin burada aynı paralelde yer aldığını bildirmektedirler (Maess ve Koelsch 2001). Müziğin ve dil yapısının beynin sağ bölümünde işlemden geçtiğini, konuşma ve sözlü ifadenin ise sol bölümünde işlendiğini göz önünde bulundurulduğunda, şarkıları dinleyip incelemenin ve bunlar hakkındaki düşüncelerimizi sözlü olarak ifade etmenin beynin her iki bölümünün de çalışmasına olanak tanıdığı söylenmektedir (Iudin-Nelson, 1997: 84).

Müzik aracılığı ile pek çok amaca hizmet edilmektedir. Müzik; zihinsel gelişimi, motor gelişimi, dil gelişimi, iletişim ve farkında olma becerilerinin gelişimi, yaratıcılık ve duygusal gelişimi desteklemektedir (Temiz, 2011: 68).

Müziğin bilişsel beceriler üzerinde yarattığı etkiyle ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Shaw, Graziano ve Peterson (1999), araştırmalarında erken çocukluk döneminde müzik eğitimi alan çocukların zihinsel yeteneklerinin geliştiğini ortaya koymuştur. Cambell (2002) ise çalışmasında müziğin öğrenme üzerindeki olumlu etkisini vurgulamıştır. Müziğin etki alanındaki bilimlerden biri de ana dili becerisidir. Schellenberg (2001) müzik derslerinin dil derslerine katkısı üzerinde durmuş; Kolb (1996) ise "Öğrenmede Müzik Dili" adlı çalışmasında müziğin dili öğrenmede ve olumlu tutum geliştirmedeki önemini vurgulamıştır. Yurt içinde, Yılmaz (2006), Çilden (2001) ve Çelikkol (2007), müziğin ana dili üzerindeki etkileri üzerinde bazı çalışmalar yapmışlardır. Yılmaz (2006), çocuk eğitiminde sözleri müzikle, ezgiyle söylemenin ve şarkılaştırmanın önemi üzerinde durmuş; müziğin dinleme becerisi kazandırdığını ve öğrencilerin dikkat sürelerinin uzamasını sağladığını ifade etmiştir. Çilden (2001) "Müzik, Çocuk Gelişimi ve Öğrenme" adlı çalışmasında günümüz eğitim koşullarından ve müziğin çocuk gelişimine katkılarından bahsederek müziğe,

öğretim programının bir parçası olarak bakılması gerektiğini vurgulamıştır. Çelikkol (2007) ise müziğin ilköğretim 6 ve 7. sınıf Türkçe derslerinde kelime kazanımına etkisini incelemiş, yaptığı deneysel çalışmanın sonunda, müzik eşliğinde öğrenilen kelime ve kelime gruplarının klasik yönteme göre daha başarılı olduğunu ortaya koymuş; öğrencilerde olumlu tutum geliştirme noktasında da Kolb'un (1996) çalışmasını destekler nitelikte bulgular elde etmiştir (Günay, Aytan ve Şengül, 2014: 123). Müziğin derse yönelik faydaları şu şekilde sıralamaktadır (Köse, 2012: 12):

- Öğrencileri dinlendirir.
- Öğrencileri hareketlendirir.
- Öğrencilerin dikkatlerini derse vermelerini sağlar.
- Öğrencilerin eğlenmesini sağlar.
- Sınıf atmosferini değiştirir.
- Öğrenme durumları yaratır.
- Öğrencileri sessiz ya da gürültücü yapar.

İfade edilenlerin yanı sıra şarkılar el altında kolayca bulunabilecek edinimi kolay pedagojik materyallerdir, dolayısıyla öğretenin ders öncesi hazırlığını da kolaylaştırır. Son olarak belirtilmelidir ki şarkı dilinin üç temel özelliği vardır:

Açık seçiklik: Şarkıların dili sınırlı zaman dilimi içinde gerçekleşen, dil derslerinin hızlı temposunda, kavranabilecek açıklıkta olmakta, dil açısından öğrenim engeli oluşturmamaktadır.

Yoğunluk: Şarkıların her biri kapalı bir küçük dünya oluştururlar ve nakarat tipi dizelerle sağlanan birçok tekrarları vardır. Bu tekrarlar genelde anlaşılması kolay ve akılda kalıcı dizelerdir. Şarkı dili somut sözcüklerle dolu belirli sayıda tümcelerden oluşur, anlatacaklarını basit, doğrudan, açıkça bir ifade kullanarak, bununla beraber yoğunluğu fazla, büyük bir hayal gücüne gönderme yaparak anlatır. Öğreneni sade bir dilin yanı sıra müziğin de yardımı ile sözcüklerin anlam ötesine götürüp yaratıcılığını uyandırır.

Uygunluk: Şarkılarda anlam iskeletini oluşturan, anahtar sözcükler vardır ve bu sözcüklerle ilgili soru-yanıt oyunları öğreneni şarkının anlam bütünlüğü konusunda bir fikir sahibi yapar. Bazen benzetmeler yoluyla bazen anlayarak bazen de sezerek uygunluk sağlayan elemanlar yardımıyla şarkının genel anlamı kolayca kavranabilir.

Tüm bu çalışmalar müziği yabancı dil öğretiminde de ne kadar etkili olduğunu ve sınıf atmosferini olumlu yönde nasıl değiştirebileceğini göstermektedir (Ataseven, 1988: 193).

Tüm bu çalışmalar müziğin yabancı dil öğretiminde de ne kadar etkili olduğunu ve sınıf atmosferini olumlu yönde nasıl değiştirebileceğini göstermektedir.

Şarkılarla dil öğretiminde; öğretilen konunun pekiştirilmesi, dinleme becerilerinin geliştirilmesi, motivasyonun artırılması, öğrenilenlerin hatırlanması ve kelime öğretimindeki etkililiğin belirlenmesine yönelik yapılan araştırmalar değerlendirildiğinde, şarkıların öğrenci motivasyonunu önemli derecede artırdığı, sınıftaki stresi azaltarak öğrenmeyi kolaylaştırdığı, kelime öğretiminde büyük fayda sağladığı, öğrencilerin aktif katılımlarını gerçekleştirdiği ve sınıfa iletişimsel bir boyut kazandırdığı anlaşılmaktadır. Özellikle dinleme öncesi, sırası ve sonrasında yapılandırılmışsa öğrencinin konuyu daha iyi öğrenmesini sağladığı görülmektedir. (Kömür, Saraç ve Şeker, 2005: 111-114). Sözgelimi öğrencilerin sınıfta bir şarkı eşliğinde alfabeyi, sayıları, sağı-solu veya vücudun bölümlerini şarkının ritmine göre fiziksel hareketler yaparak nasıl kolaylıkla öğrendikleri bilinmektedir (Dunlap ve Lowenthal, 2010: 3). Dolayısıyla öğrencilerin müzik ve şarkılar ile eğlenerek öğrendikleri ve bu sayede motivasyonlarının en üst seviyede olduğu söylenebilir. Ayrıca şarkılar sadece sınıf içinde değil, öğrencilerin evde veya bireysel öğrenme yapabildikleri her yerde kullanılabilen otantik materyallerdir. Yabancı dil öğrenirken de kullanılan otantik materyaller arasında önemli bir yere sahiptirler. Çoğunlukla anadilini konuşan kişi tarafından seslendirilen şarkılarda dile ait birçok kültürel öğe ve ifade de bulunmaktadır. Böylece öğrenci sadece dinleme yapmamakta, aynı zamanda hedef dilin kültürüne ilişkin bilgisini de arttırmaktadır. Öğrenilen kelimelerin nasıl okunacağı ve telaffuz edileceği de şarkılar dinlenirken öğrenilebilmektedir (Yustiana, 2009: 3).

Şarkıyla öğrenim sürecinde rahatlamanın bir sonucu olarak bazı öğrenciler daha az tehdide maruz kaldıklarını hissetmektedir, bu da diğer egzersiz türlerinin çoğunda gözlenen “düşük motivasyon, yüksek endişe düzeyi ve öğrencinin düşük seviyedeki kendine güveni” yüzünden ortaya çıkan etki filtrelerini ya da zihinsel bariyerleri aşağı seviyeye çekmektedir (Krashen 1989: 10). Bu olumsuz etkilerin azalması sonucunda

yabancı dil öğrencisinin motivasyon düzeyi yükselme imkânı bulabilecek kendine daha çok güvenerek başarısını artıracaktır (Gökşenli, 2012: 19).

Şarkı sözleri notalarla söylendiği zaman ortaya şarkı çıkmaktadır. Notanın değeri, verilecek olan sesin uzunluğunu ve yüksekliğini belirleyen etkenlerden birisidir. Sözlü iletişimde de durum hemen hemen aynıdır. Dillerin de bir tınısı ve müziği olduğunu söylenebilir. "Şarkı ile dilin müzikalini eğitmek mümkündür. Her öğretmenin şarkı söylemede becerikli ve güzel sesli olması beklenemez. Ancak ses bandı, kaset ya da CD'lerden yararlanması mümkün olabilir (Demirel, 2014: 101). Aynı zamanda şarkıların yapısı gereği nakarat bölümlerinde sürekli tekrarlar yapılmaktadır. Bu tekrarlar dil gelişim sürecinde hızlı ilerlemeye ve akıcılık kazanmaya yardımcı olmaktadır. Şarkıların sağladığı bilinçsiz öğrenmeler ve duyuşsal boyutu dikkate alındığında şarkıların öğrenmede ne kadar güçlü olduğu anlaşılabilmektedir. Zaten çoklu zekâ kuramında müzikal zekâ türü dikkate alındığında, çok iyi planlanmış şarkılarla dolu bir dersin, dilsel becerileri harekete geçirerek olumlu öğrenme sonuçları doğurduğu daha iyi anlaşılmaktadır (Chen ve Chen, 2009: 17-18). Bazı araştırmalar da hafızanın yardımcısı olarak müziğin yararlarını benimsemişlerdir. Bu araştırmacılardan biri olan Wallace (1994) hatırlama yeteneklerini karşılaştırırken ritmik ya da melodik metinlerinin hatırlanmasının daha kolay olduğunu bulmuştur. Çalışmalar şunu gösteriyor ki bir metin, müzikle basit ve kolayca öğrenilirken, müziksiz aynı metnin hatırlanması daha da zorlaşmaktadır (Köse, 2012: 13). Oysa şarkıların dile dolanması ve gün boyunca istense de istenmese de söylenmesi, şarkıların uzun ve kısa dönem hafızada kaldığı fikrini desteklemektedir (Murphey, 2010: 7).

Tüm bu çalışmalarla yabancı dil öğretiminde müziğin yerinin oldukça önemli ve etkili olduğunu görülmektedir. Özellikle şarkılar, dil öğretimde çok etkilidir. Yabacılara Türkçe öğretirken de şarkılardan yararlanmanın, etkisi oldukça büyük olacaktır.

1.8. YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE MATERYAL OLARAK ŞARKILARIN KULLANIMI

Dil öğrenme sürecinde dinlemenin, konuşma yetisine göre iki kat, okuma yetisine göre dört kat, yazma yetisine göre ise beş kat daha fazla kullanıldığını belirtilmektedir (Lacorte ve Thurston, 2016: 49). Dinleme ve konuşma, yabancı bir dili öğrenmede

diğer yetilere göre daha büyük bir öneme sahiptir. Şarkıların yabancı dil öğretiminde kullanımı ile öğrenciler öğreneceği dili dinler ve kullanabilir. Bu yüzden şarkıların yabancı dil öğretiminde kullanımı öğrenim kolaylığı ve kullanım sıklığı açısından önemlidir. Şarkılar yoluyla, yabancı öğrencilerin, kelimeleri, gramer yapılarını, deyim ve atasözlerini buna bağlı olarak Türk kültürünü öğrenebilmesi planlanmaktadır. Şarkılarla Türkçe öğretimiyle, öğrencilerin derse olan motivasyonunun arttırılabileceği, dersin, monotonluktan uzak, dikkat çekici biçimde işlenebileceği düşünülmektedir.

Öğrencilerin dil öğrenimine böylesine önemli ve olumlu katkıları olan şarkılar yabancı dil sınıflarında aşağıdaki durumlarda öğretim programına dâhil edilebilirler (Tancman, 2005: 1):

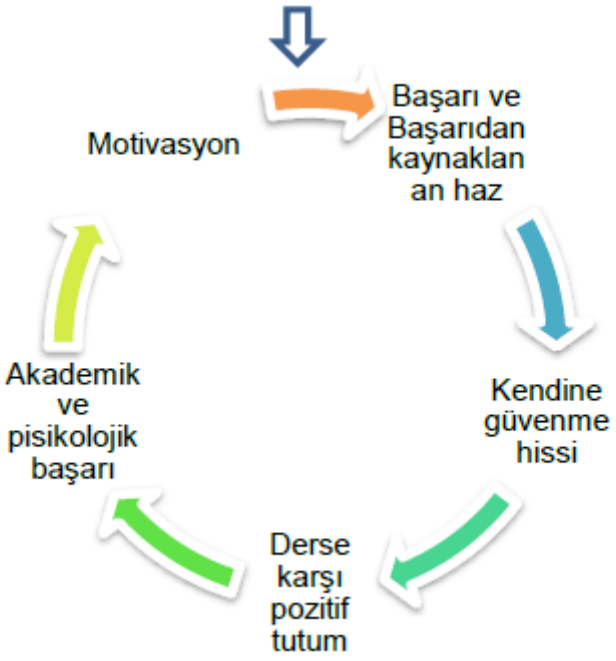
1. Sınıfta işlenmiş bir konunun pekiştirilmesi,
2. Yeni kelimelerin öğretilmesi ve kullanılması,
3. Yeni bir dil bilgisi konusunun öğretilmesi veya kullanılması,
4. Kültürel bir olayın tanıtılması,
5. Öğrencilerin yazınsal bir metne olan duyarlılığının artırılması gibi

durumlarda kullanılabilmektedir (Yılmaz ve Güngör, 2014: 143).

Şarkıların Türkçe öğretiminde kullanılması öğrenim için gerekli ve birbirine bağlı bir çok etmeni harekete geçirebilmektedir. Bütün dil becerilerinin pekiştirilebildiği bir şekilde hazırlanmış bir Türkçe şarkı dersi, birçok farklılığı da yanında getirebilmektedir: Öğrenciler, içerisinde müzik olan bir derse daha fazla ilgi gösterebilir ve olumsuz tavırlarında yumuşama olabilir yada bu olumsuz tavırlar ortadan tamamen kalkması sağlanabilir. Bu tür materyaller öğrencilerin seviyelerine uygun şekilde hazırlanmalıdır Bu şekilde hazırlanan bir materyal, motive olmuş bir öğrencinin başarıya ulaşmasına yol açabilmektedir.

Başarıya ulaşan bir öğrenci kendine daha fazla güvenebilir. Kendine güven hissini geliştirmesine yardımcı olan derse karşı olumlu tavırlar geliştirmesi doğal bir sonuç olarak kabul edilebilir. Bu olumlu tavırlar bireyin akademik ve psikolojik olarak başarılı hissetmesinde önemli rol oynamaktadır. Bu hislerin öğrencinin

motivasyonunu yüksek tutmasını sağlayabilmektedir. Bu mümbit etki döngüsü aşağıdaki şekille gösterilebilir:

Şekil 15. Şarkı ile Yapılan Dersin Etki Döngüsü (Nişancı, 2013:5)

Günümüzde, yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan şarkılar, öğretime materyal oluşturmak için değil müzik yapmak amacıyla bestelenen (örneğin Tarkan'ın Dilli Düdük şarkısı)[1] şarkılardan seçilmektedir.

1.9. ARAŞTIRMANIN AMACI

Yabancı dil öğretiminde materyalleri kullanırken dinleme, okuma, konuşma, yazma temel dil becerilerinin işlevsel bütünlüğü bozulmamalıdır. Bu bütünlük dikkate alınarak bu çalışmanın amacı şu şekilde belirlenmiştir:

Çalışmanın amacı, yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla temalara uygun olarak bestelenen özgün sekiz adet şarkı ile çeşitli dil bilgisi konularını, kelimeleri ve kelime kalıplarını A1 ve A2 dil seviyelerini ve dört temel dil becerisini dikkate alarak öğretmek ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılabilecek bir öğretim materyali oluşturmaktır. Bu amacı gerçekleştirmek adına AOÖÇ'de ifade edilen

[1] Bakınız, Barın, Güzel (2013: 147). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Akçağ Yayınları, Ankara.

yönergeler, temalar, kullanıcı şemasında bulunan A1- A2 seviyesindeki kriterler dikkate alınmıştır.

1.10. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

- Çalışmada kullanılan şarkıların araştırmacı tarafından geliştirilmesi ve orijinal bir çalışma olması
- Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi için hazırlanan bir materyal ve bu alanda yapılan ilk çalışma olması
- Şarkıların bestelenirken ilgili temaların göz önünde bulundurulması
- A1, A2 seviyesine uygun biçimde bestelenen şarkıların içinde barındırdığı kültürel ögelerin öğrenci algı seviyelerine uygun olması
- Bestelenen şarkılar içerisinde yer alan kelimelerin dil öğretim amaçlarına uygun olarak seçilmesi
- Bestelenen şarkılarda, yabancı öğrenicilerin millî ve manevi değerlerine aykırı bir durum bulunmaması
- Temel ritim ve ezgi kalıplarına dikkat edilerek bestelenen şarkıların kulakta kalıcı hâle gelebilmesi ve sık tekrar edilerek öğrenmeyi kolaylaştırması
- Şarkı ile dil öğretiminin, öğrencinin derse olan dikkatini toplamaya yardımcı olması
- Kullanılan materyal ile öğrencilerin dile maruz kalarak, yaparak-yaşayarak öğrenmeyi desteklemesi bakımından önemli bulunmaktadır.

1.11. TANIMLAR

Bu çalışmada yer alan bazı müzik terimleri ve dil ile ilgili kelimelerin anlamları aşağıda yer almaktadır:

Müzik: Kelimelerle anlatılamayan duygu ve düşüncelerin seslerle anlatılması sanatıdır. Yani duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür (Uçan, 2005: 10).

Materyal: 1. Gereç. 2. Yazılı, sözlü, görüntülü, kaydedilmiş her türlü belge (TDK, 2015).

Besteleme: (*bağdama),* sesleri belirli bir güzellik anlayışına göre, belirli bir amaç ve yöntemle peş peşe ve /ya da üst üste bir araya getirip işleyerek bir bütün oluşturma sürecidir. Bu süreç, tüm yönleriyle yeni ve özgün bir bütün oluşturmadan daha az ya da belirli bir yönüyle yeni ve özgü bir bütün oluşturmaya doğru değişen özellikler göstermektedir (Uçan, 2005: 10).

Armoni: Müzikte iki veya daha çok sesin aynı anda kulağa hoş gelecek bir biçimdeki uyumu, harmoni (TDK, 2015).

Akustik: (Fran. Acoustique/ İng. Acoustic): Fizikte ses ile ilgili bölüm, sesin titreşim sıklığı, süresi ve duyulma gücü bakımından taşıdığı nitelik; ses dağılımı, ses düzenlemesi (TDK, 2015).

Ritim: Bir dizede, bir notada vurgu, uzunluk veya ses özelliklerinin, durakların düzenli bir biçimde tekrarlanmasından doğan ses uyumu (TDK, 2015).

Ezgi: Müzikte belli bir kurallara göre düzenlenmiş, kulağa hoş gelen ses dizisi, haz, nağme, melodi (TDK, 2015).

Melodi: Ritim öğesinden yararlanarak, bir biçim için art arda çizilmiş notalar (TDK, 2015).

Güfte: Müzik eserlerinin yazılı metni, söz (TDK, 2015).

Prozodi: Müzikte bir şiir bestesinde, hece vurgularının müzik, vurgu ve yükselişleriyle iyice uyuşmuş olması (TDK, 2015).

Perküsyon: Vurmalı sazların genel adı (TDK, 2015).

Dil: İnsanlar arasında karşılıklı haberleşme aracı olarak kullanılan; duygu, düşünce ve isteklerin ses, şekil ve anlam bakımından her toplumun kendi değer yargılarına göre şekillenmiş ortak kurallarının yardımı ile başkalarına aktarılmasını sağlayan, seslerden örülü çok yönlü ve gelişmiş bir sistemdir (Korkmaz, 1992: 43).

Dil bilgisi (**gramer**): Çeşitli düzeydeki okullarda, Türkçenin ses, şekil ve cümle yapısı ile cümlenin ögeleri arasındaki anlam ilişkilerini öğreten bilgi dalı; bu bilgileri veren dersin ve kitapların adı (Korkmaz, 1992: 44).

Dil öğretimi: Bir dili öğretme işi (TDK, 2015).

1.12. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, müziğin eğitim üzerine etkisi ve yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla geliştirilen materyallere (ders kitapları, çalışma kitapları, öğretmen kılavuz kitapları, okuma kitapları ve metinleri, video kitapları; etkileşimli sözlük, tematik resimli sözlük, resimli konuşma kartları ve dil afişleri gibi sesli ve görüntülü materyaller dışında yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanan materyaller) üzerine yapılan araştırmalara yer verilmiştir.

Şendurur ve Barış, (2002) yurt dışında müziğin eğitim üzerindeki etkisini inceleyen çalışmaları şu şekilde sıralamaktadır.

- Shoew, Rouscher, Levine, Wight, Dennis ve Newcomb tarafından 1997 yılında müziğin beyin gelişimini nasıl etkilediği müzik ve zekâ arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlayan araştırmada müzik eğitiminin, çocukların soyut muhakeme yeteneklerini, matematik öğreniminin gerektirdiği, yetenekleri artırdığını göstermiştir. Bu araştırmada günlük şarkı söyleme dersleri ve haftalık piyano eğitimi alan okul öncesi çocuklar incelenmiş, seçilen kontrol grubuna hiçbir özel eğitim verilmemiştir. Bütün çocuklar standart zekâ testlerinin bir alt testi kullanılarak test edilmiştir. 4 ay sonra testlerde müzik grubunun, kontrol grubuna göre daha üstün bir başarı gösterdiği görülmüştür. Müzik eğitiminin başlamasından sekiz ay sonra ise gelişme daha da büyümüştür. Sonuçlardaki yüksek derecedeki özel gelişmenin sadece daha fazla dikkatten ve deney grubunun ön yaşantılarından kaynaklanmadığı, özellikle müzikal deneyimlerden kaynaklandığı saptanmıştır
- Golki (1983) tarafından yapılan bir diğer araştırmanın bulguları ise müzik eğitiminin kavramları öğrenmede etkili olduğunu kanıtlar niteliktedir. Araştırmada müzikli oyunlar yolu ile kavramları öğrenen öğrencilerin bu kavramları, diğer öğrencilere göre daha kolay günlük hayata aktardıkları görülmüştür.
- Amerikan psikoloji derneğinin gerçekleştirdiği bir araştırmaya göre (1980) müzik dinlemenin çocukların başarısında olumlu bir faktör olduğunu kanıtlamaktadır. İlkokul çocukları üzerinde yapılan bu araştırma, müzik dinlemenin bilişsel olguları öğrenmede pozitif bir etki yarattığını ortaya koymaktadır.

Eskioğlu (2003) ise müziğin eğitimle ilişkilendirdiği çalışmaları şu şekilde özetlemektedir.

Spychiger (1997)'ın araştırmasına ve " Mozart IQ Artışı Sağlar" (1997) adlı çalışmanın sonuçlarına dayanılarak şunlar söylenebilir: Daha fazla müzik eğitimi alan öğrenciler, öğretmenleri ile daha iş birlikçi ve arkadaşları ile daha dostça ilişkiler içindedirler. Ayrıca, çocuklar birlikte müzik yaparlar ve şarkı söylerlerse birbirlerini dinlemeyi daha kolay öğrenirler. Çünkü rekabetçi davranışlar müzik yapmakla uyuşmamaktadır. Edwards (1997), müziğin dil üzerine etkisi üzerine yapılan bir çalışmada Spychiger (1997)'a göre okulda daha çok müzik eğitimi alan çocukların dil öğrenme yetenekleri normal eğitim görenlere göre daha çok gelişmektedir. Spychiger (1997)'ın araştırmasında, yaşları 7 ve 15 arasında değişen çocukların bulunduğu 70 sınıfın yarısına, matematik ve dil derslerinden artan zamanlarda, haftanın 5 günü fazladan 45 dakika müzik eğitimi verilmiş, diğer yarı müzik derslerini haftada 1-2 saat almayı sürdürmüştür. 3 yılın sonunda değerlendirilen veriler, fazladan ders alan çocukların dil derslerinde daha başarılı olduklarını gösterirken daha az müzik eğitimi alan kontrol gurubu çocuklarının matematik başarıları ile fark oluşmadığı saptanmıştır. "Müzik eğitimi işitsel temporal işlemleri kuvvetlendirerek, sözel becerilerin gelişimini dolaylı yoldan etkiler." şeklindeki hipoteze dayalı bir araştırmalarında Jakobson, Cuddy, Kilgour (2003) işitsel temporal işlemlerin kuvvetlenmesinin, hızla değişen akustik olaylardaki çok ince ayrımları fark edebilme şeklinde gerçekleştiğini ortaya koymuşlardır. Müziksel algı ve sözel algı bağlantısı, sağdan çok sol lobda etkili çimde gelişmektedir. Dahası, deneklerle yapılan önceki çalışmalarda işitsel temporal işlemlerin gelişimi- sözel ayırt etme becerisi- dili anlama becerisi arasında anlamlı bir bağlantı olduğu anlaşılmıştır. Tüm bu çalışmalardan anlaşılmıştır ki müzisyenlerde işitsel temporal işlemlerin gelişmesi, diğer insanlardan farklı biçimde sözel bellek becerilerinin de öne çıkmasına, artmasına yol açmaktadır. Müzisyenlerde sözel belleğin performansındaki bu artış, müzik eğitiminin işitsel işlemlerden sorumlu temporal lobu geliştirmesi yolu ile gerçekleşmektedir. Bilişsel algı ve işlemler müzik eğitimi ile güçlenmektedir. Bu ise sol beyinde yer alan işitme bölgesinin nöronlarındaki plastik (geri dönebilir-2 yönlü esnekliği olan) değişimler yoluyla gerçekleşmektedir. Bu değişimlerde, bireyin kaç yaşında eğitime başladığı önem taşımaktadır çünkü beynin işlevsel ve yapısal karakteristikleri yaşa göre biçimlenmektedir. 3-5 yaş arası çocukların 6 aylık piyano dersinden sonra, matematik

ve diğer bilimler açısından çok önem taşıyan uzaysal algılama testlerinde ve bulmacalarda heyecan verici gelişmeler gösterdiklerini saptamışlardır. Araştırmacılar, müzik eğitiminin beyindeki yeni ve sürekli bağlantılar oluşumunu canlandırdığına inanmaktadırlar. Bilişsel becerilerle ilgili olarak yapılmış çalışmalardan birinde ise, Whittell (1997)'e aittir: 6 aylık bir dönem için, 3 ve 4 yaşlarındaki 2 çocuk gurubundan birine piyano diğerine bilgisayar dersleri verilmiş, dönem sonunda her 2 gruba IQ testleri uygulanmış ve piyano dersi alan grupta %34'lük ileri performans kaydedilmiştir. Bu çarpıcı sonuç, California Wisconsin Üniversitesi nöroloji uzmanlarınca, farklı sosyo-ekonomik sınıflardan 78 çocuk üzerinde denenmiştir. Bu sonuç şu cümle ile ifade edilmiştir: " Müzik Nörolojik Sistemin Evrenini Geliştirir (1993). " Costa-Giomi (1999), Müzik öğretiminin eğitime ve çocuk gelişimine katkısı son yıllarda hatırı sayılır bir önem kazanmış ve müzik yoluyla müzik dışı becerilerin geliştirilebilmesi konusunda, pek çok araştırma yapılmıştır. Müzik dinlemenin ve öğretiminin kavrama becerilerindeki etkileri ile ilgili bulgular, müziğin yararına olan ilgide dalgalanmalara yol açmıştır. Müzik dinlemenin uzaysal becerilere olan etkileri kısa dönemlerde çelişkiler ortaya çıkarırken, müzik öğretiminin uzun dönemlerdeki uzaysal yetenek gelişimine etkisi daha tutarlıdır.

Tüm bu çalışmaların yanında müziği dil öğretiminde kullanan araştırmalar da mevcuttur. Bunlardan biri Aktan (2010)'ın Fransızca öğretiminde şarkıların özgün bir materyal olarak kullanılmasını içeren çalışmasıdır. Bu araştırma, Fransızca şarkıların Fransızca öğretimi alanında özgün bir ders materyali ve kişisel gelişim materyali olarak kullanılmasıyla ilgili literatür taramasından hareketle başlayan, yeni bir kaynak oluşturabilecek uygulamalar öneren betimsel bir çalışmadır. Araştırmada altmış adet şarkı kullanılmıştır. Çalışma Fransızca öğretiminde, yeni bir ders materyali olarak şarkıların kullanılabileceğini ve şarkılarla Fransızca öğretiminin mümkün olabileceğini göstermektedir.

Saka (2008)'nın İngilizce öğretmenlerinin şarkı kullanımı üzerine yaptığı çalışma öğrenciler için dil ögelerini pekiştirme ve sınıflarına değişiklik getirme arayışı içinde olan öğretmenlere örnek şarkı ve aktiviteler önerilmektedir.

Karakoç (2012)'un İngilizceyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Çocuklara Sözcük Öğretiminde Küçük Çocuk Şarkılarının Kullanımı adlı çalışmasında yine müziğin (şarkıların) bir öğretim aracı olarak kullanıldığı görülmektedir. Çalışmada sınıflardan

birisi deney, diğeri kontrol grubu olmak üzere isimlendirilmiştir. Öğrencilerin İngilizce konusunda herhangi bir ön bilgiye sahip olup olmadıklarını kontrol etmek için her iki gruba da bir ön-test uygulanmıştır ve iki grup arasında anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Toplam 8 hafta ve 22 saatlik bir süreç içinde, deney grubundaki öğrencilere millî eğitim müfredatı kapsamındaki sözcükler, küçük çocuk şarkıları ve onlarla alakalı etkinlikler eşliğinde öğretilmiştir. Bu sırada aynı sözcükler kontrol grubundaki öğrencilere, ders kitabı ve çalışma kitaplarındaki etkinlikler aracılığıyla öğretilmiştir. Süreç esnasında kontrol ve deney grubundaki öğrenciler, işlenen konulardan sonraki haftalarda, konularla alakalı birer ara-testle ölçülmüşlerdir ve sonuçlar birbiriyle kıyaslanmıştır. Sonuçlar arasında anlamlı fark deney grubundan yana çıkmıştır. Süreç sonunda, ön-test olarak uygulanan test her iki grubu da tekrar uygulanarak sonuçlar kıyaslanmıştır ve deney grubu lehinde bir fark ortaya çıktığı görülmüştür. Bu sonuçlar çerçevesinde, kelime öğretiminde, çocuk şarkılarının etkin olarak kullanılabileceği tespit edilmiştir.

Köse (2012)'nin çalışması yabancı dil öğretiminde şarkı kullanımı üzerinedir. Bu araştırma, Fransızca dersinde şarkı öğretiminin öğrencilerin akademik başarılarına etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla geleneksel öğretim ve şarkı ile öğretimin yapıldığı iki grup üzerinde çalışılmıştır. Araştırmanın örneklemi, toplam 30 kişiden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda, ilköğretim 4. sınıf Fransızca dersi "alfabe, selamlaşma, isim sorma cevap verme, nasılsın sorusu ve cevabı, haftanın günleri, sayılar" konularının öğretiminde şarkıyla öğretim ile geleneksel yöntemle öğretim yapılan gruplar arasında önemli bir fark görülmüştür. Bu araştırma, öğrencilerin akademik başarıları üzerinde şarkı tekniğinin geleneksel yöntemden daha etkili olduğunu ortaya koymuştur.

Yağlı (2013)'nın Çocuklara Yabancı Dil Olarak Fransızcanın Öğretiminde Şarkı ve Şiirin Kullanımı adlı çalışması da yine şarkı ile dil öğretimi üzerinedir. Bu çalışmada, yabancı dil olarak Fransızcanın çocuklara öğretiminde şiir ve şarkı kullanımının etkililiği ve çocukların bu tür ders materyalleri karşısındaki tutumu araştırılmıştır. Şiir ve şarkı, çocuklara Fransızcanın öğretiminde en etkili öğretim materyalleri arasında gösterilmektedir. Yabancı dil öğreniminde çocukluk dönemi en etkili ve en hızlı aşama olarak kabul edildiği için bu çalışmada Fransızca öğrenen 7 ilâ 10 yaş arası ilkokulda öğrenim gören 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileriyle bir uygulama gerçekleştirilmiştir. Sonuç

olarak şiir ve şarkılarla ders işlemenin olumlu sonuçlarına ulaşılmıştır. Yabancı Dil Olarak İspanyolca Öğretiminde Müziğin Öğretim Aracı Olarak Kullanımı adlı çalışmasıyla Gökşenli (2012), yabancı dil olarak İspanyolca öğretiminde de şarkıların etkili bir öğretim aracı olduğunu vurgulamaktadır. Çalışma sonunda İspanyolca şarkılar hem eğitici ve keyifli hem de yaratıcılığa olanak tanıyan, öğrenilen dilin kültürünü ve günlük konuşma dilini tanımaya olanak veren öğretim araçları olduğunu tespit etmiş. Eğitim hedeflerine uygun şarkıların tespiti ve sınıf içinde uygulanması zaman ve emek harcamayı gerektirse de şarkılarla sağlanacak kalıcı dil edinimi yönünden bu emeği sarf etmek boşa harcanmış bir çaba olmayacağını vurgulamaktadır. Cengiz (2004)'in Yabancı Dilde Sözcük Öğretimine Müzik Kullanımının Etkilerinin Beyin Temelli Öğrenme Kuramı Işığında Araştırılması adlı araştırmasında amaç yabancı dil öğrenen öğrencilerin sözcük öğrenmelerine müzik unsurunun etkisinin beyin temelli öğrenme kuramı çerçevesinde araştırılması olmuştur. Çalışmada, kuramın ilkeleri genel olarak ele alınmış ve çalışmanın odağını oluşturan müzik unsurunun sözcük öğrenimi/öğretimi sürecine etkileri, deneysel bir çalışma ile araştırılmıştır. Alınan sonuçlar seçilen sözcükler bazında deney grubuna uygulanmış olan uygulamanın öğrencilerin sözcük öğrenimine olumlu etkisinin olduğunu ortaya koymuştur. Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Geliştirilen Müzikal Beyin Eğitmeni: Earworm(S) Becel (2014) bu çalışmasında, yabancılara Türkçe öğretimi amacıyla geliştirilen iOS işletim sistemi üzerinden Musical Brain Trainer ifadesiyle kullanıma sunulan Earworms Rapid Turkish adlı uygulama incelenmiştir. Uygulamanın, müzikal altyapısıyla hedef dile ait sözcük ve kalıpları uzun süreli belleğe işleme vaadi onu diğer uygulamalardan farklı kılmaktadır. Konuşma kılavuzu formunda hazırlanmış olan uygulama, zaman/mekân sınırlaması olmaksızın müziğin ritmiyle kalıcı öğrenme sağlayacağı iddiasına sahiptir. Uygulamanın, müzik ve diyaloglarla örülü öğrenme yaşantısı sunduğu için disleksik ve görme engelli öğrenenlere uygun olduğu vurgulanmaktadır. Çalışmada, earworm sözcüğünün kullanılış amacı ve uygulamanın temel bileşenleri irdelenmiş, uygulamanın bellek ve öğrenme bağlamında hangi ögelerden yararlandığı tespit edilmeye çalışılmıştır. AOÖÇ'ye uygun olarak hazırlandığı belirtilen uygulama bu bağlamda ve yabancı dil öğretim yöntem ve ilkeleri açısından incelenmiştir.

Artuç (2014) "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Şiir Metinlerinden Yararlanma" isimli yüksek lisans çalışmasında yabancılara Türkçe öğretiminde ders

aracı olarak şiir metinlerinin ne ölçüde etkili olabileceğini saptamıştır. Çalışmanın hedef kitlesi Türk diline yabancı olan ve Türkçe öğrenmeye ihtiyaç duyan kişilerdir. Bu yöntemin uygulamasında kullanılacak şiirler, hedef kitlenin kültürüne ve seviyesine uygun metinlerden seçilmiştir. Ayrıca, çalışmanın sonunda amaca en çok hizmet edebilecek şiirlerden bir antoloji oluşturulmuştur. Çalışmada kullanılması düşünülen şiirler dönem veya tarih sırasına konulmadan seçilmiştir. Bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini şiirler ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi üzerine yapılan çalışmalar oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen metinler dil bilgisi öğretimi, konuşma ve yazma becerisi kazandırma, kelime öğretme gibi alanlarda hedef kitlenin kültürel özellikleri göz önünde bulundurularak seçilmiş; metinlerin analizleri ve değerlendirmeleri yapılmıştır. Veri toplama araçları belgesel tarama yoluyla elde edilmiştir. Bu çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi üzerine yapılan yayınlarla birlikte yabancı dil öğretimi üzerine yapılan yayınlar veri araçları olarak kullanılmıştır. Amaca hizmet edeceğini düşünülen metinler; dil bilgisi öğretiminde, kavram dünyasını zenginleştirme ve kelime öğretiminde kullanılmak üzere yazılmıştır. Ayrıca bu çalışmada dil bilgisi öğretiminde, kavram dünyasını zenginleştirme ve kelime öğretiminde kullanılmak üzere iki başlık altında sunulan elli sekiz şiirin amaca hizmet etme yönlerinin de analizini yapılmıştır. Bu sayede hangi amaçla kullanılacağı da belirtilmiştir.

Aydın ve Sarıman (2014)'ın " Yabancılara Türkçe Eğitiminde Kelime Öğretimi İçin Web Destekli E-Öğrenme Aracı" adlı çalışması da yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılması önerilen bir öğretim aracıdır. Bu araştırmada, ikinci dil öğretiminde bilgisayar destekli eğitimin katkısı için geliştirilen uygulama öğrenci ve öğretmenlerin kullanımına sunulmuştur. Uygulama, bir e-öğrenme modülüdür. Bu uygulama ile kelime öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler bir web ara yüzü ile kullanıma sunulmuştur. Web ara yüzü, farklı yetkilerdeki kullanıcıların sistemi kullanmasına izin vermektedir. Web sitesi, öğrenci ve öğretmenlerin rahatça kullanabilmesi için tasarım kurallarına uygun bir şekilde web ortamında geliştirilmiştir. Web programlama teknikleri kullanılarak uygulamanın geliştirildiği editöre gerekli kodlamalar yapılmıştır. Tasarım Visual Studio programı ile gerçekleştirilmiştir. Web programlama aşamasında tüm kullanıcıların uygulamaları en az yönlendirmeyle gerçekleştirebilmeleri için tasarım kullanıcı dostu ilkesine uygun yapılmıştır. Görsel tasarım ve resimler için çeşitli web uygulamalarına ait örnekler araştırılarak öğrenci

ve öğretmene en uygun şablon seçilmiştir. Geliştirilen farklı uygulamalar web ortamında kullanıcının sisteme giriş yapması ile kullanıldığı için kullanıcının bilgileri ve uygulamalara ait kullanıcı kayıtlarının tutulabilmesi amacıyla bir veri tabanı geliştirilmiştir. Veri tabanı yönetimi için MS SQL Server programı sistemin geliştirilmesi aşamasında kullanılmıştır. Veri tabanı programıyla web sayfasına ait bilgilerin tutulabileceği tablo tasarımları yapılmıştır. Ankara Üniversitesi TÖMER'in hazırlamış olduğu HİTİT A1-A2 düzeylerindeki kitabı taranarak uygulamada yer alacak olan kelimelerin bir listesi çıkartılmıştır. Kelimelerin seçiminde, her ünitede konu bağlamında verilen yeni kelimeler dikkate alınmıştır. Bu kelimeler uygulama veri tabanına eklenmiştir. Ayrıca uygulama öğrencilerin okul dışında da kullanımına açıktır.

Becel (2015)'in Yabancılara Türkçe Öğretmek Amacıyla Geliştirilen Mobil Uygulamalara Yönelik Bir İnceleme adlı çalışmasında ise mobil uygulama marketlerinde yer alan ve yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla geliştirildiği ifade edilen uygulamaların geliştirici, kapsam, yöntem ve öğretim dili açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Mobil işletim sistemleri kullanım istatistikleri dikkate alınarak App Store ve Google Play'de bulunan toplam 94 uygulama örneklem olarak seçilmiş ve incelenmiştir. Yapılan değerlendirme sonunda, uygulamaların tamamına yakınının yabancı geliştiriciler tarafından hazırlandığı, önemli bir kısmının doğrudan çeviri ve kulak-dil alışkanlığı yöntemi dikkate alınarak hazırlandığı görülmüştür. Çalışmada incelenen uygulamaların çoğunda öğretim dili olarak kaynak dilin kullanıldığı, yaygın konuşma kalıpları ve sözcüklerin çeviri yoluyla sunulduğu görülmüştür. Kullanıcılara; kolay, hızlı, zaman ve mekândan bağımsız olarak dil öğrenme vaadi sunan uygulamaların mevcut yöntem ve içerikleriyle geçici ve tikel çözüm odaklı materyaller durumunda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örneklemi, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesine yer verilmiştir.

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Araştırma karma yönteme göre modellenmiştir.

Karma Yöntem; bir çalışma veya birbirini izleyen çalışmalar içerisinde aynı temel olgulara ilişkin nitel ve nicel araştırma tekniklerinin, yöntemlerinin, yaklaşımlarının veya kavramlarının harmanlanarak veya birleştirilerek kullanılması olarak tanımlanmaktadır (Creswell, 2008; Creswell ve Plano Clark, 2007; Jick, 1979; Johnson ve Christensen, 2008; Johnson ve Onwuegbuzie, 2004, Akt: Fırat M, Yurdakul Kabakçı I, Ersoy A; 2014: 69). Çalışma ile ilgili doküman incelemesinin yapılmış olmasından dolayı nitel araştırma, araştırmanın Bilkent Üniversitesi'ndeki yabancı öğrenciler üzerinde uygulanmış olmasından dolayı da deneysel yöntem olarak belirlenmiştir.

Nitel Araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 39).

Deneysel araştırmalar: Araştırmacı tarafından oluşturulan farkların bağımlı değişken üzerindeki etkisini test etmeye yönelik çalışmalardır. Deneysel desenlerdeki temel amaç değişkenler arasında oluşturulan neden sonuç ilişkisini test etmektir. Araştırmacı bu anacını gerçekleştirmek için bağımsız değişkenin düzeyleri olan işlem düzeylerine seçkiniz atama yapmak, bağımsız değişkeni manipüle etmek (değişimleme) dışsal etkenleri kontrol altına almak durumundadır (Borg ve Gall 1989, Büyüköztürk, 2007b, Hovardaoğlu, 2000, Kerlinger, 1973). Fraenkel, ve Wallen (2006) ise tüm deneysel araştırmaların altında yatan temel fikri, basitçe, " bazı şeyleri dene, neler olup bittiğini

sistematik olarak gözle" olarak açıklamaktadır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2016: 195-196).

2.2. ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın çalışma grubunu, Bilkent Üniversitesi Yabancı Diller Koordinatörlüğü'ndeki A1 seviyesinde 15 yabancı öğrenci ve A2 seviyesinde 20 yabancı öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrenciler üzerinde toplam 6 saatlik bir uygulama yapılmıştır.

2.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada kullanılan başlıca veri toplama teknikleri kaynak tarama, uzman görüşüne başvurma, AOÖÇ' nin incelenmesi, YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde yer alan konu ile ilgili yüksek lisans ve doktora tezleri ile çeşitli yabancı dil öğretimi kitaplarının incelenmesi, internet üzerinden sorgulama ve son olarak da çeşitli müzik materyalleri ve yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla geliştirilen materyallerin taranması oluşturmaktadır. Ayrıca konuyla ilgili yerli ve yabancı makaleler, sempozyum ve konferans bildirileri de taranmıştır.

Çalışmanın evrenini, tanışma teması altında; "Merhaba", sosyal etkinlikler teması altında; "Spor Yap, Zinde Kal", "Sosyal Hayatımı Hep Çok Severim", hava durumu teması altında " Bulutlar Hepimize Merhaba Diyor", hobiler ve ilgi alanları teması altında "Hobilerimi Çok Seviyorum", iletişim teması altında "İletişim Araçları", alışveriş teması altında "Haydi Alışveriş Yapalım", insan ve toplum teması altında "Herkesin Bir Kişiliği Var", adlı bestelediğimiz sekiz adet şarkı oluşturmaktadır.

Yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla bu çalışma için bestelenen şarkılar, öğretmek istediği dil kalıbı ve kelimeler açısından tek tek incelenmiştir. Ayrıca bu şarkılar tematik sınıflandırmaya göre ve A1 ve A2 dil seviyeleri dikkate alınarak ayrılmıştır.

2.4. ŞARKILARIN BESTELENME SÜRECİ

Yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla bir öğretim materyali olarak geliştirilen sekiz adet beste yapılmıştır. Bu besteler yapılmadan önce AOÖÇ' de yer alan temalar taranmıştır. Temalara uygun olarak ders kitapları ayrıntılı olarak incelenmiştir. Temalara uygun olarak güftelenen şarkıların uygulanıp uygulanamayacağına bakılmıştır. Daha sonra hangi konuların (öğretilecek dil bilgisi kalıpları ve kelimeler) öğretileceği belirlenmiştir. Belirlenen temalar dil seviyelerine göre seçilmiş bu temaların da uygulanıp uygulanamayacağına belirlenmiştir. Tema ayırımları yapıldıktan sonra da seviyelere uygun kullanılabilecek kelimeler belirlenmiştir. Belirlenen kelimeler ve öğretilmesi hedeflenen dil bilgisi kalıplarına göre (prozodiye de uygun) besteler yapılmıştır. Yazılan güfteler uzman kişinin de görüşlerini alarak bestelenmiştir. Şarkıların tematik olarak sınıflandırılması ve güftelerin A1-A2 seviyesine uygunluğuna, prozodiye uygunluğuna, şiir kalıbına ve temaya uygunluğuna, melodilerin bütünlük içinde kulakta kalıcı olmasına, hafızaya kolay alınabilmesine, dikkat edilerek yapılmıştır. Yapılan 8 adet beste stüdyo ortamında; keman, piyano, vurmalı çalgılar (perküsyon), yan flüt çalgıları kullanılarak kaydedilmiştir. Eğitim materyalimizi pekiştirmek ve desteklemek için bestelere ve öğretilmesi amaçlanan dil bilgisi ve kelimelere uygun etkinlikler de oluşturulmuştur.

2.5. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Yapılan bu besteler ve etkinlikler Bilkent Üniversitesi Yabancı Diller Koordinatörlü bünyesinde bulunan A1 (15 öğrenci) ve A2 (20 öğrenci) öğrencileri üzerinde uygulanmıştır. Bu uygulamada öncelikle öğrencilere şarkılar dinletilmiş daha sonra şarkı tekrar dinletilerek öğrencilerle birlikte söylenmiştir. Bu sırada öğrencilere şarkı sözleri dağıtılmıştır. Öğrenciler hem slayt sunumundan hem de önlerinde bulunan şarkı sözlerinden şarkıya eşlik etmişlerdir. Birkaç kez şarkılar söylendikten sonra öğrencilere etkinlik kâğıtları dağıtılmıştır. Şarkılarda amaçlanan dil bilgisi ve kelime öğretimine uygun olarak hazırlanan etkinlikleri öğrencilerin yapması için süre verilmiştir. Bu sırada arka fonda şarkı çalmaya devam etmektedir. Öğrenciler şarkıya uygun hazırlanan etkinliklerde istenen ifadeleri doldurmuştur. Daha sonra öğrencilerle birlikte bu etkinlikler yapılmıştır. Öğrencilerin anlamadığı kelimeler veya dil bilgisi

kalıpları görsellerle de desteklenerek anlatılmıştır. Etkinliklerde kelimelerle ilgili görsellere de yer verilmiştir. Bu şekilde hazırlanan ve uygulanan şarkılar konulara ve dil seviyelerine göre farklılık göstererek uygulanmıştır. Şarkılar hazırlanırken melodilerin akılda kalıcı olmasına da dikkat edilmiştir. Bu konuda da alanında uzman kişiden faydalanılmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR ve YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, bu çalışma içim bestelenen şarkılara yönelik bulgular ve yorum yer almaktadır.

3.1. ŞARKI 1: HOBİLERİMİ ÇOK SEVİYORUM

Beceriler	Dil Bilgisi	Kelimeler
Hobinin ne olduğunu bilme **Hobilerini söyleme** **Hobilerle ilgili kelimeleri bilme**	**Kalıplaşmış adlar**	**Şarkı söylemek** **Evcil hayvan beslemek** **Tenis oynamak** **Alışveriş Yapmak** **Müzik dinlemek** **Fotoğraf Çekmek** **Satranç Oynamak** **Bisiklet sürmek**

Tema: Hobiler ve İlgi Alanları

Dil Bilgisi: Ad Tamlamaları

Amaç: Hobi Nedir? Ne İşe Yarar?

HOBİLERİMİ ÇOK SEVİYORUM (A1)

Mesleğim dışında bazı işler yapıyorum.

Şarkı söylemek, evcil hayvan beslemek,

Tenis oynamak, alışveriş yapmak…

Biz bu işlere, hobi diyoruz. (2)

Seviyorum çok seviyorum
Hobilerimi çok seviyorum (Nakarat)

Mesleğim dışında bazı işler yapıyorum.

Müzik dinlemek, fotoğraf çekmek,

Satranç oynamak, bisiklet sürmek…

Biz bu işlere, hobi diyoruz.(2)

Seviyorum çok seviyorum.
Hobilerimi çok seviyorum (Nakarat)

Söz: Nurdan Gürel
Müzik: Nurdan Gürel

HOBİLERİMİ ÇOK SEVİYORUM

Söz-Müzik: Nurdan GÜREL

"Hobilerimi Çok Seviyorum" adlı bu şarkıda hobiler ve ilgi alanları teması işlenmiştir. Öğretilmesi amaçlanan dil bilgisi kalıbı ise A1 dil seviyesindeki öğrenciler için kalıplaşmış adlardır. Aslında burada sezdirme yöntemi ile öğretim amaçlanmıştır. Burada yer alan hobi kelimesinin anlamı ve hobi teması ile alakalı kelimelerle kalıplaşmış adların sezdirilmesi etkinliklerle de öğretilmesi amaçlanmıştır. Şarkının ilk cümlesi hobi kelimesinin anlamını açıklar niteliktedir. Şarkıda hobi teması ile alakalı isimleri ve nelerin hobi olacağını ifade eden kelimelerin sık kullanımı öğrenimin daha kolay olmasını sağlayabilmektedir. "Şarkı söylemek", "Evcil hayvan beslemek", "Tenis oynamak", "Alışveriş Yapmak", "Müzik dinlemek", "Fotoğraf Çekmek", "Satranç Oynamak", "Bisiklet sürmek" öğretilmesi amaçlanan kelimelerdir.

Öğrenciler bu şarkıyı söyleyerek hobi kavramının anlamını, hobilerle alakalı kelimeleri, nelerin hobi olabileceğini ve kalıplaşmış adları öğrenebilirler.

3.2. ŞARKI 2: BULUTLAR HEPİMİZE MERHABA DİYOR

Beceriler	Dil Bilgisi	Kelimeler
Hava durumu ile ilgili kelimeleri öğrenir, **İsimden isim yapan çekim eklerini öğrenir**	**-lı (- i,- u,- ü)** **-da,-de, (-ta,-te)**	**Yağmurlu, Güneşli, Fırtınalı, Soğuk, Ilık, Sisli, Sağanak Yağmurlu, Sıcak,**

Tema: Hava Durumu

Dil Bilgisi: -lı (- i,- u,- ü)

Amaç: Mevsimlere ait kelimeleri öğretmek.

BULUTLAR HEPİMİZE MERHABA DİYOR (A1)

Yağmur yağıyor, güneş açıyor.

Bulutlar hepimize ‘merhaba’ diyor.

Karlar yağıyor, hava soğuyor

Sonra güneş hepimize ‘merhaba’ diyor.

Yağmurlu havada, güneşli havada
Bulutlu havada, her zaman gülümseriz.
Sağanak yağmurda, fırtınalı havada
Kışın soğukta havada her zaman gülümseriz (Nakarat)

Güneş doğuyor, sıcak oluyor

Bulutlar çıkıyor, ılık oluyor

Karlar yağıyor, hava soğuyor

Sonra güneş hepimize ‘merhaba’ diyor.

Yağmurlu havada, güneşli havada
Bulutlu havada, her zaman gülümseriz.
Sağanak yağışta, fırtınalı havada
Kışın soğukta havada her zaman gülümseriz (Nakarat)

Söz - Müzik: Nurdan Gürel

HAVA DURUMU

Bulutlar Hepimize Merhaba Diyor adlı şarkıda A1 dil seviyesindeki öğrenciler hedeflenmiştir. Bu şarkıda hava durumu teması kullanılmıştır. Öğretilmesi, sezdirilmesi amaçlanan dil bilgisi konuları ise isimden isim yapım eklerinden -lı-li-lu-lü eklerini bulunma durumu çekim eklerinden -da,-de,-ta,-te ekleridir. Örneğin; *yağmurlu hava, güneşli hava, bulutlu hava - bulutlu havada, güneşli havada, yağmurlu havada, sağanak yağışta* kelimelerinde olduğu gibi. Ayrıca hava durumu ile ilgili kelimeleri (yağmur, güneş, fırtına, soğuk, sıcak, ılık, kış) ve kelime kalıplarını (sağanak yağmur, fırtınalı hava, soğuk hava, güneş aç-, yağmur yağ-) öğretmek ve yüklemlerde kullanılan *Geniş Zaman* eklerini öğrencilere sezdirmek amaçlanmıştır. Öğrenciler bu şarkıyı söyleyerek tekrar ederek zaman kalıplarını (Geniş Zaman) ve kelimeleri pekiştirme bu amaçla hazırlanan etkinlikle de öğrendiklerini uygulama imkânı bulabilecektir. Şarkıyı öğrendikçe söyledikçe ezberledikçe de kelimelerin

doğru telaffuzunu öğrenecek ve bu durum öğrencilerin konuşma becerilerine de katkıda bulunabilecektir.

3.3. ŞARKI 3: SPOR YAP, ZİNDE KAL

Beceriler	Dil Bilgisi	Kelimeler
Spor alt teması ile ilgili bazı kelimeleri öğretmek **İkilemelerin cümleye kattığı anlamı anlar,** **dan(-den,-tan,-ten)/önce, sonra dil bilgisi kalıbının cümleye kattığı anlamı fark eder,** **-Mak (-mek) için, dil bilgisi kalıbının cümleye kattığı anlamı fark eder,**	**ister… ister, hem... hem** **dan(-den,-tan,-ten)/önce, sonra** **-mak (-mek) için,**	**sağlıklı,** **spor, güçlü ol-,** **zinde kal-,** **koş-,** **yürü-,** **yüz-,** **zıpla-,** **huzurlu, mutlu**

Tema: Sosyal Etkinlikler

Alt Tema: Spor

Dil Bilgisi: ister… ister, hem… hem, -dan (-den,-ten,-tan) sonra/önce, -mak (-mek) için,

SPOR YAP, ZİNDE KAL (A2)

Sabah kalktıktan sonra
Akşam yatmadan önce
Mutlu, güçlü olmak için
Spor yap, sağlıklı kal.

Sağlıklı, huzurlu, mutlu olmak için
Spor yap ve zinde kal. (Nakarat)

Hem spor yap, hem zinde kal
İster yürü, ister koş,
Hem spor yap, hem zinde kal
İster yüz, ister zıpla
Spor yap ve sağlıklı kal.

Sağlıklı, huzurlu, mutlu olmak için
Spor yap ve zinde kal. (Nakarat)

Söz - Müzik: Nurdan Gürel

SPOR YAP SAĞLIKLI KAL

Söz-Müzik: Nurdan GÜREL

"Spor Yap Zinde Kal" adlı şarkı A2 dil seviyesindeki öğrenciler için hazırlanmıştır. Şarkının genel teması sosyal etkinlikler, alt teması ise spordur. Spor ile ilgili bazı kelimelerin ve kelime kalıpların ve ikilemelerin cümle içinde nasıl kullanıldığının öğretilmesi amaçlanmıştır (hem… hem, ister… ister). Örneğin; *Hem spor yap, hem zinde kal*, *İster yürü, ister koş*, *İster yüz, ister zıpla* gibi. Öğrencilerin iki ikileme arasındaki farkı amaca uygun olarak bu şarkı için hazırlanan etkinliklerin de yardımıyla öğrenmeleri ve -dan (-den,-ten,-tan) sonra/önce, -mak (-mek) için gibi dil bilgisi kalıplarının kelimelere ve cümlelere kattığı anlamı sezdirmek hedeflenmiştir.

Örneğin; *Sabah kalktıktan sonra, Akşam yatmadan önce, Mutlu, güçlü olmak için* gibi cümleler hedef davranışlara yönelik olarak hazırlanmıştır. Ayrıca tekrar eden ifadeler, kelimeleri ve öğretilmesi amaçlanan dil bilgisi konularını öğrencilerin daha kolay öğrenmesi ve zihinlerine yerleştirebilmesi amacıyla oluşturulmuştur. Öğrencilerin bu kalıpları pekiştirtmeleri için de konu ile ilgili hazırlanan etkinlik öğrencilere şarkı öğretildikten sonra uygulanmıştır.

3.4. ŞARKI 4: MERHABA

Beceriler	Dil Bilgisi	Kelimeler
Öğrenciler basit düzeyde cümleler kurabilir, **Başka kişilerle tanışmak kullanması gereken kelimeleri öğrenir** **Başkaları ile tanışma diyaloğuna girebilir,**		**Merhaba,** **Nasılsın,** **Memnun oldum,** **Nerelisin,** **Güle güle,** **Hoşça kal,** **İyiyim,** **Nerelisin**

Tema: Tanışma
Amaç: Tanışma, Selamlaşma, Vedalaşma, Kendini Tanıtma
Konuşma: Gündelik hayattaki kalıplaşmış ifadeler

MERHABA (A1)

Merhaba (2)

Benim adım Nurdan (2)

Senin adın ne?

Benim adım Helena

Memnun oldum, memnun oldum
Seni tanımak çok güzel (Nakarat)

Nerelisin Helena, Romalıyım Nurdan

Nerelisin Helena, Romalıyım Nurdan

Nasılsın Helena, iyiyim Nurdan

Nasılsın Helena, iyiyim Nurdan

Memnun oldum, memnun oldum

Seni tanımak çok güzel (Nakarat)

İyi günler Helena,

Güle güle Helena,

Hoşça kal Helena …..

Memnun oldun, memnun oldum

Seni tanımak çok güzel (Nakarat)

Söz: Nurdan Gürel
Müzik: Nurdan- Murat Gürel

MERHABA

Söz-Müzik: Nurdan GÜREL
Mer ha ba Mer ha ba be nim a dım Nur dan Mer ha ba Mer ha ba
be nim a dım Nur dan Se nin a dın ne Se nin a dın ne Be nim a dım He le na Be nim a dım He le na
Mem nun ol dum mem nun ol dum se ni ta nı mak çok gü zel
2. SÖZ
Ne re li sin He le na Ro ma lı yım Nur dan Ne re li sin He le na Ro ma lı yım Nur dan
Na sıl sın_ He le na İ yi yim Nur dan Na sıl sın He le na İ yi yim Nur dan

Mem nun ol dum Mem nun ol dum Se ni ta nı mak çok gü zel
İ yi gün ler gü le gü le Hoş ça kal He le na
İ yi gün ler gü le gü le hoş ça kal He le na SON

"Merhaba" adlı şarkı adından da anlaşılacağı üzere A1 dil seviyesindeki öğrencilerin sözel iletişime yardımcı olmak amacıyla bestelenmiştir. Bu şarkıyı öğrenen yabancı öğrencilerin tanımadığı herhangi bir kişiyle tanışma durumuna girdiklerinde şarkıda geçen tanışma ifadeleri ile kendilerini ve karşılarındaki kişileri basit düzeyde tanıyabilmeleri için kullanabilecekleri kelimeleri ve kelime kalıplarını öğrenmeleri bu şarkının hedefini oluşturmaktadır. Öğrenciler basit sorularla ve ifadelerle tanımak istedikleri kişileri tanıyabilir, yine aynı şekilde kendilerini tanıtmak istedikleri kişilere tanıtabilirler. Örneğin; *Merhaba, Benim adım Nurdan, Senin adın ne?*, *Nasılsın, İyiyim, Memnun oldum, Nerelisin?, Hoşça kal, Güle güle, İyi günler* gibi kelimeler öğretilmesi hedeflenen öğrenme davranışına yönelik olarak hazırlanmıştır. Amaç basit düzeyde öğrencilerin kendilerini ifade etmelerini konuşma becerilerini gerçek hayatta uygulayabilmelerini sağlamaktır. Öğrencilerin şarkıyı daha kolay öğrenebilmeleri öğrendiklerini uygulama ve pekiştirme imkânı bulabilmeleri için bu şarkıya yönelik etkinlikler hazırlanmış ve bu etkinlikler öğrenciler üzerinde uygulanmıştır.

3.5. ŞARKI 5: ALIŞVERİŞ

Beceriler	Dil Bilgisi	Kelimeler
Alışveriş teması ile ilgili kelimeleri öğrenir, **Zarf- fiil eklerinden -(y)erek/arak cümleye kattığı anlamını kavrar,** **Ayrılma/uzaklaşma hal ekini (-dan/-den) sezer.**	**-(y) erek/arak** **- dan, -den**	**Kazak, Pantolon, Ceket, Atkı, Şapka, Eldiven, Elma, Patates, Domates, Soğan, Portakal, Patlıcan, Market, Pazar**

Tema: Alışveriş

Dil Bilgisi: -(y) arak, -(y) erek

Amaç: Markete Gidelim Böylece /Bu Şekilde Alışveriş Yapalım. Markete Giderek Alışveriş Yapalım. Cümleleri arasındaki anlam ilişkisini sağlayan ekin işlevini öğretmek

HAYDİ, ALIŞVERİŞ YAPALIM (A2)

Haydi, alışveriş yapalım.

Çantamızı alarak, alışveriş yapalım.(2)

Bir kazak, bir pantolon, bir ceket…

Bir şapka, bir atkı, bir eldiven alalım.(2)

Markete giderek, alışveriş yapalım.

İhtiyaçlarımızı marketten alalım. (Nakarat)

Haydi, alışveriş yapalım.

Çantamızı alarak, alışveriş yapalım.(2)

1 kilo elma, 3 kilo patates, yarım kilo domates

2 kilo soğan 1 kilo portakal, 1 kilo patlıcan alalım.(2)

Pazara giderek, alışveriş yapalım.

İhtiyaçlarımızı pazardan alalım. (Nakarat)

Söz - Müzik: Nurdan Gürel

HAYDİ ALIŞVERİŞ YAPALIM

Söz-Müzik: Nurdan GÜREL

SAYFA -1-

Bestelenen bu şarkıda A2 dil seviyesindeki öğrenciler, kullanılan alışveriş teması altında alışveriş ile ilgili kelimeleri (kazak, pantolon, ceket, atkı, şapka, eldiven, elma, patates, domates, soğan, portakal, patlıcan, market, pazar) öğrenmeleri ve zarf-fiil eklerinden (-y)erek/(-y)arak cümleye kattığı anlam farklılığını sezdirmek amaçlanmıştır. Örneğin; *Çantamızı alarak, alışveriş yapalım, Markete giderek, alışveriş yapalım, Pazara giderek, alışveriş yapalım, İhtiyaçlarımızı marketten alalım, İhtiyaçlarımızı pazardan alalım,* Öğrenciler bu ek ile zamansal olarak bağlantılı cümleleri anlamı değişmeden nasıl kullanabileceklerini öğrenebilirler. Tekrar eden ifadeler öğrencilerin öğrenmeleri için amaçlanan kelimeleri ve kelimelerin telaffuzunu daha kolay öğrenmeleri için oluşturulmuştur. Bu durum aynı zamanda öğrencilerin konuşma becerilerine de katkı sağlayabilmektedir. Şarkıda kullanılan cümleler ve kelimeler öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirmesi daha anlaşılır ve akılda kalıcı olması için etkinliklerle zenginleştirilmiş ve öğrencilere uygulanmıştır. Öğrencilerin kelimeleri ve cümle kalıplarını akıllarında tutabilmeleri ve daha kolay öğrenebilmeleri için tekrar eden ifadelere (nakarat) ve şarkının melodisinin akılda kalıcı olmasına özen gösterilmiştir. Alanında uzman kişilerle bu konu üzerinde durularak çalışılmıştır.

3.6. ŞARKI 6: SOSYAL HAYATIMI HEP ÇOK SEVERİM

Beceriler	Dil Bilgisi	Kelimeler
Geniş zamana ait kelime kalıplarını öğrenir, **Geniş zaman kalıplarıyla ilgili kelimeleri cümle içinde kullanır,**	**Geniş zaman kelime kalıpları**	**Genellikle** **Her zaman** **Bazen** **Çoğu zaman** **Ara sıra**

Tema: Sosyal Etkinlikler

Alt Tema: Sinema – Tiyatro- Konser

Dil Bilgisi: Geniş zaman ifadelerinin cümleye kattığı anlamı öğretmek.

SOSYAL HAYATIMI HEP ÇOK SEVERİM (A2)

Film izlemeyi her zaman severim.
Arkadaşlarımla hep film izlerim.
Bazen kardeşimle tiyatroya giderim.
Sosyal hayatımı pek çok severim.

Çoğu zaman işime bisikletle giderim.
Ara sıra yürürüm, müzik dinlerim. Nakarat

Alışverişe ara sıra giderim.
Hafta sonları bazen balık tutarım.
Genellikle geceleri kitabımı okurum.
Sosyal hayatımı pek çok severim.

Çoğu zaman işime bisikletle giderim.
Ara sıra yürürüm, müzik dinlerim. Nakarat

Söz: Nurdan Gürel

Müzik: Nurdan Gürel

SOSYAL ETKİNLİK

"Sosyal Hayatımı Hep Çok Severim" adlı şarkı A2 öğrencileri hedeflenerek bestelenmiştir. Bu şarkıda tema olarak "Sosyal Etkinlikler" alt tema olarak da "Sinema- Tiyatro-Konser" seçilmiştir. Bu şarkıyı öğrenen yabancı öğrenciler sinema-tiyatro- konser alt temasına ait kelimeleri ve bu kelimelerle birlikte cümle oluşturabilecekleri geniş zaman kalıplarını öğrenebileceklerdir. Örneğin; *Film izlemeyi her zaman severim, Arkadaşlarımla hep film izlerim, Bazen kardeşimle tiyatroya giderim. Çoğu zaman işime bisikletle giderim Ara sıra yürürüm, müzik dinlerim, Hafta sonları bazen balık tutarım, Genellikle geceleri kitabımı okurum.* Günlük hayatta yapılabilecek sosyal aktiviteleri ve bunları cümle içinde nasıl ifade edebileceklerini öğrenebileceklerdir. Şarkıdaki genel hedef ise öğrencilerin geniş

zaman ifadelerini öğrenerek günlük hayatta konser, sinema, tiyatro vs. sosyal etkinlikleri ne sıklıkla yaptıklarını ifade edebilmelerini sağlamaktır. Öğrencilerin kelimeleri ve cümle kalıplarını akıllarında tutabilmeleri ve daha kolay öğrenebilmeleri için tekrar eden ifadelere (nakarat) ve şarkının melodisinin akılda kalıcı olmasına özen gösterilmiştir. Ayrıca öğrenciler şarkıyı söyleyerek öğrenerek tekrar ederek de kelimelerin telaffuzunu daha doğru ifade edecek bu da konuşma becerilerinin gelişmesine katkıda bulunabilecektir. Öğrendiklerini pekiştirmek için de bu şarkı için hazırlanan etkinliklerden yararlanabileceklerdir. Daha etkili bir sonuca ulaşmak için bu şarkının geliştirilmesinde uzman kişilerin görüşü alınmıştır.

3.7. ŞARKI 7: HERKESİN BİR KİŞİLİĞİ VAR

Beceriler	Dil Bilgisi	Kelimeler
Kişilik tiplerini öğrenirler, **Kişilik tiplerine ait özellikleri öğrenirler.**		**Mükemmeliyetçi** **Lider** **Yardımsever** **Hoşgörülü** **Araştırmacı** **Maceracı**

Tema: İnsan ve Toplum

Dil Bilgisi: -

Amaç: Kişilik tiplerinin ne olduğunu ve özelliklerini öğretmek.

HERKESİN BİR KİŞİLİĞİ VAR (A2)

Annem hatalarımı affeder. O hep hoşgörülüdür.

Babam zeki, girişimcidir. O bir lider kişiliktir.

Arkadaşım hayvanları korur. O da yardım severdir.

Maceracı, yardımsever, hoşgörülü

Araştırmacı, lider, kişilik tipleri bulunur. (Nakarat)

Kardeşim dışa dönük ve heveslidir. O maceracı kişiliktir.

Abim çalışkan, verimlidir. O da mükemmeliyetçidir.

Ablam mantıklı, soyut düşünür.

O bir araştırmacı kişiliktir.

Maceracı, yardımsever, hoşgörülü

Araştırmacı, lider, kişilik tipleri bulunur. (Nakarat)

Söz: Nurdan Gürel
Müzik: Nurdan Gürel

HERKESİN BİR KİŞİĞİ VAR

Bu şarkıda insan ve toplum teması işlenmiştir. Şarkı bestelenirken amaçlanan A2 dil seviyesindeki yabacı öğrencilere kişilik tiplerinin neler olabileceğini ve kişilik tiplerine ait özelliklerin ne olduğunu benimsetmek olmuştur. Bu amaçla şarkıda özellikleri verilerek tekrar eden ifadeler o kişilik tipine ait özelliği ve kişilik tipinin ne olduğunu belirtmektedir. Örneğin; *Annem hatalarımı affeder. O hep hoşgörülüdür. Babam zeki, girişimcidir. O bir lider kişiliktir.*

Arkadaşım hayvanları korur. O da yardım severdir. Kardeşim dışa dönük ve heveslidir. O maceracı kişiliktir. Abim çalışkan, verimlidir. O da mükemmeliyetçidir. Ablam mantıklı, soyut düşünür. O bir araştırmacı kişiliktir. Öğrenciler şarkıyı

söyledikçe ifadeleri tekrar ettikçe ve şarkıyı ezberledikçe bu özellikleri öğrenebilecek ve bu tiplerin telaffuzunu doğru bir şekilde söyleyebileceklerdir. Bu şarkı için bu amaçla hazırlanan etkinliklerle de öğrenciler öğrendiklerini pekiştirme ve uygulama imkânı bulabileceklerdir.

3.8. ŞARKI 8: İLETİŞİM ARAÇLARI

Beceriler	Dil Bilgisi	Kelimeler
İletişim araçlarının ne olduğunu öğrenir, **Yeni ve eski iletişim araçlarını ayırt eder,** **Ek fiili (-dır) ve -den daha, karşılaştırma ekini öğrenir.**	- **den daha,** - **dır /-dir (-dur, -dür, -tır, -tir, tur,-tür) (ek fiil)**	**Mektup** **Telefon** **İnternet** **Televizyon** **Faks Makinesi** **Kamera** **E posta** **Gazete** **Radyo**

Tema: İletişim

Dil Bilgisi: -den daha, -dır /-dir (-dur, -dür, -tır, -tir, tur,-tür)

Amaç: İletişim araçlarını öğretmek, ek fiili ve -den beri,/daha eklerini sezdirerek öğretmek.

İLETİŞİM ARAÇLARI (A1)

İletişim kurmanın farklı yolları vardır.

Bu yollardan biri de mektup yazmaktır.

Diğer bir yol da e posta göndermektir.

Mektup e postadan daha eski bir yoldur.

Telefon, internet, gazete, e posta

Yıllardır insanların kullandığı araçtır.(Nakarat)

İletişim kurmanın farklı yolları vardır.

Bu yollardan biri de telefonla konuşmaktır.

Diğer bir yol da internetten aramaktır.

Telefon internetten daha eski bir yoldur.

Radyo, televizyon, kamera, faks makinesi

Yıllardır insanların kullandığı araçtır.(Nakarat)

İLETİŞİM ARAÇLARI

Söz-Müzik: Nurdan GÜREL

SAYFA -1-

A1 dil seviyesi öğrencileri hedef alınarak hazırlanan bestelenen bu şarkıda iletişim teması işlenmiştir. Bu şarkıdaki amaç yabancı öğrencilere iletişim ile ilgili kelimeleri öğretmek - den daha, karşılaştırma ekini öğretmek ve -dır (-dir) ek fiil eklerini sezdirmektir. Örneğin; *Mektup e postadan daha eski bir yoldur, Telefon internetten daha eski bir yoldur, Bu yollardan biri de telefonla konuşmaktır, İletişim kurmanın farklı yolları vardır* gibi cümlelerle öğrencilere karşılaştırma ekini ve ek fiili sezdirmek öğretmek amacıyla şarkı sözlerine eklenmiştir. Öğrenciler şarkıyı söyleyerek, ezberleyerek ve bunu tekrar ederek öğretilmesi amaçlanan dil bilgisi konularını, kelimeleri ve kelimelerin telaffuzunu öğrenecek ayrıca eskinden kullanılan iletişim araçları ile günümüzde kullanılan iletişim araçlarını ayırt edebilecek ve bunların nasıl ifade edildiğini, nasıl karşılaştırıldığını öğrenebilecektir. Öğretilmesi amaçlanan bilgilerle alakalı temayı da destekleyen bu şarkı için hazırlanan etkinliklerle de öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirmesi amaçlanmıştır.

BÖLÜM IV

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde A1 ve A2 seviyesindeki yabancı öğrenciler hedef alınarak temalara uygun olarak hazırlanan şarkıların kullanılmasına yönelik bir materyal geliştirme amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik sekiz adet özgün şarkı bu çalışma için bestelenmiştir. Bu şarkılar Bilkent Üniversitesinde Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler üzerinde uygulanarak etkisi araştırılmıştır. Kısaca belirtilen araştırmanın amacı doğrultusunda bu bölümde araştırmanın bulgularından hareketle sonuçlar özetlenmekte ve bu sonuçlara bağlı olarak öneriler getirilmektedir.

4.1. SONUÇLAR

Araştırmanın problem cümlesi; "Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde temalara uygun bestelenmiş şarkılardan nasıl yararlanılır?" şeklinde ifade edilmiştir.

Araştırmanın problem cümlesine göre bu çalışma için bestelenen sekiz adet materyalden dört şarkı A1, diğer dört şarkıda A2 seviyesine uygun olarak hazırlanmış, AOÖÇ'de belirtilen seviyelere uygun temalar işlenmiştir. Bu temalarla birlikte şarkıların her birinde öğretilmesi hedeflenen dil bilgisi kuralları ve kelime kalıpları bulunmaktadır. Şarkılarda işlenen temalar A1 seviyesinde; hava durumu, hobiler ve ilgi alanları, iletişim ve tanışmadır. A2 seviyesinde işlenen temalar; İnsan ve toplum, sosyal etkinlikler, alışveriştir. Sosyal etkinlikler teması iki şarkıda işlenmiştir. Temalar belirlenirken yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanan birçok ders kitabı tek tek incelenmiştir.

A1 seviyesinde öğretilmesi hedeflenen dil bilgisi konuları ve kelime kalıpları: Hobiler teması altında isim tamlamaları, hava durumu teması altında isimden isim yapım eklerinden -lı-li-lu-lü ekleri, bulunma durumu çekim eklerinden -da,-de,-ta,-te ekleri, iletişim teması altında iletişim ile ilgili kelimeler, - den daha karşılaştırma eki ve -dır (-dir) ek fiil eklerini sezdirmek, son olarak tanışma teması altında yeni bir kişiyle tanışırken kullanılan kelimelerin öğretilmesi amaçlanmıştır.

A2 seviyesinde öğretilmesi hedeflenen dil bilgisi konuları ve kelime kalıpları ise: İnsan ve toplum teması altında kişilik tipleri ile ilgili kelime ve kelime kalıpları, sosyal

etkinlikler teması altında geniş zaman kelime kalıpları, alışveriş teması altında zarf-fiil eklerinden (-y)erek/(-y)arak cümleye kattığı anlam farklılığını ve ayrılma/uzaklaşma hal ekini sezdirmek, ikinci kez kullanılan sosyal etkinlikler teması altında da spor ile ilgili bazı kelimeler, kelime kalıplarının ve ikilemelerin öğretilmesi hedeflenmiştir.

Bestelenen şarkılarda kullanılan kelimelerin seviyelere uygun olup olmadığına dikkat edilmiş kullanılan kelimeler tek tek seçilmiştir. Tüm bu amaçlar doğrultusunda hazırlanan şarkılar uzman kişilerin de görüşleri alınarak yabancı öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. Uygulama sonucunda yapılan gözlemler ve görüşleri alınan öğrencilerden elde edilen bulgular bu şekilde bir materyalle desteklenen derslerin öğrencilerin motivasyonlarını yüksek tuttuğu, dersi daha eğlenceli hale getirdiği, öğrenmelerin daha kolay olduğu, öğrencilerin derste çok daha rahat olduğu, öğrencilerin yüzlerinde tebessümle dersi dinlediği ve derse aktif olarak katılmaktan çekinmediği gözlenmiştir. Şarkıların dilde sürekli tekrar etmesi, akılda kalıcılığının daha kolay olması kullanılan kelimelerin hem telaffuzunu hem de öğrenilmesini kolaylaştırdığı görülmektedir. Şarkılar öğrencilere öğretildikten sonra her şarkı için ayrı olarak hazırlanan etkinliklerle desteklenmesi öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirmesine olanak sağlamıştır. Öğrencilere şarkıda öğretilmesi hedeflenen dil bilgisi konularını bu etkinliklerle birlikte uygulama imkânı olmuştur. Ayrıca öğrenciler beste çalışmalarını telefonlarına, mp3 vb. cihazlara yüklemişler istedikleri yerde dinleme imkânı elde etmişlerdir. Bu da şarkılardan öğrenecekleri öğrenme ürünlerinin öğrencilerin müzik dinleyebilecekleri her türlü ortamda pekiştirilmesine katkıda bulunmaktır.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde konulara, temalara yönelik amaçlı olarak bestelenen Türkçe şarkılar, Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesine katkı sağlayabilmekte, özellikle kelimelerin telaffuzunun daha kolay öğrenilmesine yardımcı olabilmektedir. Çünkü amaçlanan dil bilgisi konularının veya kelimelerin şarkı içinde sürekli tekrar etmesi ve şarkılarda sadece amaca hizmet eden kelimelerin bulunması, şarkıların akılda kalıcılı olması da göz önünde alınırsa öğretimin daha kolay olabilmesine katkı sağlamaktadır.

4.2. ÖNERİLER

Araştırmada ulaşılan sonuçlar doğrultusunda Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilere daha verimli bir ders ortamı sunmak için bu alanda çalışan akademisyenlere ve öğretim üyelerine şu önerilerde bulunulabilir:

1. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan ders materyalleri öğrencilerin çeşitli duyularına yönelik ve öğrencilerin ilgilerini derste tutacak şekilde hazırlanmalı, hazırlanan materyallerde öğrencilerin dil seviyeleri dikkate alınmalıdır.
2. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan başka bir beste çalışması bulunmamaktadır. Bunun gibi amaçlı hazırlanan bir beste öğrencilerin derse olan ilgilerini canlı tutmak, öğrenimin daha akılda kalıcı olması adına önemlidir. Bu ve buna benzer çalışmaların daha da arttırılması derslerde kullanılması önerilebilmektedir.
3. Sadece kelime veya dil bilgisi öğretimi yapmak için de amaçlı olarak şarkı besteleme çalışmaları yapılabilir. Bu çalışmaların yapılabilmesi için disiplinler arası ortak çalışmalar önerilebilir.
4. Bu çalışmada yalnızca A1 ve A2 dil seviyesindeki öğrenciler hedef alınmıştır. Bu alanda çalışacak öğretim üyelerine ve araştırmacılara diğer dil seviyelerinden de bu ve buna benzer beste çalışması yapmaları önerilebilir.
5. Bu çalışmada A1 ve A2 seviyesinden belirli konular ve temalar hedef alınarak kullanılmıştır. Diğer konu ve temalar için de aynı şekilde veya buna benzer bir çalışma ile öğretim materyalleri oluşturulabilir.
6. Araştırma da kullanılan sekiz adet beste çalışması çeşitlendirilerek aynı konularda veya temalarda başka beste çalışmaları ve etkinlikleri yapılabilir. Hazırlanan etkinlikler daha da çeşitlendirilebilir.
7. Derste öğrencilerin ilgilerini daha canlı tutmak, dersi daha etkili ve verimli hale getirmek için görsel- işitsel materyallerle dersi desteklemek gerekmektedir. Yapılacak beste çalışmaları şarkılara uygun amaçlı olarak hazırlanan görsel materyallerle desteklenebilirse ders çok daha ilgi çekici hale gelebilir, öğretilmesi amaçlanan konular çok daha kolay öğrenilebilir.
8. Hazırlanan ders materyalleri öğrencilerin derse aktif olarak katılmasını sağlamalıdır. Çünkü öğrencilerin yaparak yaşayarak edindikleri tecrübelerle

öğrenecekleri konuların akılda kalıcı olması ve davranış haline gelmesi çok daha kolay olabilmektedir. Bu yüzden hazırlanan materyaller öğrencilerin uygulayabileceği, uygulama alanına sahip olacağı ortamlar sunmalıdır.

9. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde özellikle işitsel materyallerin yeterince olmadığı görülmektedir. Öğrencilerin dinleme becerileri geliştirmek, kelime telaffuzlarını güçlendirmek için çeşitli ders materyalleri hazırlanabilir.
10. Dil seviyelerine uygun olarak hazırlanacak beste çalışmaları klip çalışmalarıyla desteklenerek öğrencilere sunulabilir. Kliplerde öğrencilere öğretilmesi amaçlanan konuların işlenmesiyle öğrenciler film edasıyla öğrenecekleri konuları hem duyma hem de görme fırsatı yakalayarak öğrenmede kalıcılık sağlanabilir.
11. Yabancılara müzikle dil öğretimi ile ilgili yapılmış birçok çalışma bulunmaktadır. Ancak bu çalışmalar İngilizce, Fransızca ve İspanyolca vb. diller üzerine yapılmıştır. Müzikle Türkçe öğretimi üzerine çok fazla çalışma bulunmamaktadır. Bu tür çalışmalar yapılarak Türkçe öğretimine katkı sağlanabilir.

KAYNAKLAR

Açık, Fatma, Demir, Ahmet. *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşım ve Seçilecek Metinlerde Bulunması Gereken Özellikler,* ***TÜBAR-XXX***-/-Güz, 2011.

Akpınar, Burhan, Aydın, Kamil "Çok Duyulu (Multisensory) Yabancı Dil Öğretimi", ***Tübav Bilim Dergisi,*** 2009, Cilt: **2,** Sayı:1, 99-106.

Arthur L,. Costa, Chair; Marilyn Winters (1987): A Study of Evidence That Music Education is a Positive Factor, Theses By Jeane Akin, California State University, Sacramento, California Chapter 4 The Data, Includes Bibliographical References (Leaves 40-46) www.researchgate.net/

Aktan, Emir, ***Fransızca Öğretiminde Şarkıların Özgün Materyal Olarak Kullanılması,*** Yayımlamamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Ankara, 2010.

Arslan, Fatih, ***Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı.*** Kesit Yayınları, İstanbul, 2017.

Arslan, Mustafa, Adem, Ergin, "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Görsel Ve İşitsel Araçların Etkin Kullanımı", ***Dil Dergisi,*** 2010, Sayı: 147, Ocak-Şubat-Mart.

Arslan, Mustafa, Gürdal, Ahmet "Yabancılara Görsel Ve İşitsel Araçlarla Türkçe Kelime Öğretim Yöntemi", Ocak, ***Kastamonu Eğitim Dergisi***, 2012, Cilt: 20 No:1, s. 255-270.

Artuç, Seda, "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Bilişimden Yararlanma: Paragraf Çalışmaları", ***International Journal of Language Education and Teaching,*** S. 80-91, Volume 1 / 2013.

Akcan, Sumru ***"Türkçenin Yetişkinlere Yabancı Dil olarak Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Yaklaşımlar, Yabancılara Türkçe Öğretimi",*** Anı yayıncılık, Ankara, 2011.

Ataseven, Füsun, "Değişen Sınıf İçi Öğretim Ortamları ve Şarkılarının Yabancı Dil Öğretiminde Araç Olarak Kullanılması", ***Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi,*** 1988.

Avcı, Yusuf, ***"Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminin Kültür ve Yöntem Boyutu",*** Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi I.Uluslar Arası Truva-Çanakale Dil Eğitimi ve Okul Gelişimi Sempozyumu, Çanakkale, Türkiye, 22-25 Haziran 2002, s.316-319

Apaydın, Didem, ***Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Sözcük Öğretimi Üzerine Bir Yöntem Denemesi,*** Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dilbilim Anabilim Dalı (Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi), Ankara, 2007.

Büyüköztürk, Şener, Kılıç Çakmak, Ebru, Akgün, Demirel, Özcan, Karadeniz, Şirin ***Bilimsel Araştırma Yöntemleri,*** Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara, 2016.

Aydın, Gurbet, Sarıman, Güncel, ***Yabancılara Türkçe Eğitiminde Kelime Öğretimi İçin Web Destekli E-Öğrenme Aracı,*** 7. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı 19-21 Haziran 2014, Muğla

Banguoğlu, Tahsin ***Türkçenin Grameri,*** Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2011.

Barın, Erol, "Yabancılara Türkçe Öğretiminde İlkeler", ***Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Dergisi,*** 2004, Güz, Sayı 1.

Barın, Erol, Güzel, Abdurrahman, ***Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi,*** Akçağ Yayınları, Ankara, 2013.

Barın, Erol, Çobanoğlu, Şaban, Balcı, Mustafa, Özdemir, Cihan (Ed) ***Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti A1 - A2 Ders Kitapları***, Merdiven Ajans, Ankara. 2014.

Barın, Erol, Çobanoğlu, Şaban, Ateş, Şeref, Balcı, Mustafa, Özdemir, Cihan (Ed) ***Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğrenim Seti A1- A2, Türkiye Diyanet*** Vakfı Yayınları, Ankara, 2015.

Bayyurt, Yasemin, ***Yabancılara Türkçe Öğretimi Politika, Yöntem ve Beceriler,*** Anı Yayıncılık, Ankara, 2011.

Becel, Ayşe, "Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Geliştirilen Müzikal Beyin Eğitmeni: Earworm(S)", ***Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi (Journal of Research in Education and Teaching),*** Ağustos, Cilt:3, Sayı:3, 2014.

Becel, Ayşe, "Yabancılara Türkçe Öğretmek Amacıyla Geliştirilen Mobil Uygulamalara Yönelik Bir İnceleme", ***International Journal of Languages' Education and Teaching,*** 2015, p. 256-273.

Bingöl, Fatih, ***"Müzik ve Dil Arasındaki Benzerlikler Ekseninde Müzik Eğitimi"*** Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, 26-28 Nisan, s. 215 – 219, 2006, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.

Büyükikiz, Kaan, Hasırcı, Sevil, "Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Sözcük Öğretimi Üzerine Bir Değerlendirme", ***Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Mustafa Kemal University Journal of Social Sciences Institute,*** 2013,Cilt/Volume: 10, Sayı/Issue: 21, s. 145-155

Cengiz, Yasemin, ***Yabancı Dilde Sözcük Öğretimine Müzik Kullanımının Etkilerinin Beyin Temelli Öğrenme Kuramı Işığında Araştırılması,*** Yayımlamamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Ankara, 2004.

Chen, Y. C., Chen, P. C. (2009): The Effect of English Popular Songs on Learning Motivation and Learning Performance. WHAMPOA - An Interdisciplinary Journal 56, 13-28.

Chomsky, Noam, ***Bilgi Sorunları ve Dil-Managua Dersleri,*** (Çeviren: Veysi Kılıç), BGST Yayınları, 2009, s. 53.

Çoşkun, Osman, ***"Uygulamalı Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı,*** Kesit Yayınları, İstanbul, 2017.

Demirel, Özcan, Altun, Eralp (Eds.). ***Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı,*** Pegem Yayınları, Ankara, 2011.

Demirel, Özcan, ***Yabancı Dil Öğretimi: Dil Pasaportu, Dil Biyografisi, Dil Dosyası,*** Pegem Yayıncılık, Ankara, 2014.

Demircan, Ömer, (2005): Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri. İstanbul: Der Yayınları, İstanbul.

Doğan, Yusuf, "Yabancılara Türkçe Kelime Öğretiminde Market Broşürlerinden Yararlanma", ***Journal of Language and Linguistic Studies,*** 2014, Cilt: 10, Sayı: 1, 89-98.

Duman, Gül Banu, "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Materyal Geliştirme ve Materyallerin Etkin Kullanımı", ***Ana Dili Eğitimi Dergisi,*** 2013, Cilt: 1, Sayı: 2, 1-8.

Dunlap, J. C. & Lowenthal, P. R. (in press) ***Hot For Teacher: Using Digital Music To Enhance Students' Experience İn Online Courses.*** Techtrends. To Appear in A 2010 Issue Of Techtrends, 2010.

Ergin, Muharrem, Türk Dil Bilgisi, Bayrak Basım Yayım, 2008, İstanbul.

Eskioğlu, Itır, ***Müzik Eğitiminin Çocuk Gelişimi Üzerindeki Etkileri*** Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, 30-31 Ekim, İnönü Üniversitesi, Malatya Bildiriler, 2003, s.116-123.

Gökşenli Yener Ebru, "Yabancı Dil Olarak İspanyolca Öğretiminde Müziğin Öğretim Aracı Olarak Kullanımı", ***Dergi Park Akademik Dergisi,*** 2012, Sayı: 6, s. 13-43.

Güney, Nail, Aytan, Talat, Şengül, Murat, "Müziksel-Ritmik Zekâya Yönelik Etkinliklerin Dil Bilgisi Öğretiminde Akademik Başarıya Etkisi", ***NWSA-Education Sciences, 1C0610,*** 2014, Cilt 9, Sayı: 2, 120-134.

Güngör, Yılmaz Zühre, "Yabancı Dil Öğretiminde Şarkıların Kullanımı: Fransız Dili Eğitimi Bölümü Öğrencileriyle Bir Uygulama", ***Humanıtas,*** 2014, Sayı - Number: 4 Güz / Autumn, Tekirdağ.

Gültekin, İbrahim, Kalfa, Mahir, Atabey, İbrahim, Mete, Filiz, Eryiğit Aydan, Kılıç, Uğur, ***Yedi İklim Türkçe A2 Ders Kitabı,*** Diyanet Yayınları, Ankara, 2015.

Iudin, L., Nelson, J. ***Songs in The L2 Syllabus: Integrating The Study Of Russian Language and Culture,*** Madison, Diss. U Of Wisconsin, 1997.

İşcan, Adem, "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi", ***Turkish Studies, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic***, 2011, Volume 6/3 Summer, p. 939-948 Turkey.

Jensen, Eric, ***Music with the brain in mind.*** San Diego – United State Of America: The Brain Store Published, 2000.

Jolly, Clifford J ve Plog. Fred, ***Physical Anthropology and Archeology,*** NewYork: Alfred A Knope Ine, 1982.

Kara, Mehmet, ***"Oyunlarla Yabancılara Türkçe Öğretimi",*** Bosnia i Herzegovina, Sarajevo'da International Burch University'de "International Symposium On Sustainable Development ISSD'09 (9-10 Haziran 2009) sempozyumunda bildiri olarak sunulmuştur.

Karakoç, Elif, ***Usıng Nursery Rhymes In Teachıng Vocabulary To Young Efl Learners,*** Yayımlamamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı, Samsun, 2012.

Karakuş Tayşi Esra, Demir Atalay Tazegül, ***"Uygulamalı Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı,*** Kesit Yayınları, İstanbul, 2017.

Kaya, Zeki ***Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme,*** Pegem Yayıncılık, Ankara, 2006.

Korkmaz, Zeynep, Gramer Terimleri Sözlüğü, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1992.

Kömür, Şevki, Saraç, Gürsan, Şeker, Hasan "Teaching English Through Songs. ***Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE)",*** 2005, Güz, 15, s. 109-120, Muğla Üniversitesi.

Köse, Bahar, "***Yabancı Dil Öğretiminde Şarkı Kullanımı"*** Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fransız Dili Eğitimi Ana Bilim Dalı, Adana, 2012.

Lacorte, M. ve Thurston H Music in the foreign language classroom: Developing linguistic and cultural proficiency, 2000, Web: www.dickinson.edu/prorg/nectfl/reviewarticles/49-lacorte.pdf adresinden 12.11.2016 tarihinde alınmıştır.

Maess, B., Koelsch, S., Gunter, T. C., & Friederici, A. D. 2001. Musical syntax is processed in the area of Broca: An MEG study. Nature Neuroscience, 4, 540–545.

Mehmet Fırat, Işıl Kabakçı, Yurdakul, Ali Ersoy , Bir Eğitim Teknolojisi Araştırmasına Dayalı Olarak Karma Yöntem Araştırması Deneyimi (Mixed Method Research Experience Based on an Educational Technology Study), ***Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi - ENAD,*** 2014, Cilt 2, Sayı 1, Sayfa 65-86.

Melanlıoğlu, Deniz, ***Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı***, Kesit Yayınları, İstanbul, 2017.

Melanlıoğlu, Deniz, Yabancı Öğreniciler İçin Dinleme Becerisine Yönelik Üstbilişsel Dereceli Puanlama Anahtarı (A Metacognıtıve Rubrıc For Turkısh Learners' Lıstenıng Skılls), Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (Erzsosder), 2015, s. 391-404

Mete, Filiz, "***Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğreten Öğretmenlerin Özel Alan Yeterlikleri Üzerine Bir Araştırma,*** Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara, 2012.

Milli Eğitim Bakanlığı, ***Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Öğrenme - Öğretme – Değerlendirme,*** MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara, 2009.

Modiri, Işıl Güneş "Okul Öncesinde Müzik Aracılığı ile Yabancı Dil Öğretimi. ***Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi"***, 2010, Cilt: 23, Sayı: 2, s. 505-516.

Murphey, Tim ***Music and Song,*** Oxford University Press, Oxford, 2010.

Nişancı, İbrahim, Türkçe Şarkıların Dil Öğretiminde Kullanımı, Konferans Metni, UTEK Albania 2013.

Önal, Özay, (2012) Ses, Dil ve Müzik, Dil Dergisi, Sayı: 155, Ocak-Şubat-Mart, s. 7-23.

Karakoç Öztürk, Başak ***Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Materyal Tasarımı Süreç ve Etkinlikler, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi,*** Pegem Yayıncılık, Ankara. 2016.

Özdemir, Cihan "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Ders Malzemelerinin Önemi Ve İşlevsel Ders Malzemelerinin Nitelikleri", ***Turkish Studies, International***

Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 2013, Volume 8/1 Winter, p. 2049-2056, Ankara-Turkey.

Özdemir, Banu, ***Uygulamalı Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı,*** Kesit Yayınları, İstanbul. (2017.

Saka, Kayhan, Ayfer, ***"Using Songs in English Language Teaching: The Use of Music Activities in the Classroom"*** Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili Egitimi Bilim Dalı, İstanbul, 2008.

Sülükçü, Yusuf, ***Yabancılara Türkçe Öğretiminde (Temel Seviye A1) Bilgisayar Destekli Materyal Geliştirme ve Bunun Öğrenci Başarısına Etkisi,*** Yayınlanmış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı, Konya, 2011.

Sylwester, Robert, ***Celebration of neurons – an educators guide to human brain. Alexandria,*** Virginia: Ascd Publications, 1995.

Şendurur, Yılmaz, Akgül Barış Dolunay, "Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı", ***G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi,*** 2002, Cilt 22, Sayı 1, 165-174.

Temiz, Ebru, "Çocukların Müziksel Ses Özelliklerine Uygun Şarkı Söyleyebilme Becerilerine İşitme Kaybı Değişkeninin Etkisi", ***İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi Inonu University Journal of Art and Design,*** 2011, Cilt/Vol.1 Sayı/No.1, s. 67-75

Temizyürek, Fahri, Birinci, Fatma Gülengül "Yabancı Dil Öğretiminde Otantik Materyal Kullanımı", ***Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,*** Cilt 5, Sayı 1, s. 54-62, Şubat 2016, Bartın – Türkiye

Temur, Nezir. (2016): Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Kuramlar - Yöntemler - Beceriler - Uygulamalar, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.

Tiryaki, Esra Nur, "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi", ***Ana Dili Eğitimi Dergisi,*** 2013 Cilt: 1Sayı: 1, s.38-44.

Türk, Hüseyin, "Beyin Evrimi Işığında Dilin Kökeni", ***Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi - DTCF Dergisi,*** 1998, Cilt. 38, Sayı. 1.2

Uçan, Ali, ***Müzik Eğitimi - Temel Kavramlar - İlkeler - Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durumu,*** Evrensel Müzik Evi Yayıncılık, Ankara, 2005.

Uzun, Engin (Ed.), ***Yeni Hitit-1 Ders Kitabı,*** Ankara Üniversitesi, Tömer Dil Ögretim Merkezi, Ankara, 2009.

Yağlı Ali, ***L'utılısatıon De La Chanson Et De La Poesıe Dans L'enseıgnement De Fle Aux Enfants***, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Fen- Edebiyat Farkültesi, Fransız Dili Eğitimi Bölümü, Samsun, 2013.

Yustiana, E. Teaching English Using Song To İmprove Student's Pronunciation in PG and TK. Unpublished Research Paper for Getting Bachelor Degree of Education in English Department, Muhammadiyah Universityof Surakarta, 2009.

Yıldırım, Ali, Şimşek, Hasan, ***Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri,*** Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2008.

Yılmaz, Fatih, Babacan, Gülşah, ***Dinleme Eğitimi ve Dinleme Becerisini Geliştirmeye Yönelik Etkinlikler*** (Teachıng Lıstenıng and Actıvıtıes To Develop Lıstenıng Skıll), Mannheim – Germany, 2015, p. 905-923.

Yıldız Ümit, Tepeli Yusuf, "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Öğretmen Yeterlilikleri Üzerine Bir Çalışma (A Study On Teacher Qualıfıcatıons In Teachıng Turkısh As A Foreıgn Language), ***International Journal of Language Academy***, 2014, Volume 2/4 Winter, p. 564/578

https://tr.wikipedia.org/wiki/%C5%9Eark%C4%B1 adlı adresten 2 Aralık 2016 tarihinde alınmıştır.

Mirici, İsmail Hakkı ***Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı ve Avrupa Dil Portfolyosu Nedir?*** http://adp.meb.gov.tr/nedir.php adlı adresten 11 Nisan 2017 tarihinde alınmıştır.

Vizyondaki Filmler http://www.beyazperde.com/filmler adlı adresten 2 Aralık 2016 tarihinde alınmıştır.

EKLER

EK-1. Şarkı 1: Hobilerimi Çok Seviyorum Etkinlik Örneği

Aşağıdaki şarkının içeriğini tahmin ediniz.

Hobilerimi Çok Seviyorum

- ……
- ……
- ……
- ……
- ……
- ……

Aşağıdaki görsellerdeki eylemleri tahmin edelim, yazalım.

……

……

……

……

Aşağıdaki görsellerdeki eylemleri tahmin edelim, yazalım.

……

……

……

……

HOBİLERİMİ ÇOK SEVİYORUM

Mesleğim dışında bazı işler yapıyorum.
……., evcil hayvan beslemek,
Tenis oynamak, ……
Biz bu işlere, ……diyoruz. (2)

Seviyorum çok seviyorum
Hobilerimi çok seviyorum (Nakarat)

Mesleğim dışında bazı işler yapıyorum.
Müzik dinlemek, ……,
…….bisiklet sürmek…
Biz bu işlere, ……. diyoruz.(2)

Seviyorum çok seviyorum.
Hobilerimi çok seviyorum (Nakarat)

Şarkıyı dinleyelim. Bu sırada boşlukları dolduralım.

ŞARKIYI DİNLEYELİM, ŞARKIDAKİ HOBİLERİ EŞLEŞTİRELİM

SÖRF YAPMAK

MÜZİK DİNLEMEK

BİSİKLET SÜRMEK

BOYAMA KİTABI BOYAMAK

EVCİL HAYVAN BESLEMEK

YÜZMEK

ŞARKI SÖYLEMEK

DOĞA YÜRÜYÜŞÜ YAPMAK

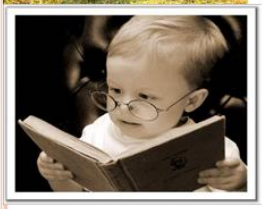
FORMULA YARIŞLARINA KATILMAK

RESİM YAPMAK

KİTAP OKUMAK

FOTOĞRAF ÇEKMEK

Tiyatroya gitmek

Tenis oynamak

Alışveriş yapmak

Satranç oynamak

Ek-2. Şarkı 2: Bulutlar Hepimize Merhaba Diyor Etkinlik Örneği

Aşağıda adı verilen şarkının içeriğini tahmin ediniz.

Bulutlar Hepimize Merhaba Diyor

- ……
- ……
- ……
- ……
- ……
- ……

Aşağıdaki görsellerdeki hava durumlarının adını tahmin ediniz.

- ……

- ……

- ……

- ……

- ……

Aşağıdaki görsellerdeki derecelerde havanın sıcaklığını tahmin ediniz.

- Hava .....

- Hava .....

- Hava .....

Şarkıyı dinleyelim. Bu sırada şarkıdaki hava durumu ifadelerini görsellerden seçelim. Boşluklara yazalım.

Fırtınalı hava

Sisli hava

Bulutlu hava

Gök gürültülü sağanak yağışlı hava

Yağmurlu hava

Güneşli hava

- .....
- .....
- .....

Şarkıyı dinleyelim. Bu sırada doğru ifadeleri boşluklara yazalım.

- Yağmur …….

- Güneş …….

- Karlar …….

BULUTLAR HEPİMİZE MERHABA DİYOR (A1)

Yağmur ……güneş …….
Bulutlar hepimize 'merhaba' diyor.
Karlar ……hava ……..
Sonra güneş hepimize 'merhaba' diyor.
Yağmur…….havada, güneş…..havada
Bulut……. havada, her zaman gülümseriz.

Sağanak yağışta, fırtına…… havada
Kışın soğuk havada her zaman gülümseriz (Nakarat)

Güneş …… sıcak oluyor
Bulutlar çıkıyor, ılık oluyor
Karlar ……. hava ……..
Sonra güneş hepimize 'merhaba' diyor.
Yağmur……. havada, güneş……. havada
Bulut…… havada, her zaman gülümseriz.

Sağanak yağışta, fırtına…… havada
Kışın soğuk havada her zaman gülümseriz (Nakarat)

Şarkıyı dinleyelim. Bu sırada boşlukları dolduralım.

ŞARKIYI DİNLEYİM, BOŞLUKLARI TAMAMLAYALIM

Güneş açıyor.
Hava sıcak.

Kar yağıyor. Hava …….

Yağmur…….
Hava…….

Yağmurlu hava.

…….. hava.

……hava.

…….. hava.

. SOĞUK . SICAK . ILIK

Hava .....

Hava .....

Hava.....

Ek-3. Şarkı 3: Spor Yap, Zinde Kal Etkinlik Örneği

Aşağıdaki şarkının içeriğini tahmin ediniz.

Spor Yap, Zinde Kal

- ……
- ……
- ……
- ……
- ……

Aşağıdaki görsellerdeki kişilerin eylemlerini tahmin edelim.

……
……

……
……

……
……

……
……

……
……

Aşağıdaki görsellerdeki kişilerin eylemlerini tahmin edelim.

……
……

……
……

……
……

……
……

SPOR YAP, ZİNDE KAL

Sabah kalktık……
Akşam yatma……. önce
Mutlu, güçlü olmak için
Spor yap, sağlıklı kal.

Sağlıklı, huzurlu, mutlu olmak için
Spor yap ve zinde kal. (Nakarat)

Hem spor yap, …… zinde kal
…… yürü, ister koş,
Hem spor yap, …… zinde kal
…… yüz, ister zıpla
Spor yap ve sağlıklı kal.

Sağlıklı, huzurlu, mutlu olmak için
Spor yap ve zinde kal. (Nakarat)

Şarkıyı dinleyelim. Bu sırada boşlukları dolduralım.

ŞARKIYI DİNLEYİM, BOŞLUKLARI TAMAMLAYALIM.

- -den önce → -ten önce
- -den sonra → -ten sonra
- -madan önce → -meden önce
- -dıktan sonra → -tıktan sonra

- Sabah kalk……spor yap
- Akşam yat……spor yap

ŞARKIYI DİNLEYİM, BOŞLUKLARI TAMAMLAYALIM.

- -den önce → -ten önce
- -den sonra → -ten sonra

- Mutlu, güçlü ol……
- Spor Yap sağlıklı kal.

-ister…….ister
-hem…….hem

- ……spor yap, ……zinde kal
- ……yürü, …… koş.
- …… spor yap, …….zinde kal.
- …… yüz, …… zıpla.

Ek-4. Şarkı 4: Merhaba Etkinlik Örneği

Aşağıda adı verilen şarkının içeriğini tahmin ediniz.

Merhaba

- ……
- ……
- ……
- ……
- ……

Aşağıdaki görsellerdeki kişilerin konuşmalarını tahmin edelim.

- ……
- ……
- ……
- ……
- ……

MERHABA

Merhaba (2)
Benim adım Nurdan (2)
……..?
Benim adım Helena (Başka bir ses)

……
Seni tanımak çok güzel (Nakarat)

…… Helena, Romalıyım Nurdan
……Helena, Romalıyım Nurdan
Nasılsın Helena, …….. Nurdan
Nasılsın Helena, …… Nurdan

……
Seni tanımak çok güzel (Nakarat)

İyi günler Helena,
……Helena,
Hoşça kal Helena

Şarkıyı dinleyelim. Bu sırada boşlukları dolduralım.

ŞARKIYI DİNLEYİM, BOŞLUKLARI TAMAMLAYALIM.

	Romalıyım	**Benim adım Helena**	Merhaba	**Hoşça kal**	**Bende memnun oldum.**	**İyiyim**
Merhaba			☺			
Nasılısın?						☺
Memnun oldum.					☺	
Nerelisin?	☺					
Senin adın ne?		☺				
Güle güle				☺		

Ek-5. Şarkı 5: Alışveriş Etkinlik Örneği

Aşağıda adı verilen şarkının içeriğini tahmin ediniz.

Haydi Alışveriş Yapalım

- ……
- ……
- ……
- ……
- ……

Aşağıdaki görsellerin adını tahmin ediniz.

……

……

……

……

……

……

Aşağıdaki görsellerin adını tahmin ediniz.

……

……

……

……

……

……

Şarkıyı dinleyelim. Bu sırada şarkıdaki meyve ve sebzeleri boşluklara yazalım.

sarımsak

elma

portakal

kabak

patlıcan

domates

maydanoz

soğan

patates

kiraz

marul

……

ıspanak

……

limon

……

Şarkıyı dinleyelim. Bu sırada şarkıdaki meyve ve sebzeleri boşluklara yazalım.

ceket

elbise

atkı

şapka

gelinlik

- ……
- ……
- ……
- ……

eşofman takımı

eldiven

pantolon

HAYDİ, ALIŞVERİŞ YAPALIM

Haydi, alışveriş yapalım.
Çantamızı alarak, alışveriş yapalım.(2)
Bir……., bir ……., bir …….
Bir ……., bir ……., bir ……. alalım.(2)

Markete gid……, alışveriş yapalım.
İhtiyaçlarımızı marketten alalım. (Nakarat)

Haydi, alışveriş yapalım.
Çantamızı al…….alışveriş yapalım.(2)
1 kilo ……., 3 kilo ……., yarım kilo …….
2 kilo …….1 kilo ……., 1 kilo ……. alalım.(2)

Pazara gid……., alışveriş yapalım.
İhtiyaçlarımızı pazardan alalım. (Nakarat)

Şarkıyı dinleyelim. Bu sırada boşlukları dolduralım.

Yemek Tarifini okuyalım Şarkıdaki Sebzeleri Yazalım

- MALZEMELER

- 3 tane patlıcan
- 2 tane küçük boy patates
- 2 tane domates
- 1 tane soğan
- 2 tane sarımsak
- 2 tane yeşil biber
- 1 yemek kaşığı domates salça
- Zeytin yağı
- Tuz

❑ HAZIRLANIŞI

Tencereye sıvı yağ dökün. Daha sonra soğanı, biberi kavurun. Sonra salça, patates, domatesleri koyun. Kısık ateşte biraz bekleyin. Son olarak patlıcanları suyu ve tuzu ilave edin.

30 dakika pişirin. Afiyet olsun.

Şarkıdaki malzemeleri boşluklara yazalım.

sarımsak

elma

portakal

kabak

patlıcan

domates

maydanoz

soğan

patates

……

……

……

CÜMLELERİ ŞARKIYA UYGUN ŞEKİLDE TEKRAR YAZIN

a-ı-o-u ⟶ (y)arak e-i-ö-ü ⟶ (y)erek

- Çantamızı alalım/bu şekilde/böylece alışverişe çıkalım.
- .....
- Pazara gidelim/bu şekilde/böylece alışveriş yapalım.
- .....
- Markete gidelim/bu şekilde/böylece alışveriş yapalım.
- .....

Şarkıdaki Kıyafetleri Yazınız

Pantolon

Elbise

Saat

Atkı

Ceket

Eldiven

Tişört

Atkı

.....

.....

Ek-6. Şarkı 6: Sosyal Hayatımı Hep Çok Severim Etkinlik Örneği

Hafta sonları ..... balık tutarım.

Alışverişe ..... giderim.

.....işime bisikletle giderim.

..... kardeşimle tiyatroya giderim.

Şarkıyı dinleyelim. Cümlelere uygun ifade bırakalım

	Genellikle	Hep	Bazen	Her zaman	Ara sıra	Çoğu zaman
Alışverişe giderim.					☺	
Film izlemeyi severim.				☺		
Hafta sonları balık tutarım.			☺			
Geceleri kitabımı okurum.	☺					
İşime bisikletle giderim.						☺
Kardeşimle tiyatroya giderim			☺			
Arkadaşlarımla film izlerim.		☺				

Ek-7. Şarkı 7: Herkesin Bir Kişiliği Var Etkinlik Örneği

Aşağıdaki şarkının içeriğini tahmin ediniz.

Sosyal Hayatımı Hep Çok Severim

- ……
- ……
- ……
- ……
- ……

Görsellerdeki eylemleri tahmin edelim.

……

……

……

……

……

……

……

Yukarıdaki kelimeler hangi cümlelere getirilir? Tahmin edelim

	Genellikle	Hep	Bazen	Her zaman	Ara sıra	Çoğu zaman
Alışverişe giderim.						
Film izlemeyi severim.						
Hafta sonları balık tutarım.						
Geceleri kitabımı okurum.						
İşime bisikletle giderim.						
Kardeşimle tiyatroya giderim						
Arkadaşlarımla film izlerim.						

SOSYAL HAYATIMI HEP ÇOK SEVERİM (A2)

Film izlemeyi ……..severim.
Arkadaşlarımla ……film izlerim.
……kardeşimle tiyatroya giderim.
Sosyal hayatımı ……. çok severim.

……..işime bisikletle giderim.
……..yürürüm, müzik dinlerim. Nakarat

Alışverişe ……giderim.
Hafta sonları…….balık tutarım.
……. geceleri kitabımı okurum.
Sosyal hayatımı ……. çok severim.

……işime bisikletle giderim.
……yürürüm, müzik dinlerim. Nakarat

Şarkıyı dinleyelim. Bu sırada boşlukları dolduralım.

Aşağıdaki şarkının içeriğini tahmin ediniz.

Herkesin Bir Kişiliği Var

- ……
- ……
- ……
- ……
- ……

Aşağıdaki görsellerde kişiler ne yapıyor? Tahmin edelim.

……
……

……
……

……
……

Aşağıdaki görsellerde kişiler ne yapıyor? Tahmin edelim.

……
……

……
……

……
……

HERKESİN BİR KİŞİLİĞİ VAR (A2)

Annem hatalarımı affeder. O hep ……
Babam zeki, girişimcidir. O bir lider kişiliktir.
Arkadaşım hayvanları korur. O da …….

Maceracı, ……hoşgörülü
Araştırmacı, ……, kişilik tipleri bulunur. (Nakarat)

Kardeşim dışa dönük ve heveslidir. O …… kişiliktir.
Abim çalışkan, verimlidir. O da mükemmeliyetçidir.
Ablam mantıklı, soyut düşünür.
O bir …… kişiliktir.

Maceracı, ……hoşgörülü
Araştırmacı,……kişilik tipleri bulunur. (Nakarat)

Şarkıyı dinleyelim. Bu sırada boşlukları dolduralım.

ŞARKIYI DİNLEYİN. KİŞİLERE UYGUN KARAKTERİ YAZIN.

- ANNEM: .....
- BABAM: .....
- ARKADAŞIM: .....
- KARDEŞİM: .....
- ABİM : .....
- ABLAM: .....

Mükemmeliyetçi

Yardımsever

Araştırmacı

Maceracı

Lider

Hoşgörülü

• BOŞLUKLARA UYGUN KİŞİLİKLERİ YAZINIZ.

- .....
- Bu kişiler korumayı çok severler.
- İyi niyetli insanlardır.

- .....
- Bu kişiler; zeki girişimci ve ileri görüşlüdür.
- Ayrıca hırslı ve hükmedicidir.

- .....
- İnsanların hatalarını affeder.
- Uysal şikayet etmeyen insanlardır

- .....
- Bu kişiler dışa dönük ve çok heveslidir.
- Yeni şeyler öğrenmekten hoşlanırlar.

- .....
- Bu kişiler mantıklı ve soyut düşünürler.
- Karmaşık konularla ilgilenmeyi severler.

Ek -8. Şarkı 8: İletişim Araçları Etkinlik Örneği

Aşağıda adı verilen şarkının içeriğini tahmin ediniz.

İletişim Araçları

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Görsellerde verilen araçların isimlerini tahmin ediniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Görselleri verilen araçlardan hangileri daha eski tahmin edelim.

……

……

……

……

İLETİŞİM ARAÇLARI

İletişim kurmanın farklı yolları vardır.
Bu yollardan biri de ..... yazmaktır.
Diğer bir yol da e posta göndermektir.
Mektup e postadan.....eski bir yoldur.

Telefon,....., gazete, ...
Yıllardır insanların kullandığı araçtır. (Nakarat)

İletişim kurmanın farklı yolları vardır.
Bu yollardan biri de ..... konuşmaktır.
Diğer bir yol da internetten aramaktır.
Telefon internet.....eski bir yoldur.

Radyo, ..., kamera, ...
Yıllardır insanların kullandığı araçtır. (Nakarat)

Şarkıyı dinleyelim. Bu sırada boşlukları dolduralım.

- İletişim araçları :

  ……

  ……

  ……

  ……

- İletişim aracı değildir:

……

……

……

Hangileri iletişim aracı değildir?

Boşlukları uygun eklerle doldurunuz

-den daha -dan daha

Telefon e postadan daha eskidir

Gazete fax makinesi.....eskidir

Kitap, radyo.....eskidir.

En yeni ve en eski iletişim araçlarını seçiniz. Bunları cümle içinde kullanınız.

YENİ ESKİ

• En yeni iletişim aracı e postadır. • ..... • ..... •	• En eski iletişim aracı mektuptur. • ..... • ..... • .....